

C 752
Biblioteca populară a Asociațiunii „Astra”.

Anul al 22-lea.

Nr. 198.

1932.

Calendarul pentru popor al Asociațiunii

BCU Cluj / Central University Library Cluj

1933

Întocmit de

Horla Petra-Petrescu.

Editura Asociațiunii „Astra”, Sibiu, Strada Șaguna 6.
Tiparul Institutului de arte grafice „Dacia Trăiană”, s. a., Sibiu.

Prețul: 15 Lei.

**„Asociațiunea pentru literatura română
și cultura poporului român“, „ASTRA“.**

Intemeiată în 1861.

**PREȘEDINTE DE ONOARE:
M. S. Regele CAROL II.**

**Președinte activ:
Dr. Iuliu Moldovan.**

**Vice-președinte:
Dr. Gh. Preda.**

**Vice-președinte:
Nicolae Togan.**

Comitetul central al „Asociațiunii“ numără 50 de
fruntași din toate părțile societății românești.

**E datoria fiecărui bun
român să sprijinească „Aso-
cilațiunea“, cefind publicațiile
ei și inserindu-se de membru.**

Taxele de membru sunt următoarele:

Membru fondator al Casei Naționale, odată pentru totdeauna	Lei 5000.—
Membru fondator al „Asociațiunei“, odată pentru totdeauna	„ 1000.—
Membru pe viață al „Asociațiunei“, odată pentru totdeauna	„ 500.—
Membru actual „Asociațiunei“, anual	„ 50.—
Membru ajut. al „Asociațiunei“, anual	„ 10.—

C 452
Biblioteca populară a Asociațiunii „Astra“.

Anul al 22-lea.

Nr. 198.

1932.

Calendarul pentru popor al Asociațiunii

pe anul

1933

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Întocmit de

Horia Petra-Petrescu.

Editura Asociațiunii „Astra“, Sibiu, Strada Șaguna 6.

Tiparul Institutului de arte grafice „Dacia Traiană“, s. a., Sibiu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

BIBL. UNIV. CLUJ-SIBIU
Nr. 3333-1942

Casa Domnitoare română.

1. *Maiestatea Sa CAROL II, Rege al României*, născut în 16 Octombrie 1893 la Castelul Peleş.
2. *Maiestatea Sa ELENA*, fiica Regelui Greciei, născ. în 20 Aprilie 1898 în Atena, căsătorită la 10 Martie 1921.
3. *M. S. MARIA, Regina-Văduvă a României*, Princesă de Britania-mare și Irlanda, născ. la 29 Octombrie 1875, căsătorită la 10 Ian. 1893 cu Ferdinand, al doilea Rege al României, mort la 20 Iulie 1927.
4. *Marele Voevod de Alba-Iulia MIHAILU*, moștenitor de Tron al României, născut în Cotroceni (București) în 25 Octombrie 1921.
5. Prințepile *Nicolae*, fratele M. S. Regelui, născut la 5 August 1903.
6. Prințepile *Elisaveta*, născută la 29 Septembrie 1891, căsătorită la 27 Febr. 1921 cu moștenitorul tronului grecesc, Prințepile *Gheorghe*.
7. Prințepile *Mărioara*, născ. la 27 Dec. 1899, căsătorită la 6 Iunie 1922 cu M. S. Regele *Alexandru* al Serbiei.
8. Prințepile *Ileana*, născ. la 23 Decembrie 1908, căsătorită în 26 Iulie 1931 cu arhiducele Anton de Habsburg.
9. Prințepile *Mircea*, născ. la 21 Decembrie 1912, mort la 2 Nov. 1918.

Sărbători ale Familiei Regale.

- 16 Octombrie, *Nașterea M. Sale Regelui Carol II.*
21 Maiu, *Onomastica M. Sale Elena.*
22 Iulie, *Onomastica M. S. Reginei-Văduve Maria.*
25 Octombrie, *Nașterea Marelui Voevod Mihailu,*
moștenitorul de Tron.
8 Noembrie, *Onomastica Marelui Voevod Mihailu.*

Căpeteniile bisericilor românești din România

1. Biserica ortodoxă.

Mitropoliile bisericii ortodoxe-române sunt:

1. Mitropolia *Ungro-Vlahiei*, ridicată în anul 1925 la *Patriarhie*, cu reședința în București; 2. Mitropolia *Moldovei și Sucevii*, cu reședința în Iasi; 3. Mitropolia *Transilvaniei*, cu reședința în Sibiu; 4. Mitropolia *Bucovinei*, cu reședința în Cernăuți; 5. *Arhiepiscopia Chișinăului și Holinului*, cu reședința în Chișinău.

Episcopiile sunt: 1. *E. Râmnicului-Noului Severin* cu reședința la *R. Vâlcea*; 2. *E. Argeșului* cu reședința la *Curtea de Argeș*; 3. *E. Buzăului* cu reședința la *Buzău*; 4. *E. Romanului* cu reședința la *Roman*; 5. *E. Hușilor* cu reședința la *Huși*; 6. *E. Dunării de jos* cu reședința la *Galați*; 7. *E. Tomisului și Durostorului* cu reședința la *Constanța*; 8. *E. Aradului* cu reședința la *Arad*; 9. *E. Caransebeșului* cu reședința la *Caransebeș*; 10. *E. Vadului, Feleacului și Clujului* cu reședința la *Cluj*; 11. *E. Orădiei-Mare* cu reședința la *Oradea-Mare*; 12. *E. Cetății-Albe* cu reședința la *Ismail*; 13. *E. Holinului* cu reședința la *Bălți*; 14. *Episcopia Oștirii*.

Patriarh: Sanctitatea Sa *Dr. Miron Cristea*, București.
Mitropolit și arhiepiscop: Înalt Prea Sf. Sa *Dr. Nicolae Bălan*, Sibiu.

Episcopi: Prea Sf. Sa *Traian Badescu*, Caransebeș.
Prea Sf. Sa *Roman Ciorogariu*, Oradea.
Prea Sf. Sa *Nicolae Ivan*, Cluj.
Prea Sf. Sa *Dr. Grigore Comșa*, Arad.

2. Biserica greco-catolică.

Românii uniți sau greco-catolici au în fruntea bisericii un mitropolit cu titlul „*Mitropolit de Alba-Iulia și Făgăraș*” cu reședința la *Blaj*, sub care stau 4 episcopii ș. a. la *Lugoj*, *Oradea Mare*, *Gherla* și *Satu-Mare*.

Mitropolit și arhiepiscop: Înalt Prea Sf. Sa *Dr. Vasile Suci*, Blaj.

P. S. S. *Dr. Traian Frențiu*, Oradea.

- P. S. S. *Dr. Iuliu Hossu*, Gherla.
 P. S. S. *Dr. Alexandru Nieulescu*, Lugoj.
 P. S. S. *Dr. A. Russu*, Satu-Mare.

Sărbători naționale.

(Cu oprire de orice lucru.)

- 24 Ianuarie*: Unirea Principatelor Române (Moldova și Muntenia) 1859.
10 Maiu: Carol I. urcă tronul României (1866). — Proclamarea Independenței României (1877). — Încoronarea întâiului Rege român (1881).
Înălțarea Domnului: Sărbătorirea eroilor morți pentru Patria română.

Alte sărbători naționale.

(Cu slobozenie la lucru.)

- 15 Maiu*: Proclamarea libertății poporului român la Blaj (1848).
27 Martie: Proclamarea Unirii Basarabiei cu România (1918).
28 Noembrie: Proclamarea Unirii Bucovinei cu România (1918).
1 Decembrie: Proclamarea Unirii Transilvaniei cu România (1918).

Sărbători legale.

(Cu oprire de orice lucru.)

- Toate Duminicile de peste an.
 Ziua întâiu și a doua de Paști și de Crăciun.
 Înălțarea Domnului (Ziua eroilor).
 1 Ianuarie (Anul Nou).
 6 Ianuarie (Boboteaza).
 24 Ianuarie (Unirea Principatelor).
 23 Aprilie Sf. Gheorghe.
 1 Maiu, ziua muncii.
 10 Maiu.

Posturile.

1. Zilele de Mereuri și Vineri. — 2. Ajunul Bobotezei, 5 Ianuarie. — 3. Postul Paștilor din 27 Februarie—15 Aprilie. — 4. Postul SS. Apostoli, din 12 până în 28 Iunie. — 5. Postul Sântă-Măriei 1—14 August. — 6. Tăierea capului S. Ioan, 29 August. — 7. Ziua Crucii, 14 Septembrie. — 8. Postul Crăciunului, 14 Noembrie—24 Decembrie.

Cheia Călindarului.

Litera Pășeăliei.	1.		Mâna anului	5
Crugul soarelui	21		Temelta lunii	15
Crugul lunii	12			

Regentul anului

este *Soarele*. „Cu mare noroc stăpânește pe cei puternici și pe crai și pe toate domniile. Și dintre paseri: pe Vulturi și pe Șoimi. Asupra fiarelor: pe Leu, pe Leopard și pe Tigri. Face rânduială la ochi, la inimă, la creeri, la vine, la partea trupului dreapta. Dragostea la oameni de o potrivă. Face pe oameni mari și cu înalte priceperi, gingași, cinștiți, prin rânduială mari, îndreptători, veseli, vrednici de cinste, mândri, norocoși“.

Așa se spune în cartea zodiilor despre Soare. Știința de azi ne spune mai simplu, că fără de Soare nu ar fi nici o viață pe pământ, ci numai întunec, îngheț și moarte.

Anotimpurile.

Primăvara începe la 21 Martie. — *Vara* începe la 22 Iunie. — *Toamna* începe la 23 Sept. — *Iarna* începe la 22 Decembrie.

Intunecimi în 1932.

În anul 1933 vor fi două intunecimi de Soare. Nici una nu se va vedea delă noi.

1. Intuneclime Inelară de Soare, în 24 Februarie. — Se va vedea pe Oceanul Pacific, în Argentina, pe Oceanul Atlantic, în Africa Centrală și pe Oceanul Indian.

2. Intuneclime Inelară de Soare în 21 August. — Se va vedea din Egipt, Arabia, Oceanul Indian, India Anterioară și Posterioară, insulele Sunda, Oceanul Pacific.

Adresele Ministerelor și autorităților din București.

Palatul Regal, Calea Victoriei; *Ministere: de interne*, Str. Academiei 34; *de externe*, Șos. Bonaparte 1 (Palatul Sturdza); *de finanțe*, Calea Victoriei 123; *de războiu*, Piața Dalter Mărăcineanu; *de lucrări publice*, B-dul Elisabeta; *de comunicații*, B-dul Elisabeta; *de comerț și industrie*, Calea Victoriei 157; *de justiție*, Str. Bursei 2; *de domenii*, B-dul Carol; *al cultelor și artelor*, Str. Gen. Berthelot 26; *de instrucțiune publică*, Str. Spiru Haret 8; *al muncii și al ocrotirilor sociale*, Stradela Alex. Lahovari; *al domeniilor și agriculturii*, B-dul Carol 2. — Direcțiunea Generală C. F. R., Calea Victoriei (Biserica Albă). Direcțiunea Generală P. T. T., Calea Victoriei (Palatul Poștelor). Direcțiunea Generală a Serviciului Sanitar, B-dul Carol 68. Direcțiunea Generală a Închisorilor, Str. Bursei 2. — Direcțiunea Generală a S. M. R. la Minist. Comun., B-dul Elisabeta. — Înalta Curte de cassajie, Calea Rahovei 4. — Direcțiunea Serv. Com. C. F. R., Str. Gen. Berthelot. — Primăria Capitalei, Str. Sf. Vineri. — Prefectura Poliției, Calea Victoriei. — Casa de Depuneri, Calea Victoriei 13. — Camera Deputaților, Dealul Mitropoliei. — Senatul, Piața Universității. — Siguranța Gen. a Statului, Bulevardul Pake 94. — Casa pensiilor, Minist. de Finanțe. — Casa școalelor, Str. General Berthelot 26. — Casa Bisericilor, Str. General Berthelot 26. — Direcțiunea gen. a teatrelor, Teatrul Național. — Regia Monop. Statului, Șoseaua Glușești colț Bulev. Regiei. — Monitorul Oficial, Bulevardul Elisabeta. — Biroul Controlul Străinilor, Str. Matel Basarab 3.

„Astra“ este-a tuturora!

N'auzi goarna cum răsună,
 Peste văi, cetăți și sate?
 Mici și mari cei buni mi-adună.
 Calde vorbe, 'ntr'aripate:
 Vreți s'ajungem Aurora?
 „Astra“ este-a tuturora!

Cer albastru vrem și soare
 Soare 'n suflet și 'n natură!
 Rău' 'n fașe să-l doboare.
 Jos nestăvilita ură!
 Vreți s'ajungem Aurora?
 „Astra“ este-a tuturora!

Dacă „Astrei“-i merge bine
 Țara 'ntreagă propășește!
 Jos blesteme, uri haine!
 Toți vrem, tot ce ne unește!
 Vrem s'ajungem Aurora!
 „Astra“ este-a tuturora!

Cine mi se dă de-oparte?
 Cine rândurile strică?
 Cine 'ntreabă: ce desparte?
 Munți-venin cine ridică?
 Braț la braț, vrem Aurora!
 „Astra“ este-a tuturora!

Tu ne vezi din ceriuri Tată,
 Vrem să fim armata sfântă,
 Cu iubirea-Ți intrupată,
 Vină, bine-ne-cuvântă!
 Toți, ca fratele și sora:
 „Astra“ este-a tuturora!

Cronologie românească.

Anii după Christos:

101. Întâiul războiu al lui Traian cu Dacii.
106. Dacia (România de astăzi) e prefăcută în provincie romană.
271. Împăratul Aurelian retrage armata și pe funcționarii romani din Dacia și prin involală lasă Goșii (un fel de Germani) ea fărtași al împărăției în Dacia.
895. Năvălese Ungurii.
1186. Se înființează statul româno-bulgar, dincolo de Dunăre, în frunte cu familia domnitoare română a lui *Asan*.
1211. Ca să poată stăpâni Ardealul eucerit, Andreiu II, regele Ungariei chiamă cavaleri *Teutoni* în Țara Bârsei. După câțiva ani se duc însă în Prusia.
1224. Acelaș rege dă *Sașilor* veniși în cursul anilor prin Ardeal o diplomă, ca și ei să se poată folosi de munși, pășuni, păduri, apele râurilor, împreună cu Românii, stăpânii cei vechi.
1247. Alt rege al Ungariei chiamă în Banat cavaleri *Ioaniși*. Dar și aceștia se reîntorc în țara lor. — În Muntenia erau voievozi români *Litovoiu* și *Seneslau*, cari stăpâneau și Țara Hațegului și a Făgărașului.
1330. Basarab, Domnul Munteniei, bate rău pe Carol Robert, regele Ungariei, care-i cereă tribut.
1359. *Bogdan*, voevodul Maramurășului, întemeiază Țara Moldovei independente.

1437. Revoluția țăranilor români și unguri din Transilvania contra asupririi nobililor (nemeșilor). Țăranii sunt învinși cu înșelăciune. Nobilii unguri, Săcuii și Sașii încheie o tovărășie jurând să se ajute unii pe alții contra Românilor.
1467. Ștefan cel Mare al Moldovei bate pe Matei Corvin, regele Ungariei, la *Baia*.
1474. Românii din ținutul Șeteii și al Mediașului se răscoală din cauza asupririi diregătorilor sași.
1475. Ștefan cel Mare al Moldovei bate pe Turci la *Vaslui* (Podul Înalt, Racova).
1476. Ștefan e bătut de Turci la *Răzhoieni* (Valea Albă)
1486. Românii încep o nouă revoluțiune în ținutul Bistriței, cerând recunoașterea lor ca națiune egal îndreptățită cu nobilii, Sașii și Săcuii după drepturile avute la venirea Ungurilor. După lupte grele, Românii sunt învinși de nobili, Săcui și Sași.
1497. Ștefan cel Mare bate pe Poloni în *Codrul Cosminului*.
1508. Înființarea *tipografiei* în Muntenia.
1514. Revoluția țăranilor români și unguri contra nobililor. Țăranii sunt învinși și robiți și mai rău.
1526. La Mohaci, Turcii bat pe Unguri, regele acestora e uels. Ungaria de Nordvest ajunge sub stăpânirea Austriei, Transilvania își capătă domniitor, care plătește tribut Turcilor ca și Principatele Române Moldova și Muntenia, iar Ungaria adevărată (cea de azi) și Banatul ajung țară turcească.

1544. Sașii, părăsind religia catolică, se fac luterani și tipăresc în Sibiu românește un *catehism*, care e cea dintâiu carte românească tipărită. Pe Români nu-i pot atrage însă la legea lor.
1560. *Coresi* începe tipărirea de cărți bisericești românești în Brașov, la o tipografie săsească.
1596. *Mihaiu Viteazul* bate pe Turci la *Călugăreni*.
1599. *Mihaiu Viteazul* bate pe Andreiu Batori, principele Ardealului, la *Șelimbăr* lângă Sibiu și cucerește Transilvania.
1600. *Mihaiu Viteazul* cucerește și Moldova. Anul acesta Români din Dacia lui Traian ajung să fie toți uniți sub un singur domnitor român.
1601. (19 August) *Mihaiu Viteazul* e omorât pe Câmpia Turzii.
1640. Principele Transilvaniei, Gheorghe Rákóczy, tipărește un *catehism calvin* și silește pe mitropolitul român și pe preoții români să inuețe după el. Cei mai mulți boieri români s'au făcut calvini, pe-alocuri chiar și Români dela sate. De calvinire au scăpat Români ajungând sub stăpânirea austriacă și făcându-se unire bisericească cu Roma catolică.
1648. Se tipărește, la Alba-Iulia, Noul Testament în limba română.
1688. Se tipărește românește, la București, Biblia întreagă, tradusă de boieri și clerici români.
1699. Pacea dela Corlovaș între Austria și Turcia. Austria ajunge stăpână peste Ungaria turcească și peste Transilvania.

1700. Unirea bisericii românești din Transilvania cu biserica romano-catolică, rămânând însă toate obiceiurile bisericesti cele vechi.
1775. Austria răpește Nordul Moldovei, numindu-l *Bucovina*.
1784. Revoluția Românilor sub conducerea lui Horia, Cloșca și Crișan.
1787. Boierul Enache Văcărescu tipărește întâia gramatică românească.
1812. Rușii răpesc întâia oră Moldova dintre Prut și Nistru și o numesc *Basarabia*.
1816. Profesorul *Gheorghe Lazăr* din Avrig treee în România veche și înființează în București întâia școală superioară românească.
1821. Răscoala lui *Tudor Vladimirescu* în Muntenia și alungarea domniei fanariote (grecești).
1848. 15 Maiu. Adunarea Românilor pe Câmpia Libertății dela Blaj. *Revoluția*.
1859. *Unirea Prineipatelor Române*, Muntenia și Moldova.
1877. Războiul româno-ruso-turc. România se proclamă independentă. Rușii răpesc a doua oară Basarabia, din care se alipise o parte de nou la Moldova, în anul 1858.
1881. Încoronarea celui *dintâiu Rege* al României, Carol I.
- 1916—1919. Războiul pentru *întregirea neamului românesc*.
1919. Armata română ocupă *Budapesta*.
1920. Pacea dela *Trianon* (Versailles, lângă Paris).
1922. 15 Octomurie. Încoronarea întâiului Rege al României întregite.
1927. 20 Iulie, urcarea pe tron a M. Sale *Mihaiu*, Rege al României.
1930. 8 Iunie, urcarea pe tron a M. Sale *Caroll II*, Rege al României.
-
-

Extras din tariful poștal intern și internațional.

I. Scrisori și imprimate.

1. O scrisoare simplă până la 20 grame:

a) În interiorul unei comuni . . .
b) Pentru alte localități . . .
iar pt. fiecare 20 gr. sau fracț. în plus câte . . .

2. O carte poștală simplă . . .

3. O carte poștală ilustrată . . .

4. O carte poștală specială pentru militari, grade inferioare încazarmați . . .

5. O carte poșt. cu rasp. plătit

6. Imprim. ordinare de fiecare 50 gr. câte . . .

7. Cărți didactice, literare și științifice, inclusiv prospectele și cataloagele de editură și librărie de fiecare 50 grame sau fracțiune, câte . . .

8. Ziare și publicațiuni periodice de fiecare 50 grame sau fracțiune câte . . .

Imprimatele de sub 7 și 8 pentru țările cari au convenit la o reducere 50%, adică de fiecare 50 gr. câte . . .

9. Imprimare în relief pentru orbi, de fiecare 1000 grame sau fracțiune câte . . .

10. Hârtii de afaceri până la 250 grame . . .
iar pentru surplus de fiecare 50 gr. sau fracțiune . . .

Aviație		Interiorul României		Pt. Austria, Cehoslov., Italia, Polonia, Ungaria		Pentru toate celelalte țări	
L.	B.	L.	B.	Lei	B.	Lei	B.
1		4	—	—	—	—	—
1		6	—	7	50	10	
		2	—	6	—	6	
	50	2	—	4	50	6	
1		3	—	4	50	6	
	50	1	—	4	50	6	
	1	8	—	8	—	12	
	50	1	—	2	—	2	
	50		50	2*	—	2	
			25	4**	—	4	
	50		25	2	—	2	
			5	10	—	10	
			1	2	—	2	

* Pentru Austria și Ungaria această taxă se reduce la 1 Leu de fiecare 50 gr. sau fracțiune. — ** Pentru Austria, Cehoslovacia, Polonia și Ungaria această taxă se reduce la 1 Leu de fiecare 50 gr. sau fracțiune.

11. Probele de mărfuri până la 100 gr. . . . .
iar pentru surplus de fiecare 50 gr sau fracțiune. . . . .

Francarea tuturor corespondențelor este obligatorie. Cele depuse nefran-
cate cad în rebus la origină. Cele insu-
ficient francate se încarcă la destinație
cu dublul insuficienței.

12. Taxa de recomandare . . . . .

Această taxă se aplică pe lângă
cele de sub Nr. 1 până la 11.

13. Taxa adevăririi de primire
la obiectele recomandate:

a) cerută în momentul depu-
nerii obiectului . . . . .

b) cerută ulterior depunerii
obiectului. . . . .

14. Taxa unei foi de reclamaț.

15. Taxa pentru expres . . . . .

16. Taxa unei foi de recl. pt.
ob. int. neînregistrate . . . . .

17. Taxa unei cărți de identi-
tate internațională . . . . .

18. Suprataxa pentru obiectele
adresate Poste-restante . . . . .

19. Suprataxa pentru obiectele
înregistrate prezentate Duminicile
și sărbătorile legale . . . . .

20. Taxa de plată minimă pt.
obiectele care se depun din
eroare insuficient francate . . . . .

Se tratează ca nefran-
cate obiectele
care de la un început de francare,
totuși timbrele aplicate pe ele nu repre-
zintă cel puțin taxa de francare pentru
prima unitate de greutate.

L. Avioane	Interiorul României		Pt. Austria, Cehoslov., Italia, Polonia, Ungaria		Pentru toate celelalte țări	
	Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.
	3	—	4	—	4	—
	1	—	2	—	2	—
	10	—	10	—	10	—
	10	—	10	—	10	—
	10	—	35	—	35	—
	10	—	35	—	35	—
	20	—	20	—	20	—
	2	—	—	—	—	—
2	35	—	35	—	35	—
	10	—	10	—	10	—
	5	—	—	—	—	—
	2	—	4	—	4	—

II. Taxa pentru telegrame în țara noastră.

Pe un cuvânt, adresat Loco Lei 1'— cu un minimum de Lei 10'— urgent Lei 8'—

Pe un cuvânt, preschimbat între 2 localități Lei 2'— cu un minimum de Lei 20'— urgent Lei 60'—

Pe 10 cuvinte Lei 20'— urgent Lei 60'—

" 11 " " 22'— " " 66'—

" 12 " " 24'— " " 72'—

Pentru telegramele colaționate: Taxa plus 50%.

Afară de aceea drept suprataxă în Dumineci și sărbători, precum dela orele 23 până la orele 8 dimineața un plus de Lei 5'—.

III. Taxa mandatelor postale.

1. Taxa cartonului (până la 1000 Lei 3 Lei, dela 1000 în sus Lei 4'—
2. Taxa pe valoare: până la 5000 Lei, de fiecare sută sau fracțiune de sută de Lei câte " 1'—
Dela 5001—10.000 Lei, de fiecare mite de Lei câte " 5'—
De exemplu: un mandat de 6001 Lei, da avea taxa pe valoare de 60 Lei.
3. Pentru plata mandatului la domiciliu:

până la	200 Lei.	Lei	—
"	"	1.000	" 3'—
"	"	5.000	" 5'—
"	"	10.000	" 10'—

IV. Taxele pentru pachete.

De fiecare Kg. sau fracțiune de Kg. câte Lei 8'—, greutatea maximă a pachetelor e de 20 Kg.

V. Taxele convorbirilor telefonice.

- O convorbire de 3 minute în județ . . . . Lei 20'—
 " " cu județele vecine . . . . " 40'—
 " " eu jud. mai îndepărtate . . . . " 60'—

Extras din noua lege a fimbrului.

1. Petițiile adresate autorităților publice	Lei 11	1	avlafe
2. Declarațiile de vârsări de bani la Casele publice	L. 11	1	av.
3. Permise pentru radierea unor sarcini din Cartea funduară dela	100—10.000		Lei 3—
"	10.000—50.000		7—
"	50.000 în sus		13:50
4. Cereri pentru radierea pretențiilor ipotecare vechi în sumă de cel mult 200 Lei, ca simple petiții	Lei 11	1	av.
5. Idem, peste Lei 200—		68	2 "
6. Exemplarele actelor autentice și celor lăsate la autoritățile fiscale cu ocaziunea peneperii taxelor	Lei 7	2	"
7. Copiile și extractele de orice fel de acte liberate la cererea părților de către autorități	Lei 7	2	"
8. Orice anexe depuse deodată cu cererile la autorități administrative	Lei 2	2	"
9. Anexe la cereri în procedură judiciară și Cărți funduare	Lei 3	2	"
10. Orice testimonii și certificate liberate de către autorități publice sau particulari	Lei 14	2	"
11. Procurile sau împuternicirile sub orice formă	Lei 14	2	"
Legalizarea semnăturilor la procuri	Lei 14	2	"
12. Ofertele întreprinderilor de lucrări dela	101—1000	Lei 2—	
"	dela 1.001--10.000	" 3—	
"	10.001 în sus	" 7—	
13. Toate chitanțele și adeverințele de plată, ca sub punctul 3			3, 7, 14
14. Biletele pentru vânzări de vite:			
Pentru fiecare cap de vită mică			3—
" mare			7—
15. Registrele comerțanților (jurnal și inventar) de fiecare filă			5—
16. Regi trele (jurnal și inventar) societăților cooperative și ajutor mutual, pe filă			1:50
17. Cambiile întoemite sau negociate în țară cu scadența sub 6 luni	0:70	procente	
eu scadența peste 6 luni	0:70	procente	
dale în alb	0:70	procente	
18. Actele de creanțe (obligațiuni de împrumuturi la băneț sau particulari) cu termen până la un an	0:70	procente	
" mai lung sau fără termen	1:40	"	
19. Facturi când vânzările se fac între comerțanți sau industriași, precum și vânzările făcute cu ridicata la particulari	0:2	"	
20. Dănzările făcute cu ridicata prin acte scrise sau verbale de derivate ale produselor agricole (fâinuri de tot felul, malță, paste făinoase), precum și a recoltelor prinse de rădăcini	1:40	"	

21. Contractele de închiriere scrise sau verbale	1·40 procente
22. Actele de ipotecă (obligățiunile de împrumuturi cu înțabulare)	1·60 "
23. Facturile sau chitanțele despre furnituri și executări de lucrări plătite de Stat, Județ și comună și orice alte instituțiuni publice recunoscute de Stat; a) taxa de timbru de chitanță ca sub punctul 3; b) impozit proporțional	1·40 "
24. Vânzările de bunuri mobile, fie voluntare, fie silitte, precum și vânzarea de produse agricole făcute în scris	2·70 "
25. Vânzări sau schimburi de bunuri imobile după valoarea mai mare a unuia din imobilele schimbate	8— "
26. Donațiuni de imobile negrevate de sarcini cu titlul gratuit până la 100.000 Lei	3— "
27. Inzestrările și donațiunile cu titlul de dotă și contradotă, jumătate din textete de sub punctul 26.	

Actele de sub punctul 22, 24—27 se timbrează cu timbru fix de 14+2 Lei aviașle până la valoarea de Lei 5000, iar peste aceeași valoare cu Lei 27+2 aviașle.

Taxa de timbru cuvenită la actele de sub 1—14, 18—19, 21, 23, punctul a) se aplică pe acte în timbre mobile până la valoarea de 1000 Lei.

Taxele de timbru de sub punctul 15, 16, 20, precum și diferența de taxe la actele de sub punctul 17 se plătesc prin viză în numerar — la percepătorul respectiv.

Impozitul proporțional de sub punctul 20, 22, 23 punctul b) 24—27 se plătește tot prin viză — în numerar — la percepătorul respectiv.

Impozitul proporțional cuvenit la actele de sub punctul 24—27 se va achita în termen de 30 zile dela data formării actului, căci în caz contrar pe lângă impozitul cuvenit se va percepe și o amendă egală cu valoarea impozitului.

De pe actele la cari impozitul proporțional se achită în numerar, se va lăsa la percepător de către părți câte o copie timbrată cu 7 Lei și 2 aviașle.

Zilele	Calendarul Iulian	Gregorian	
1 Dum.	(†) Iaterea Impr. și Sf. Vas	Anul Nou	
Ale sărbătoarei. Gl. 3. Sf. 6.			
2 Luni	P. Silvestru	Macarie	
3 Marți	Pr. Malachia D	Genoveua	
4 Mercuri	Sob. 70 Ap.	Tit	
5 Joi	M. Teop. și Teona	Simion St.	
6 Vineri	(†) Botezul D-lui	(†) Epifania	
7 Sâmb.	† Ioan Botez.	Niehita ep.	
8 Dum.	C. George	Severin ep.	
Dum. după Botez. Ev. Mat. IV, 12—17. Gl. 4. Sf. 7.			
9 Luni	M. Polteuct	Iuliana	
10 Marți	P. Grigorie	Agaton	
11 Mercuri	† C. Teodoste	Higin	
12 Joi	M. Tajiiana ☉	Tajiiana	
13 Vineri	M. Ermil	Veronica	
14 Sâmb.	Păr. uc. Sinai	Felix, Ilariu	
15 Dum.	C. Pav. Tebanul	Maur	
Dum. Leproșilor. Ev. Luca XVII, 12—19. Gl. 5. Sf. 8.			
16 Luni	Lanțul A. Petru	Marcel	
17 Marți	† C. Antoniu	Anton	
18 Mercuri	† Păr. At. și Ch.	Cat s. Petru	
19 Joi	C. Macarie ☾	Sulpiciu	
20 Vineri	† C. Eftimie	Sebastian	
21 Sâmb.	C. Maxim	Agnes	
22 Dum.	Ap. Timotelu	Vineențiu	
Dum. lui Zachelu. Ev. Luca XIX, 1—10. Gl. 6. Sf. 9.			
23 Luni	M. Clement	Log. Mariei	
24 Marți	Cuv. Xenia	Ap. Timotelu	
25 Mercuri	† P. Grig. Teol.	Conv. l. Pavel	
26 Joi	C. Xenofon ☉	Poltearp	
27 Dineri	† Ioan g. de a.	Ioan G. d. a.	
28 Sâmb.	Păr. Efr. Strul	Iulian ep.	
29 Dum.	M. Ignatie	Francisc de Sales	
Dum. Hananencii. Ev. Mat. XV, 21—28. Gl. 7. Sf. 10.			
30 Luni	(†) Vas., Grig., și Ioan	Petru Nolas.	
31 Marți	Chtr și Ioan	Martina	

Insemnări.

Soarele.

1 Ian. răsare 8 ore
8 m. Ap. 4 ore 45 m.
11 Ian. răsare 8 ore
6 m. Ap. 4 ore 56 m.

Mersul vremii.

(După calendarul pe
140 ani).

1 ceață 2 senin și
vânt moale, 3-4 vânt
dela apus, 5-6 ger,
7 nor, 8-9 frig, 10-15
molnă, zăpadă, frig
și vânt, 16 senin, 17-19
mestecă, 20 zăpadă
cu furtună, 21-31 ger
tare, apoi de mijloc.

Prognosticuri.

În ziua Praznicului
Dumnezeieștii arătări
(Boboteaza) de va
străluce soarele, an
bun vom avea, iar
de va fi negură, mulți
oameni vor muri. În
7 Ian. (ziua Sfântului
Ioan Botezătorul) de
va ninge sau va
ploua, nerodire sau
scumpete de pâine
însemnează. De va
bate vântul, vor fi
războaie; în zilele
acestea soarele intră
în semnul Vărsătoru-
lui de apă, carele
este călduros și umed;
jărani vor avea pa-
gube în sămănături.

Sfaturi economice.

Nu uita să alegi semințe bune pentru sămănat.
Curăță fructele stricate, iar vitele să le îngrijești cât
de bine. De acum înainte începe iarna grea; așterne-le
bine și le hrănește bine, nu numai cu fân, ci le dă
și sare cât de des. Bate parii la vite și trage vinul.
De bucate nu uita ca să le întoreci. Cară gunoț, gu-
notește sămănăturile de trifoi și lucernă.

Zilele	Calendarul Iulian	Gregorian	
1 Mercuri	M. Trifon	Ignat	
2 Joi	(†) Intimp. D-lui	† Purificare	
3 Vineri	Drept. Simion D	Blasiu	
4 Sâmb.	Păr. Isidor	Andrei	
5 Dum.	M. Agata	Agata	
Dum. Vameșului și Paris. Ev. Luca XVIII, 10—14. Gl. 8. Sf. 11.			
6 Luni	P. Vucol	Dorotea	
7 Marți	P. Partenie	Romuald	
8 Mercuri	Teodor Strat.	Ioan Matha	
9 Joi	M. Nichifor	Apollonia	
10 Vineri	† M. Haralamp. ☉	Scholastica	
11 Sâmb.	M. Vlășie	Eufrosina	
12 Dum.	P. Meletie	Septuagesima	
Dum. Fiului răătăcit. Ev. Luca XV, 11—32. Gl. 1. Sf. 1.			
13 Luni	P. Martinian	Catarina	
14 Marți	P. Axentie	Valentin	
15 Mercuri	Ap. Onisim	Faustiu	
16 Joi	St. Mart. Pamfil	Iuliana	
17 Vineri	M. Teodor Tir ☉	Constanța	
18 Sâmb.	P. Leon Papa	Flavian	
19 Dum.	Ap. Arhip	Sexages	
Dum. Iăs. de carne. Ev. Mat. XXV, 31—46. Gl. 2. Sf. 2.			
20 Luni	P. Leon ep.	Elefterie	
21 Marți	P. Timoteiu	Eleonora	
22 Mercuri	Afl. m. SS. Ev.	Petru în Antiohia	
23 Joi	M. Poliearp	Petru Dam.	
24 Vineri	† Afl. c. Sf. I. B.	Ap. Matia	
25 Sâmb.	P. Tarasie ☉	Valburga	
26 Dum.	P. Porfirie	Quinquages	
Dum. Iăs. de brânză. Ev. Mat. VI, 14—21. Gl. 3. Sf. 3.			
27 Luni	P. Dasilie	Geandru	
28 Marți	Casian	Marția grasă	

Soarele.

1 Febr. răsare 7 ore
49 m. Ap. 5 ore 26 m.
11 Febr. răsare 7 ore
36 m. Ap. 5 ore 41 m.

Mersul vremii.

(După calendarul pe
140 ani).

1—11 ger, 12—15 de
mijloc, 16—25 bine și
vreme moale, 26 nor,
27 zăpadă și vânt, 28
frig.

Prognosticuri.

În ziua Întâmpinării
Domnului de va fi
luna luminoasă, an
bun și roditor vom
avea, dar și zăpadă
multă vom avea. În
ziua Preacuviosului
Martian de va fi frig
și ger, 40 zile vom
avea tot frig și ger,
iar în noaptea aceea
de eu seară de va
bate vântul, aseme-
nea 40 zile va bate
tot vânt; în ziua lă-
satului de sec de
carne, dacă soarele
va răsări în senin,
înseamnă că sămă-
năturile de vreme
vor fi bune.

Insemnări.

De la Cluj / Central University Library Cluj

Sfaturi economice.

Nu lăsa oile să bea apă de pe zăpadă fiindcă
pierd mielul cele ce vor fâta mai târziu, iar celor cu
lapte li se strică laptele. Gândește-te la altoit și taie
mădișele din partea de miazăzi a pomilor și le pune
în nisip umed. Curățește pomii de omide și de cren-
gile mici și sădește pomi, dacă timpul e frumos. Fă
straturii calde pentru răsaduri. Gunolește în vie, iar
pivnița o eurățește și afumă eu pucioasă vasele goale.
Curăță bine vinurile înflorite.

Martie

are 31 zile

Mărțișor

Zilele	Calendarul Iulian	Gregorian	
1 Mercuri	C. M. Eudochia	Mercuria cenșii	
2 Joi	M. Teodor	Celidoniu	
3 Vineri	M. Eutrop	Cunigunda	
4 Sâmb.	C. Gerasim	Casim'r	
5 Dum.	M. Conon	Invocabit	
Dum. I. din Post. Ev. Ioan I, 43—51. Gl. 4. Sf. 4.			
6 Luni	SS. 42 Martiri	Perpetua	
7 Marți	M. Efrem	Toma de Ag.	
8 Mercuri	P. Teofilact	Ioan al Cruelt	
9 Joi	† SS. 40 M.	Francisca	
10 Vineri	M. Codrat	40 Martiri	
11 Sâmb.	P. Sofronie	Elogiu	
12 Dum.	C. Teofan	Reminiscere	
Dum. II. din Post. Ev. Mareu II, 1—12. Gl. 5. Sf. 5.			
13 Luni	P. Nichifor	P. Nichifor	
14 Marți	C. Benedict	Matilda	
15 Mercuri	M. Agapie	Longin	
16 Joi	M. Sabin	Chiriac	
17 Vineri	C. Alexie	Patriciu	
18 Sâmb.	P. Chiril	Ciril	
19 Dum.	Sf. Ma. C. și Darla	Oculi S. Iosif	
Dum. III. din Post. Ev. Mareu VIII, 34—38. Gl. 6. Sf. 6.			
20 Luni	P. uciiși Sf. Sava	Nichita Ep.	
21 Marți	C. Iacob	C. Benedict	
22 Mercuri	M. Vasile	Benvenut	
23 Joi	C. Nicon	Dictorian	
24 Vineri	P. Zaharie	Gavril	
25 Sâmb.	(+) Bunavestire	(+) Bunavestire	
26 Dum.	Sob. arh. Gavr.	Laetare	
Dum. IV. din Post. Ev. Mareu IX, 17—32. Gl. 7. Sf. 7.			
27 Luni	C. Matroana	Ioan Dam.	
28 Marți	Cuv. Ștefan	Ioan Capis.	
29 Mercuri	Păr. Marcu	Eustatiu	
30 Joi	Cuv. Ioan Scărar	Quirinus	
31 Vineri	C. Ipate	Amos	

Soarele.

1 Martie răs. 7 ore
4 m. Ap. 6 ore 9 m.
11 Martie răsare 6 ore
45 m. Ap. 6 ore 23 m.

Mersul vremii.

(După calendarul pe
140 ani).

1—5 senin și bine,
noaptea frig. 6—12
bine, nor. 13 zăpadă,
14—18 frig. 17—19 ză-
padă 20—23 bine, 24
vânt. 25—28 ploate,
27—28 vânt cu zăpadă,
29—31 bine.

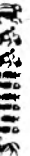

Prognosticuri.

În luna aceasta în
câte zile va fi negură
așa peste tot anul
vor fi ploți, iar câte
zile va fi rouă, tot în
atâtea zile va fi bru-
mă după Paști; ase-
menea în luna lui
August vor fi neguri
stricăcioase.

Le va fi tunet când
soarele intră în sem-
nul Berbecului, în-
semnează furtună și
spaimă între oameni
și după aceea pace și
bună chiverniseală.

Sfaturi economice.

Dă nutreț bun vitelor de lucru. Mânzilor de 10—12 zile le poți da ouăș, iar lepele, la 3—4 luni le pui la lucru. Ține scroafele cari au fătat, bine, lasă purceii când e vreme frumoasă pe afară. Pune cloște că începe vremea bună. Se pot face semănăturile de primăvară și locurile de trifoi și lucernă le grăpează din nou. Curăță șanfurile și răzoarele și gunoiește via. Samănă flori și legume cât de curând dacă te lasă vremea. Curăță coșnițele și dă mâncare albinelor.

Zilele	Calendarul Iulian	Gregorian		
1 Sâmb.	C. Maria Egipt.	Hugo		
2 Dum.	C. Tit	Iudica		
Dum. V. din Post. Ev. Marcu X, 33-45. Gl. 8. Sj. 8.				
3 Luni	P. Nichita	Richard		
4 Marți	P. Iosif	Isidor		
5 Mercuri	M. Teodot	Vine. Fer.		
6 Joi	P. Eufemie	Marceliu		
7 Vineri	George	Ciriac		
8 Sâmb.	Ap. Irodion	Dionisiu		
9 Dum.	(†) Florile	Palmarum		
Duminica Florilor. Ev. Ioan XII, 1. Ale sărbătoarei.				
10 Luni	M. Terente	Macarie		
11 Marți	M. Antipa	Leon cel Mare		
12 Mercuri	P. Vasiliu	Iuliu		
13 Joi	M. Artimon	Hermenegild		
14 Vineri	(†) Vinerea Paștilor	(†) Vinerea Patim.		
15 Sâmb.	Ap. Aristarh	Anastasia		
16 Dum.	(†) S. Paști	(†) Paști		
Duminica Simeilor Paști. Toate ale sărbătoarei.				
17 Luni	(†) S. Paști	(†) Paști		
18 Marți	(†) S. Paști	Blesterie		
19 Mercuri	C. Ioan	Crescențiu		
20 Joi	P. Teodor Tr.	Teotin		
21 Vineri	M. Ianuarie	Anselm		
22 Sâmb.	P. Teodor Sich.	Sofir		
23 Dum.	(†) M. Gheorghe	Quasimodo		
Duminica Tomii. Ev. Ioan XX, 11. Gl. 1. Sj. 1.				
24 Luni	M. Sava Strat.	Fidel		
25 Marți	A. și E. Marcu	Ap. Ev. Marcu		
26 Mercuri	M. Vasilie	Cletus		
27 Joi	M. Simeon	Peregrin		
28 Vineri	Ap. Iason	Ditalis		
29 Sâmb.	SS. 9 Mart. Ciz.	C. Petru		
30 Dum.	Ap. Iacob	Misericordia		
Duminica Mironosiștelor. Ev. Marcu XV, 43. Gl. 2. Sj. 4.				

Insemnări.

Soarele.

1 Aprilie răs. 6 ore
4 m. Ap. 6 ore 51 m.
11 Aprilie răs. 5 ore
45 m. Ap. 7 ore 5 m.

Mersul vremii.

(După calendarul pe
140 ani).

1—2 bine, 3—18 bine
și ploate. 19—20 bine
și noaptea frig, 21—22
nor cu soare, 23—28
senin și răceală, 29-30
ploate.

Prognosticuri.

Luna aceasta mai
de multe ori se în-
tâmplă să fie vântu-
roasă căci în această
vreme 7 stele care se
numesc Pleiade, iar
românește Moaște,
seara și dimineața îm-
preună cu soarele și
cu stelele se află lângă
capul semnului ce-
rese, care se cheamă
Vișel. Dacă se apropie
de dânsule, adică
de stele, sau după
oarecare întâmplare,
cu dânsa merge pla-
neta Saturnus de se
împreună și se face
primăvara ger, ză-
padă și frig, cu cea
mai mare socotință
s'a socotit. Drept-
aceea oamenii soco-
tesc bine cum să facă
grădinile.

Staturi economice.

Începe vremea umedă și când ne lasă vremea,
să punem cartofi și cucuruz. Mai bine mai din vreme
decât mai târziu, mai ales dacă vremea este uscată.
Tutunul dacă are 5—6 foi se poate resădi. În grădină
se plivesc straturile și se pune fasolea. Pășune pentru
oi, miei ferii de umezeală. Pune flori înaintea casei,

Zilele	Calendarul Iulian	Gregorian	
1 Luni	Pr. Ieremia	Ap. Tit. și Iac.	
2 Marți	M. Atan	Atanase	
3 Mercuri	M. Timoteiu ☩	Afl. s. Crucii	
4 Joi	C. Pelagia	Monica	
5 Vineri	M. Irina	Pius	
6 Sâmb.	Dreptul Iov	Ioan Dam.	
7 Dum.	M. Acachie	Iubilate	
Duminică Slăbănogului. Ev. Ioan V. 1. Gl. 3. Sf. 5.			
8 Luni	† Ap. Ev. Ioan	Ar. s. Mih.	
9 Marți	Pr. Isata ☩	Greg. Naz.	
10 Mercuri	Ap. Sim. Zil.	Ioana d'Arc	
11 Joi	M. Moehie	Mamertus	
12 Vineri	Epifan	Pancratius	
13 Sâmb.	S. Muc. Gheh.	Servatius	
14 Dum.	Păr. Mart. Izidor	Cantate	
Duminică Amarnencei. Ev. Ioan IV. 5. Gl. 4. Sf. 7.			
15 Luni	Cuv. Păr. Pah.	Pahomiu	
16 Marți	P. Teodor	Ioan Nepom.	
17 Mercuri	Ap. Andronic	Pascal	
18 Joi	M. Petru	Denanțiu	
19 Vineri	M. Patriehte	Petru Cal.	
20 Sâmb.	M. Talaleu	Bernard	
21 Dum.	(†) Const. și Elena	Rogate	
Duminică Orbului. Ev. Ioan IX. 1. Gl. 5. Sf. 8.			
22 Luni	S. M. Vasilisc	Emil	
23 Marți	P. Mihail	Desideriu	
24 Mercuri	P. Simeon	Donațian	
25 Joi	(†) Înălț. D-lui ☩	( ) Înălțarea	
26 Vineri	Ap. Carp	Filip Neri	
27 Sâmb.	M. Terapont	Beda	
28 Dum.	C. Nichita	Exaudi	
Duminică Sf. Părinți. Ev. Ioan XVII. 1. Gl. 8. Sf. 10.			
29 Luni	M. Teodosia	Maximin	
30 Marți	P. Isachie	Ferdinand	
31 Mercuri	Ap. Ermin	Angela	

Insemnări.

Soarele.

1 Malu răs. 5 ore
10 m. Ap. 7 ore 32 m.
11 Malu răsare 4 ore
55 m. Ap. 7 ore 44 m.

Mersul uremii.

(După calendarul pe
140 ani).

1 brumă și frig.
2—3 nor. 4—6 ploaie
mare, 7 bine, 8—12
ploaie, 13 vânt, 14—15
bine, 16—21 ploaie, 22
senin și vânt, 23—24
ploaie, 25—26 ameste-
cat, 27—31 senin.

Prognosticuri.

În luna aceasta de
vor fi tunete dese, an
bun și vară bună în-
semnează; iar de va
fi ploaie în ziua de
Pogorirea Duhului
Sfânt (Rusalțiile) tot
rele vom avea.

La 10 Malu intră
soarele în semnul ce-
rului Gemeni, carele
este călduros și este
bine atunci a ne-
gustorit, a umbla la
vânat și pe copii a-l
ține la învătătură.

Sfaturi economice.

Sămânatul s'a făcut, numai cânepa a mai rămas
și e bine să ne grăbim cu ea. Holdele se curăță de
scot, fânașele de mușuroale, se culeg pietrele și se
scot mizurinele. Se vor răsădi zarzavaturile, erasta-
veții și să nu contenim cu udatul, dacă e uscat. Nu
lua copilul dela școală pentru a-l trimite cu vitele la
pășunat, căci folos nu vei avea. Roturile încep și
pregătește coșnișele. Curăță pomii de viermi, mai
ales de păduchii roșii, pe cari cu pământ galben și
petrol îi poți risipi. Cărăbușii dimineața sunt amorșiți
și scuturând pomii, cad și se pot culege. Hrană
pentru găini. Vișa se stropește cu platră vântată în
contra peronosporiei.

Zilele	Calendarul Iulian	Gregorian	
1 Joi	M. Iustin D	Grațian	
2 Vineri	Păr. Nichifor	Marceliu	
3 Sâmb.	M. Lucian	Clofilda	
4 Dum.	(†) Pogorârea Duh. Sfânt	(†) Rusalit	
Duminica Rusalelor. Toate ale sărbătoarei.			
5 Luni	Lunia Rusaliilor	(†) Rusalii	
6 Marți	C. Visarion	Norbert	
7 Mercuri	Teod. Episcopul	Lucreția	
8 Joi	M. Teod. Strat ☺	Medard	
9 Vineri	P. Chiril	Pelagia	
10 Sâmb.	M. Timoteiu	Margareta	
11 Dum.	Ap. Bart. și Varn.	Trinitas	
Dum. Tuturor Sfinților. Ev. Mat. X, 32. Gl. 8. Sf. 1.			
12 Luni	P. Onofrie	Ioan F.	
13 Marți	M. Achilina	Anton Paeua	
14 Mercuri	Pr. Eliseu	Vasile cel Mare	
15 Joi	Pr. Amos G	(†) Corpus Com.	
16 Vineri	P. Tihon	Benno	
17 Sâmb.	M. Manuil	Abit	
18 Dum.	Leontie	Marcu	
Dum. II d. Rus. Ev. Mat. IV, 18—23. Gl. 1. Sf. 2.			
19 Luni	Ap. Iuda	Gervasiu	
20 Marți	M. Metodie	Silveriu	
21 Mercuri	M. Iulian	Alots Gonz.	
22 Joi	M. Eusebtu	Paulin	
23 Vineri	M. Agripina ☺	Felix	
24 Sâmb.	(†) Nașt. Sf. Ioan Bot.	(†) Nașt. S. Ioan	
25 Dum.	M. Feuronia	Prosper	
Dum. III d. Rus. Ev. Mat. VI, 22—33. Gl. 2. Sf. 3.			
26 Luni	C. David	Ioan și Pav.	
27 Marți	P. Samson	Ladislau	
28 Mercuri	Chir. și Ioan	Leon	
29 Joi	(†) Sf. Ap. Petru și Pavel	(†) S. Petru și Pav.	
30 Vineri	Sob. SS. 12 Ap. ☺	Amint. Paul	

Soarele.

Insemnări.

1 lunte răs. 4 ore
34 m. Ap. 8 ore 8 m.
11 lunte răsare 4 ore
29 m. Ap. 8 ore 17 m.

Mersul vremii.

(După calendarul pe
140 ani).

1 cald și moale, 2
bine, 3 vânt, 4 ploate.
5 vânt, 6—7 ploate
mare cu piatră, 8—10
vânt friguros, 11—30
bine, ploate și vânt.

Prognosticuri.

În ziua Nașterii
lui Ioan Botezătorul
dacă va răsări soa-
rele de vreme și fru-
mos și peste zi tot
într'un chip va stră-
luci până va apune,
însemnează a fi vreme
bună la secerat și la
cosit. Însă la Sf. Ioan
de va ploua sau va
fi negură, așa va fi
și în vremea secerei.
În luna aceasta de
va tuna, rod la pâne
vom avea, iar vacile
vor rămânea sterpe.

Sfaturi economice.

Cucuruzul se sapă și întâia oară și a doua oară.
Nu lăsa prea dese șirele, rărește bine și cosește
fânațele. Sapă cartofii, adună frunze și le usucă, în
mai mult ca fânul. Ajută roiurile slabe, dă-le miere
ori apă dulce. În vie umblă des, o stropește. Valo-
rizează cireșele și vișinele.

Iulie

are 31 zile

Cuptor

Zilele	Calendarul Iulian	Gregorian		
1 Sâmb.	Cosma și Dam.	Sârg. D. N. 1. C.		
2 Dum.	Vestmânt. M. Dlu	Vestm. Mariei		
Dum. IV. d. Rus. Ev. Mat. VIII., 5-13. Gl. Sf. 4.				
3 Luni	M. Iacint	Anatol		
4 Marți	P. Andreiu	Berta		
5 Mercuri	C. Atanasie	Zoe		
6 Joi	C. Sisoe	Tranquiliu		
7 Vineri	C. Toma	Ciril și Met.		
8 Sâmb.	M. Proeopie	Procopiu		
9 Dum.	M. Pancrație	Deronica		
Dum. V. d. Rus. Ev. Mat. VIII., 28-33 Gl. 4. Sf. 5.				
10 Luni	45 Muc. din N.	Rușna		
11 Marți	M. Eufemia	Piu I		
12 Mercuri	M. Proe. și Er.	Ioan Gual.		
13 Joi	Sob. Arh. Gav.	Margareta		
14 Vineri	Ap. Achila	Bonaventura		
15 Sâmb.	M. Chr. și Iul.	Împărt. Ap.		
16 Dum.	M. Afinogen	Maria Carm.		
Dum. VI. d. Rus. (SS. Păr.) Ev. Mat. V., 14-20. Gl. 5. Sf. 6.				
17 Luni	M. Marina	Alexe		
18 Marți	M. Emilian	Camil		
19 Merc.	C. Maerina	Dineenșu		
20 Joi	(†) Pr. Ilie	Pr. Ilie		
21 Vineri	C. Sim. și Ioan	Proxeda		
22 Sâmb.	† Maria Magd.	Maria Magd.		
23 Dum.	M. Trof., Foca	Apolinar		
Dum. VII. d. Rus. Ev. Mat. IX., 1-8. Gl. 6. Sf. 7.				
24 Luni	M. Cristina	Cristina		
25 Marți	† Ad. S. Ana	Ap. Iacob		
26 Mercuri	M. Ermolae	Ana		
27 Joi	† M. Pantel.	Pantelimon		
28 Vineri	Ap. Prohor	Nazarie		
29 Sâmb.	M. Calnic	Marta		
30 Dum.	A. Sila și Silv.	Abdon		
Dum. VIII. d. Rus. Ev. Mat. IX., 27-35. Gl. 7. Sf. 8.				
31 Luni	P. Eudochieu	Ign. Loyola		

Insemnări.

Soarele.

1 lulte răs. 4 ore
31 m. Ap. 8 ore 21 m.
11 lulte răsare 4 ore
39 m. Ap. 8 ore 17 m.

Mersul vremii.

(După calendarul pe
140 ani).

1—9 bine. 10—14
plotră. 15—24 bine.
ploate și vânt. 25 bine.
28 vânt. 27 ploate mare.
28—29 ploate. 30—31
bine.

Prognosticul.

2 săptămâni înainte
de 15 zile ale lunii
lulte dacă va fi senin.
în zilele acestea că-
neșii, căci așa se
numesc, până va
rodi bine pe locurile
mai joase, iar de va
fi și ploate bucatele
asemenea vor rodi
bine și pe locurile
mai înalte. În 15 lulte
de va tuna mai în-
ainte eu un etas de
miazăzi însemnează
iarnă târzie, iar dacă
soarele va străluci,
iarnă de mijloc însă
cu mari răceli, iar
dacă va ploua, va fi
și iarna cu ploate
amestecată.

Sfaturi economice.

Încep căldurile mari și lucrul cel mult. Seceră
numai dacă e copt bine grâul, iar ovăsul tăiat îl lasă
la vatră să se usuce palele. Grâul treerat îl întoarce.
Alege trifoliul și lucerna de sămânță. Plivește legu-
mele, udatul nu-l uită. Poreii îi închide, acum vin
boalele pentru ei, deasemenea și hoarele. Stropește
vița și o plivește. Sprijinește pomii încărcăți. Bea
apă răcorită și nu multă. Grijiți să nu mănânce copiii
poame crude, mai ales prune. Nu vinde bucatele,
holdele le asigură.

August

are 31 zile

Măsălar

Zilele	Calendarul Iulian	Gregorian	
1 Marți	Inch. Sf. Cruce	Lanț. Petru	
2 Mercuri	S. Ștefan	Alfons Lig.	
3 Joi	C. P. Isachte	Ștefan	
4 Vineri	SS. 7 tin. d. Efes.	Dominic	
5 Sâmb.	E. Busigen	Maria Niv.	
6 Dum.	(†) Schimb. față ☿	(†) Schimb. față	
Dum. IX. d. Rus. Ev. Mat. XIV. 14—22. Gl. 8. Sf. 9.			
7 Luni	C. Domește	Caletan	
8 Marți	P. Emilian	Chiriac	
9 Mercuri	† Ap. Matia	Roman	
10 Joi	M. Laurențiu	Laurențiu	
11 Vineri	M. Euplu Diac.	Susana	
12 Sâmb.	M. Foște și An.	Clara	
13 Dum.	C. Maxim	Casian	
Dum. X. d. Rus. Ev. Mat. XIV. 23—34. Gl. 1. Sf. 10.			
14 Luni	Pr. Mchea ☿	Eusebiu	
15 Marți	(†) Ad. Născ. de D-zeu	(†) Adorm. Născ.	
16 Mercuri	M. Diomid	Ioachim	
17 Joi	M. Miron	Hiacinți	
18 Vineri	M. Flor și Laur	Agapit	
19 Sâmb.	M. Andr. Strat	Urban II	
20 Dum.	Pr. Samuil	Bernard	
Dum. XI. d. Rus. Ev. Mat. XVIII. 23—35. Gl. 2. Sf. 11.			
21 Luni	Ap. Tadeu ☿	Ioana	
22 Marți	M. Agatonie	Simforian	
23 Mercuri	M. Lup	Sidoniu	
24 Joi	M. Eutihie	Dartolomeu	
25 Vineri	Ap. Bartolomeu	Ludouie	
26 Sâmb.	M. Adrian	Zefirtu	
27 Dum.	C. Pimen	Iosif	
Dum. XII. d. Rus. Ev. Mat. XIX. 16—26. Gl. 3. Sf. 1.			
28 Luni	C. Moise Arapul	Augustin	
29 Marți	(†) Tăler. cap. S. Ioan ☿	(†) Tălerea C.	
30 Mercuri	P. Al. Ioan, P.	Roza	
31 Joi	Br. Născ. D-zeu	Raimund	

Soarele.

1 August răs. 5 ore
2 m. Ap. 7 ore 55 m.
11 August răs. 5 ore
14 m. Ap. 7 ore 42 m

Mersul vremii.

(După calendarul pe
140 ani).

1—2 bine și vânt,
3—4 ploate, 5—8 bine.
7—8 ploate, 9—14 bine
și vânt, 15—16 ploate
și vânt, 17—27 bine,
28—29 ploate, 30—31
bine.

Prognosticuri.

În ziua praznicului
Adormirii Maicii Dom-
nului de va fi senin,
poamele se vor coace
bine, măcar de se
vor fi și stricat îna-
inte de aceasta.
În ziua aceasta de
vei afla strugurii copți,
să tragi nădejde și de
vin. În 25 August, (ziua
Sj. Bartolomei) de
va fi senină și fru-
moasă, însemnează
că întreagă toamnă
va fi mai mult fru-
moasă și senină, de-
cât ploaasă și rea.

Sfaturi economice.

Culege fasolea, cânepa, te pregătește de anul
eare vine. Ară din ureme, ogoarele după ce le-ai
gunoit. Nu lăsa gunoiul în curte, scoate-l din vreme.
Grădina bogată vine culeasă. Prunele le adună coapte,
fă magiun și-l valorizează. Din merdile cari cad dacă
sunt coapte poți să faci vin de mere. Uscă frunza pe
felină și pătrânjel. Urdinișul îl strâmtează, vremea
rece începe. Dișa începe a se înducei, pierściele sunt
coapte și de valoare. Gândești-vă la copiii de școală
și nu uita că cererile de înscriere la cele mai multe
școli se primesc numai până în 15 August.

Septembrie are 30 zile

Răpetune

Zilele	Calendarul Iulian	Gregorian	
1 Vineri	Cuv. Simeon	Egidiu	
2 Sâmb.	M. Mamant	Stefan	
3 Dum.	M. Antim	Serafina	
Dum. XIII. d. Rus. Ev. Mat. XXI. 33 34. Gl. 4. Sf. 2			
4 Luni	M. Vavila ☉	Rozalia	
5 Marți	Pr. Zaharia	Laurent	
6 Mercuri	Min. Arh. Mih.	Magnus	
7 Joi	M. Sozont	Regina	
8 Vineri	(†) Nașt. N. de D-zeu	(†) Nașt. Mariel	
9 Sâmb.	† Ioach. și Ana	Gorgoniu	
10 Dum.	M. Minodora ☾	Nicol Tolent.	
Dum. înainte de Înălț. sf. Cruet. Ev. Ioan III. 13-17. Gl. 5. Sf. 3.			
11 Luni	C. Teodora	Protus	
12 Marți	M. Autonom	Valerian	
13 Merc.	M. Corn. Snt.	Maurilus	
14 Joi	(†) Înălțarea Sf. Cruet	(†) Înălț. s. Cruet	
15 Vineri	Nieh. Rom.	Nicomed	
16 Sâmb.	M. Eufemia	Eufemia	
17 Dum.	M. Sofia	Lambert	
Dum. după Înălț. sf. Cruet. Ev. Mareu VIII. 34-38. Gl. 6. Sf. 4.			
18 Luni	C. Eumente	Iosif Cup.	
19 Marți	M. Trofim ☉	Ianuarie	
20 Mercuri	M. Eustatie	Eustachiu	
21 Joi	Ap. Codrat	Mateiu	
22 Vineri	M. Foca	Toma Ulianov	
23 Sâmb.	† Zem. S. I. B.	Linus	
24 Dum.	M. Tecla	Rupertus	
Dum. XVI. d. Rus. Ev. Luca V. 1-11. Gl. 7. Sf. 5.			
25 Luni	C. Eufrosina	Firmin	
26 Marți	† Ad. S. I. Ev. ☉	Ciprian	
27 Mercuri	M. Calistrat	Cosma și Dam.	
28 Joi	P. Hariton	Deneeslau	
29 Vineri	P. Chiriac	Mihail	
30 Sâmb.	M. Gregoriu	Ieronim	

Insemnări.

Soarele.

1 Sept. răs. 5 ore
12 m. Ap. 6 ore 4 m.
11 Sept. răs. 6 ore
54 m. Ap. 6 ore 44 m.

Mersul vremii.

(După calendarul pe
140 ani).

1—2 bine, 3 vânt și
ploaie, 4—5 bine, 6—7
ploaie și vânt, 8—9
bine, 10 brumă, 11—18
bine, 19—22 ploaie,
23 zăpadă, 24—27 ure-
me stricată, 28-30 vânt
și frig.

Prognosticurile.

În 10 sau 11 a lunii
acestea dacă va fi
senin, poame multe
vom avea, vîn însă va
fi puțin dar bun. De
voești să știi anul ul-
tor cum va fi, atunci
să tei mere de stejar
și să le crepi și dacă
vei găsi întrânsele
palangen, anul va fi
rău, iar de vei găsi
muscă, anul va fi de
mijloc, iar de vei găsi
verme, an bun va fi,
iar de nu vei găsi
nimica să te temi de
clumă. De vor fi go-
goașe multe, iarna se
începe de vreme.

În luna aceasta
între Soarele în sem-
nul cerului Cumpăna
și se face ziua cu
noaptea egală.

Sfaturi economice.

Hambarele se umplu și cu cucuruz. Bostanii se
culeg și se face imediat după tăierea tuteilor arătura
pentru grâu. Se scot cartofii, dar numai pe vreme
uscată. Adună semințe dela zarzavaturi, seoaie-le și
le așează în nisip. Perele iernatice le culege și le
pune pe polițe în pivniță să se înmoale. Păstrează
fructele, mai târziu au preț bun. Pregătește butoalele
pentru vîn și poți lua mierea dela albine.

Octombrie are 31 zile Brumărel

Zilele	Calendarul Iulian	Gregorian	
1 Dum.	Ap. Anania	Remigius	ii
Dum. XII. d. Rus. Ev. Luca VI. 31. Gl. 8. Sf. 6.			
2 Luni	M. Ciprian	+ Ing. Păzitori	iiii iiii iiii iiii iiii iiii iiii iiii
3 Marți	M. Dion. Ar. ☉	Candid	
4 Mercuri	M. Ieroteiu	Francise Ass.	
5 Joi	M. Haretina	Placid	
6 Vineri	Ap. Toma	Bruno	
7 Sâmb.	M. Sergie	Marcus	
8 Dum.	C. Pelagia	Brigita	
Dum. XIII. d. Rus. Ev. Luca VII. 11. Gl. 1. Sf. 7.			
9 Luni	A. Iacob	Dionisie	iiii iiii iiii iiii iiii iiii iiii
10 Marți	M. Eulampie	Francise B.	
11 Mercuri	Ap. Filip	Nicasiu	
12 Joi	M. Prov. Tar. ☾	Serafin	
13 Vineri	M. Carp și P.	Eduard	
14 Sâmb.	(+) Cuv. Paraschiva	Calist	
15 Dum.	M. Lucian	Teresia	
Dum. XIX. d. Rus. (88. Păr.) Ev. Luca VIII. 5-15. Gl. 2. Sf. 8.			
16 Luni	M. Longin	Gal	iiii iiii iiii iiii iiii iiii iiii
17 Marți	Pr. Osie	Hedviga	
18 Mercuri	Ap. Ev. Luca	Luca	
19 Joi	Pr. Ioil ☽	Petru Ale.	
20 Vineri	M. Artemie	Ioan Cant.	
21 Sâmb.	C. P. Ilarion	Ilarion	
22 Dum.	A. Averchie	Cordula	
Dum. XX. d. Rus. Ev. Luca VIII. 26. Gl. 3. Sf. 9.			
23 Luni	Ap. Iac. fr. Dni	Ioan Cap.	iiii iiii iiii iiii iiii iiii iiii
24 Marți	M. Arela	Rafail	
25 Merc.	M. Marcian ☽	Chrisant	
26 Joi	(+) Moacăntul Dimitrie	Euarist	
27 Vineri	M. Nestor	Frumanțiu	
28 Sâmb.	M. Terenție	Simon și Iuda	
29 Dum.	M. Anastasia	Nareis	
Dum. XXI. d. Rus. Ev. Luca VIII. 41. Gl. 4. Sf. 10.			
30 Luni	M. Zenoute	Alfons	iiii iiii
31 Marți	Ap. Eustachie	Antoniu	

Soarele.

1 Oct. răs. 6 ore
20 m. Ap. 6 ore 5 m.
11 Oct. răsare 6 ore
34 m. Ap. 5 ore 45 m.

Mersul vremii.

(După calendarul pe
140 ani).

1—4 vânt și frig.
5—12 bine, 13 ploaie.
14—16 frig și zăpadă,
17—19 nor, 20—23 bine
24—26 amestecat, 27-28
cald, 29 amestecat,
30—31 ger și zăpadă.

Prognosticuri.

Dacă în luna aceea-
sta nu va pica frunza
de pe pomi înseamnă
că va fi iarnă aspră
și lute, iar de vor fi
omide și alți mulți
vtermi vor fi. Dacă
va ploua la sfârșitul
lunii acestela, vara
va fi de ureme și ro-
ditoare, iar de va fi
ploaie cu pătura la
apusul soarelui, va
fi roada de mijloc.
Bine să iei seama,
în ce zi din luna
aceasta va cădea ză-
padă și din ziua aceea
vei număra zilele
până la nașterea lunii
viitoare, fiindcă atâtea
va ploua și va ninge
la iarnă. Unii numără
zilele din nașterea
lunii acestela de acum
până la ziua întru
care va fi cea din-
tâi naștere a luminei.

Sfaturi economice.

După ziua Crucii se începe gândul sămănătu-
rilor de toamnă. Ditele acum se pun pe tesle, fă-
și socoteala cu nutrețul. Aduși la cale grajdurile și nu
risiți cu hrana. Stupii se retrag pentru iarnă. Nucile
se usucă bine și le spală bine, au valoare mai mare.

Serile lungi, fusul se întoarce și cărturarul din
casă cetește și altora câte eeva bun.

Zilele	Calendarul Iulian	Gregorian	
1 Mercuri	Cosma și Dam.	(†) Toți sfinții	
2 Joi	M. Achindin Ⓞ	Ziua morților	
3 Vineri	M. Aehepsima	Hubert	
4 Sâmb.	C. Ioanichie	Carol Bor.	
5 Dum.	M. Galacteon	Emeric	
Dum. XXII. d. Rus. Ev. Luca XVI. 19-31. Gl. 5. Sf. 11.			
6 Luni	P. Pavel	Leonard	
7 Marți	SS.33 M. d. M.	Engelbert	
8 Mercuri	(†) Arb. Mihail și Gavril	Vital	
9 Joi	M. Onisifor	Teodor	
10 Vineri	Ap. Er. și soții Ⓞ	Andrei Av.	
11 Sâmb.	M. Victor și Mina	Martin	
12 Dum.	S. Ioan Milost.	Didaeus	
Dum. XXIII. d. Rus. Ev. Luca X. 25. Gl. 6. Sf. 1.			
13 Luni	† Ioan G. d. aur	Stanislau	
14 Marți	† Ap. Filip	Iosafat	
15 Mercuri	M. Gurie	Gertruda	
16 Joi	† Ap. Ev. Matei	Edmund	
17 Vineri	P. Grigorie Ⓞ	Grigore	
18 Sâmb.	M. Platon	Odon	
19 Dum.	Pr. Audie	Elisabeta	
Dum. XXIV. d. Rus. Ev. Luca XII. 16. Gl. 7. Sf. 2.			
20 Luni	C. Grig. Decap.	Felix	
21 Marți	(†) Intrarea în biserică	† Intr. în bis.	
22 Mercuri	Ap. Filimon	Cecilia	
23 Joi	P. Amfilohie	Clemens	
24 Vineri	P. Clement Ⓞ	Ioan	
25 Sâmb.	† M. Ecaterina	Ecaterina	
26 Dum.	C. Alipie	Silvestru	
Dum. XXV. d. Rus. Ev. Luca XVIII. 18. Gl. 8. Sf. 3.			
27 Luni	M. Iac. Persul	Advent	
28 Marți	M. Ștef. cel nou	Sosten	
29 Mercuri	M. Paramon	Saturnin	
30 Joi	† Ap. Andrei	Andrei	

Soarele.

1 Nov. răs. 7 ore
4 m. Ap. 5 ore 8 m.
11 Nov. răsare 7 ore
18 m. Ap. 4 ore 55 m.

Mersul vremii.

(După calendarul pe
140 ani).

1—4 ger, 5 toamnă,
6—14 senin, 15 zăpadă,
16—20 nor, 21—30 ger.

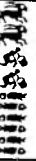

Prognosticuri.

În ce chip va fi
timpul la 28 ale lunet
lui Noemvrie, ase-
menea va fi și în luna
lui Februarie și ce-
lelalte zile până la
sfârșitul lunet. Să tei
seama cum se va
preface vremea întru
aceea zi, așa într'un
chip va fi timpul și
în lunte viitoare,
adecă în Martie, Apr.
și altele până la îm-
plintrea anului. Dacă
ua tuna când soarele
se va afla în semnul
Săgetătorului însem-
nează, că săcara să-
mănată la loc înalt
va fi bună, iar cea-
laltă slabă.

Insemnări.

Sfaturi economice.

Se scoate gunoiul, se sădesc pomi, se sapă
răzoarele și pomii îi îngrijește. Pune spini în jurul
lor, să nu-i roadă iepurii. Se strânge varza și se
pune pe iarnă. Vița se îngroapă. Se repară uneltele
de casă și sa aduce în ordine casa și grădina.

Zilele	Calendarul Iulian	Gregorian		
1 Vineri	Naum	Natalia		
2 Sâmb.	Pr. Avaeum	Bibiana		
3 Dum.	Pr. Sofronie ☉	Advent		
Dum. XXVI. d. Rus. Ev. Luca XVIII, 35. Gl. 1. Sf. 4.				
4 Luni	† M. Varvara	Petra Christol.		
5 Marți	C. Sava eel sf.	Sava		
6 Mercuri	(†) S. Nicolae	Nicolae		
7 Joi	P. Ambrozie	Ambrosie		
8 Vineri	C. Patapie	(†) Zem. Mariel		
9 Sâmb.	† Zem. St. Ane	Valeria		
10 Dum.	M. Mina, Erm. ☾	Melchitade		
Dum. XXVII. d. Rus. Ev. Luca XIII, 10 Gl. 2. Sf. 5.				
11 Luni	C. Danil st.	Damasus		
12 Marți	† P. Spiridon	Maxentia		
13 Mercuri	M. Eustatie	Luca		
14 Joi	M. Tirs și soți	Spiridon		
15 Vineri	† M. Elefterie	Chiliana		
16 Sâmb.	Pr. Ageu	Eusebiu		
17 Dum.	Pr. Danil ☉	Gazar ep.		
Dum. Strămoșilor. Ev. Luca XIV, 16-24. Gl. 3. Sf. 6.				
18 Luni	M. Sebastian	Grațian		
19 Marți	M. Bonifaciu	Menestu		
20 Mercuri	M. Ignatie	Liberat		
21 Joi	M. Iuliana	Ap. Toma		
22 Vineri	M. Anastasia	Flavian		
23 Sâmb.	SS. 10 M. d. C.	Victoria		
24 Dum.	M. Eugenia	Adam și Eva		
Dum. înainte de Nașt D-lui. Ev. Mat. I, 1-25 Gl. 4. Sf. 7.				
25 Luni	(†) Nașterea D-lui ☽	(+) Nașt. D-lui		
26 Marți	(+) S. Nașt. de D-zeu	(†) S. Ștefan		
27 Mercuri	(-) Ap. și Arhid. Ștefan	† Ev. Ioan		
28 Joi	SS. 20 mil. M.	Pruncul neu.		
29 Vineri	Pruncul uc. de l.	Ep. Toma		
30 Sâmb.	M. Anisla	Eugeniu		
31 Dum.	C. Melanta	Silvestru		
Dum. d. Nașt. D-lui. Ev. Mat. II, 13-23. Gl. 5 Sf. 8.				

Insemnări.

Soarele.

1 Dec. răs. 7 ore
45 m. Ap. 4 ore 37 m.
11 Dec. răsare 7 ore
57 m. Ap. 4 ore 35 m.

Mersul vremii.

(După calendarul pe
140 ani).

1 ger, 2—4 moină,
5—8 bine și frig, 7—8
zăpadă, 9 nor, 10—11
frig, 12 vânt tare, 13—15
amestecat, 16 senin,
17 zăpadă, 18 vijor cu
zăpadă și ger, 19 mol-
nă, 20—25 ger, 26 vânt
dela apus. 27—28 ză-
padă, 29—31 puțin mai
cald.

Prognosticeuri.

De se va întâmpla
Nașterea lui Christos
Dumineca, iarna va
fi caldă, îndolă, rea
și ploioasă. Primă-
vara ploioasă și căl-
duroasă. Vara vese-
loasă și secetoasă,
și cu bună vreme.
Toamna ploioasă și
vânturoasă. Vile și
săcara vor fi foarte
bune. Prin grădini
legumi de-ajuns. Pe
vremea secerei va fi
și vremea bună. Poa-
me multe, împletitură
puțină. Dobitoacele
și fiarele se vor în-
mulți. Oameni bătrâni
și femei îngreunate
vor muri, iar cei că-
sătorii vreașă pac-
nică vor trăi.

Sfaturi economice.

Se aduc lemne la casă, iarna se pune. Se mai
duce gunoțul. Vitele trebuiesc bine îngrijite, altcum
slăbesc și nu pot răzbi la primăvară. Dă-le tărățe
cât de des și dela vițel să nu tragă laptele.

În casă aerizește des și cu răsboțul nu conten-
Te gândește la anul care vine și fă-ți planurile pentru
viitor,

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Partea de învățătură și petrecere.

Redactată

de

Horia Petra-Petrescu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Zi de mare sărbătoare pentru Asociațiunea „Astra“.

Maiestatea Sa Regele Carol al II-lea ne vizitează „Muzeul“
și primește diploma de președinte de onoare
al societății noastre.

Cu litere de aur se va scrie în istoricul societății ziua de Luni, 25 Iulie 1932. În ziua aceasta am avut marea bucurie de a putea saluta în „Muzeul“ nostru din Sibiu, pe prea iubitul și pe înaltul nostru ocrotitor, pe președintele nostru de onoare, pe Voevodul culturii românești, pe Maiestatea Sa Regele Carol al II-lea.

Maiestatea Sa a ținut ca — în cadrele vizitei Sale la adunarea („jamboreea“) cercetășească dela Sibiu — să viziteze așezământul nostru. A venit, însoțit de toți domnii miniștri români, cari îl în-tovărășeau (domnii: Dr. Alexandru Vaida-Voevod, gen. Ștefănescu-Amza, Dr. Dimitrie Gusti și Dr. Viorel V. Tillea) și a primit diploma noastră de onoare.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

(Foto Fischer-Sibiu)

M. S. Regele Carol II.

Diploma de președinte de onoare al societății noastre are următorul cuprins :

„Asociațiunea pentru literatura și cultura poporului român“ mulțumește Proniei cerești, care a orânduit ca vlăstarul eroic al marelui înfăptuitor al sfântului ideal să ducă spre propășire și lumineze acest nobil neam românesc.

„Aduce adâncă închinare Aceluia, care ca prinț moștenitor, pe câmpul de luptă, și-a pus în cumpănă viața Lui tinăra pentru libertatea și unirea noastră, iar ca Domn al Daciei lui Traian vrea să fie și este Doevod al culturii românești.

„Mândră de a-L avea președinte de onoare pe El, pe urzitorul adevăratei vieți, oferă M. S. Regelui Carol II tradiționala diplomă de onoare și-L asigură că va fi și de acum înaintea cultivatoarea și păstrătoarea mântuitoarei idei de dragoste și devotament față de Patrie, Neam și Rege.

Pentru președinte:

Dr. GHEORGHE PREDA.

Secretar:

NICOLAE BĂILĂ.

Di vicepreședinte al „Astrei“, părintele-protopop *Nicolae Togan*, a rostit următoarea vorbire la sosirea Maiestății Sale:

Maiestate!

„Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român“ „Astra“, această veche instituție, creată sub un regim străin și puțin binevoitor, înainte cu 71 ani, din sărăcia noastră românească, a tresăltat de nespusă bucurie în toate fibrele ei, când Maiestatea Voastră a binevoit să accepte președinția ei de onoare după pilda marelui Vostreu Părinte.

„Aș fi de sigur prea lung, când aș sta în aceste momente solemne să înșir măcar în pripă marile servicii culturale ce această instituție a adus poporului nostru din Transilvania în cursul existenței ei pe aceste plaiuri, cu mijloace destul de restrânse, depuse ca jertfă pe altarul neamului.

„Cine își va lua însă osteneala să frunzărească publicațiunile ei sau

să privească mai deaproape creațiunile ei, se va convinge ușor, că această instituție și-a făcut deplin datoria, ce i-au hărăzit-o iluștri ei întemeietori.

„Vor fi tresărind azi de bucurie în mormintele lor și acei străbuni ai noștri, astăzi, când Maiestatea Voastră, Regele tuturor Românilor, prin o înțelegere superioară a rostului acestei asociații, binevoși s'o onorați cu prea înalta vizită a Maiestății Voastre, oferindu-ne fericitul prilej de a Vă putea remite diploma președinției ei de onoare, tocmai în această încălțăminte plină de prețioase comori naționale.

„Vă rugăm deci, Maiestate, cu cel mai adânc respect, să binevoși a primi această diplomă cu aceeași dragoste, cu care Comitetul Central al „Astrei“ în numele ei o oferă Maiestății Voastre, împreună cu o seamă din publicațiunile ei, drept semn al legăturii sufletești, al unității de simțimente, ce există între prea

Înaltul tron al Maiestății Voastre și între această instituție venerabilă, care sub ocrotirea Maiestății Voastre, credem că își va urma „menirea ei tot înainte“.

„Să trăiți, Maiestate, să trăiască Augusta Dinastie română!“

Cuvântarea Maiestății Sale Regelui Carol al II-lea a fost următoarea:

„Din tot sufletul vă mulțumesc pentru frumoasele cuvinte cu cari m'ați primit în acest vestit lăcaș al culturii românești.

„Pentru Mine a fost o datorie de credință de a primi prezența de onoare a instituției, care în decursul atâtor decenii și-a împlinit menirea cu atâta însuflețire.

„Asociațiunea pentru cultura poporului român are tot sprijinul și toată bunăvoința Mea. Sunt ani de când urmăresc opera din

trecurt ca și aceea, pe care o înfăptuiește în momentul de față această instituție, așezată pe temelii așa de rodnice și frumoase. Sunt sigur că ea va ști totdeauna să-și îndeplinească rostul și în primul rând pentru ridicarea popoului nostru, acolo, unde se cuvine.

Pe de altă parte sunt extrem de fericit să fiu primit în acest lăcaș, spre a putea distinge meritele aceloră, cari s'au jertfit pentru cauza națională. Sunt atâți bărbați și atâtea femei, cari pentru serviciile neprecupețite ce au adus, se cuvine ca în cazul tuturor să primească răsplata binemeritată.

Aduc salutul Meu cald acestor persoane venerabile“.

*

*

*

Cu puteri nouă pornește la drum, plină de încredere societatea noastră, după această vizită, scrisă în cartea noastră de aur.

Maiestatea Sa a binevoit să viziteze „Muzeul“, amănunțit, ascultând cu viu interes explicațiile din

toate secțiile, dela secția picturilor, a țesăturilor și cusăturilor românești, până la biblioteca centrală.

Trăiască Maiestatea Sa, președintele nostru de onoare!

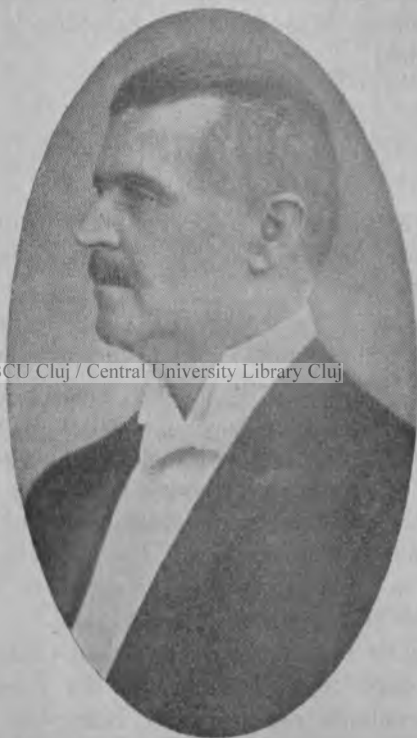
Vasile Goldiș.

În 25 Noemvrie 1932 a împlinit fostul nostru președinte, domnul Vasile Goldiș, frumoasa vârstă de 70 de ani.

Cuvine-se să aducem la acest loc de cinste tributul recunoștinții societății noastre culturale aceluia, care a fost în fruntea noastră. Cine a văzut pe Vasile Goldiș conducând o adunare generală de a Asociațiunii sau făcând propağandă, pe sate și prin orașe pentru noi, n'are să uite niciodată flacăra ochilor acestui apostol al culturii naționale și cuvintele într'aripate, cari îți dădeau fiori și te încălzeau, poruncindu-ți să te înrolezi și tu sub steagul sfânt al Asociațiunii.

Fiu de preot român din Seleuș-Cigărel (jud. Arad), după ce a urmat școlile din Arad, apoi la universitățile din Viena și Budapesta cu rezultat strălucit, s'a întors la ai săi, ca să fie mai întâi profesor la școala normală confes. din Ca-

ransebeș și mai apoi la gimnaziul românesc din Brașov — ca profesor model, iubit de toți elevii săi.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Dastle Goldiș.

De pe când era profesor la Brașov a primit să fie secretar al „Societății pentru Fond de Teatru

Român", unde timp de 6 ani a tipărit anuare de preț despre mișcarea noastră cu teatrul de diletanți, muncă migăloasă, dar foarte însemnată pentru vremurile acelea.

Încă de prin 1894 a început o energică activitate ziaristică, scriind și înființând ziare pentru popor și pentru românimea dela orașe („Tribuna Poporului“, „Tribuna“, „Românul“). Articolele pentru popor ar trebui să le adune odată cineva într'un volum.

Dela Brașov a fost chemat să fie secretar al eparhiei gr.-or. a Aradului, în care post a rămas până acum. Fiu credincios și înflăcărat al bisericii sale, a fost unul din cei mai sârguitori membri a congreselor și sinoadelor eparhiale, scăpând biserica de multe ori din grele impasuri cu guvernul mașter maghiar.

Ca deputat în parlamentul din Budapesta și ca membru în congregații a spus respicat și într'o formă strălucită adevăruri crude guvernanților, chiar și atunci când viața îi era în primejdie. Vorbirile dlui Goldiș au făcut vâlvă și au entuziasmat poporul românesc.

Bucuria cea mai mare a vieții sale va fi fost, desigur, atunci când a putut să citească, la Alba-Iulia, actul de Unire, după războiul mondial și

să ducă în persoană, cu alți câțiva aleși ai neamului, acest act Maiestății Sale Regelui Ferdinand I, la București.

Ca președinte al societății noastre, din 1923 până acum, a desfășurat o activitate vrednică de toată lauda. Sănătos fiind, a cutreierat toate ținuturile unde se află despărțăminte județene de ale noastre, a ținut conferențe și consfătuiri, adunând membri pentru Asociațiune, — a întreprins călătorii de propagandă și în Basarabia și la București — a convocat și condus cu înțelepciune întâiul congres cultural, la Sibiiu — a dat sprijin însemnat, bănesc, societății noastre, ca ministru de culte și s'a întrepus de câteori a putut în interesul propășirii culturii noastre românești.

Un astfel de om merită să fie iubit și cinstit, fiindcă a făcut *tot* ce i-a stat în putință, în folosul neamului și al omenirii.

La adunarea generală dela Deva (1932), luându-se cu mult regret la cunoștință retragerea dlui Goldiș, s'a hotărât ca, — în urma multelor și nepieritoarelor merite ce și le-a câștigat pentru „Astra” noastră — dl Goldiș să fie proclamat *membru de onoare* al societății, iar această hotărâre, unanimă, să i se aducă la cunoștință de o delegație trimisă anume la sanatorul din București, unde se află acuma dl Goldiș.

Fie ca Pronia cerească să hărăzească iubitului nostru fost președinte încă ani de trai lipsiți de boală, ca să mai poată contribui cu sfaturile-i înțelepte la propășirea societății, la care ține atâta.

Trăiască domnul Vasile Goldiș!

Dr. Iuliu Moldovan.

— Noul nostru președinte. —

Asociațiunea noastră are un nou președinte. Al unsprezecelea în șirul președinților, dela înființare până acum.

La adunarea generală dela Deva, ținută în zilele de 2 și 3 Oct. 1932, s'a primit, cu regrete generale, abdicarea iubitului nostru fost președinte Vasile Goldiș. Domnul Goldiș este greu bolnav, încât numai boala l-a oprit de a mai fi în fruntea noastră.

Domnul Iuliu Moldovan a fost ales cu unanimitate și cu aclamație, adecă cu conglăsuirea tuturor. A fost o clipă de înălțătoare bucurie sufletească, așa, cum se obișnuiește totdeauna la alegerile de președinte.

Născut în 15 Iulie 1882, în comuna Bogata de Mureș, ca fiu de preot român, al fostului protopop gr.-cat. Ioan Moldovan și al Mariei, născ.

Dr. Iuliu Moldovan.

Brad, tânărul Iuliu Moldovan a urmat la liceul săsesc din Mediaș studiile liceale, luând aici baccalaureatul („matura“). A studiat mai apoi medi-

cina la universitățile din Viena și Praga, luându-și diploma de doctor în a. 1906. Studiile și le-a făcut ca stipendiat al fundației Șuluțiu.

Intrând în armată ca medic militar, l-a ajuns războiul în postul acesta, iar la sfârșitul războiului avea dl Moldovan rangul de medic-colonel militar. În 1915 a fost docent (profesor) universitar la facultatea de medicină din Viena. După războiu a ajuns, în Dec. 1918, secretar general la resortul Ocrotirilor sociale, la Consiliul Dirigent, în Sibiu, mai apoi inspectorul sanitar al Ardealului, până în 1922. În 1919 a fost numit profesor universitar la Universitatea din Cluj. În Noemvrie 1928 a ajuns Secretar general al Ministerului Sănătății, iar din 1929 până în Oct. 1930 a fost subsecretar de Stat la Ministerul Sănătății.

Pentru noi, pentru Asociațiune, a fost dl Iuliu Moldovan un adevărat apostol, de îndată după ce s'a încheiat pacea și până acum. Împreună cu dl Dr. Iuliu Hațieganu, au organizat secția medicală-biopolitică și subsecția feminină, încât secția aceasta este o mândrie națională. Prelegeri la sate, reprezentații cu filme medicale, cursuri speciale pentru domnii medici, cari să dea mai departe gândurile conducătorilor specializați în combaterea boalelor, biblioteci populare și biblioteci cu un „Buletin” pentru cărturari, organizația „șoi-

milor", la toate s'a gândit secția condusă de acești doi vrednici bărbați ai noștri.

Ca să se vadă de câtă dragoste și stimă se bucură noul nostru președinte, este destul să amintim aici o întâmplare din anii trecuți. Dl Moldovan cumpărase un loc de casă la Băile Sovata. Foștii elevi, foștii camarazi de studii și câțiva colegi dela Universitatea de medicină din Cluj și-au pus în gând să aducă o bucurie sufletească aceluia, care muncește cu atâta râvnă, au strâns leu lângă leu și într'o bună zi era gata o vilă pentru o familie pe locul acesta, fără de știrea stăpânului. Dl Moldovan a fost invitat să ia parte la o sfințire, fără a i se spune că este vorba de ceva în legătură cu persoana sa și — când erau toți adunați — unul din cei din comitetul de inițiativă numai că s'a apropiat de profesorul, de colegul iubit și i-a predat cheile dela vila cea nouă, ca să o stăpânească fericit, în lunile de vară, de recreiere. Mare a fost bucuria și a celui sărbătorit, dar și a acelor, cari au putut arăta astfel dragostea lor față de munca idealistă a unui om de inimă.

Acum a depus Asociațiunea noastră în mâinile dlui Dr. Iuliu Moldovan cheile societății, ca să poată chivernisi așa după cum îi dictează inima.

Nu ne îndoim că toți cetitorii calendarului acestuia vor dori, cu noi împreună, sănătate și spor la lucru noului președinte!

Abatele Zavoral a împlinit 70 ani!

În ziua de 28 August 1932 s'au împlinit 70 de ani de când a văzut lumina zilei starețul mănăstirii Strahov din Praga, Prea Cuvioșia Sa, „Măria Sa“, cum îi spuneau soldații noștri, Abatele Metodiu Zavoral.

Luminoasă zi pentru sufletul omenesc, luminoasă, fiindcă atunci s'a născut o ființă cuprinsă de duhul blândeții și al bunătății, de duhul iubirii de oameni. Oamenii buni sunt atât de rari în zilele noastre, dar-mi-te în decursul războiului, când te sileau să fii rău, să nimicești, să aduci potopenie!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Și Abatele Zavoral a fost bun, chiar și în decursul războiului. Soartea i-a hărăzit minunatul rol de a mângăia pe cei răniți, de a le fi drept sprijin, de a ridica sufletele îndurerate.

Și — vai! — multe suflete îndurerate au mai fost pe atunci! Să o mărturisească sutele de mii de foști luptători, cari își lăsaseră ce au avut ei mai scump acasă, nevestă, copii, părinți, gospodărie și au plecat la războiu.

În Praga s'au adunat mulți soldați ai fostei armate a Austro-Ungariei. Cărmuitorii de pe atunci credeau — bieții de ei și orbiții de ei! — că dacă

ne trimit pe noi, Români, în Boemia și pe Cehi în Ardealul nostru — au să aibă liniște în țara lor câtă vreme va dăinui războiul. Și-au făcut socoteala fără de birtaș, fiindcă popoarele subjugate s'au cunoscut așa și mai bine întreolaltă și au legat chiar prietenie, iar când putreziciunea din fosta Austro-Ungarie pătrunsese pretutindeni în statul bolnav, când a venit clipa, care *trebuia* să vie, atunci și Cehii și Români și-au întins mâinile frățește.

Unul din cei care a prevestit clipa aceasta și care a pregătit-o a fost Abatele Zavoral.

Bunătatea, bunul-simt, blândetea poporului nostru dela sate, ajuns în spitalul său militar de pe „Muntele Sionului” din Praga-Strahov, i-au căzut „cu tronc la inimă”, cum ar fi zis celalalt prieten ceh sincer al nostru, bătrânul I. Urban-Iarnik — și Abatele Zavoral și-a pus de țintă a vieții, între altele și aceea de a sprijini, din toate puterile sale acest popor nedreptățit.

Cetiți vorbirea ce o publicăm în Calendarul de față și veți avea o fotografie sufletească a sfetnicului nostru iubit.

Câte mii de soldați români, bolnavi și sănătoși, au trecut pe sub mâna Abatelui Zavoral! De dragul lor a învățat Abatele limba românească, încât o vorbește de-a mai mare dragul.

Știind că mulți din soldați n'au avut putința să învețe cum trebuie scris-cetitul, s'a îngrijit Sta-rețul Mănăstirii din Strahov să capete soldații în-vățătură în privința scrisului și cetitului, încât fa-

Abatele Metodiu Zavoral.

miliile soldaților, cu ghiața'n sân că ce li s'au ales căpeteniile — aveau marea fericire să capete știri scrise de chiar cei plecați pe câmpurile de luptă.

Și câte sute de zile a stat Abatele Zavoral la căpătâiul celor bolnavi, cetindu-le chiar „Măria

Sa" cu glas tare povești, snoave, balade și povestiri din cele mai alese, populare și de ale scriitorilor noștri cei mai buni, pentru ca timpul să treacă mai bine.

Și după războiu nu ne-a uitat „Măria Sa"! De câte ori i se dă prilejul scie, vorbește (și la radio), se apropie de noi, ne vizitează chiar țara, dând dovada cea mai strălucită că este vrednic de dragostea noastră, a tuturor.

Abatele Zavoral a fost ales și din partea societății noastre membru de onoare, ne-a vizitat la Sibiu Palatul cultural („Muzeul Astei") și-a exprimat de nenumărate ori dragostea față de „Astra" noastră, trimițându-ne chiar și articole prețioase.

Mulți din cetitorii acestui calendar, cetind aceste rânduri, își vor aminti că au văzut în viață pe bunul nostru prietin, alții vor avea dovezi de dragostea Sa, din decursul războiului. Cu toții ne asociem acum, când împlinește 70 de ani și dorim ca Pronia cerească să-i dea încă mulți ani, spre bucuria noastră, a tuturor și spre propășirea minunatelor simțeminte ce le nutrește în inima-i de adevărat duhovnic sufletesc.

Din copilărie.

Cu trei zile înainte de ajunul Crăciunului un flăcăieș din vecini aduse în brațe pe Dumitru, cu o gloată de copii după el. Dumitru urla și se svârcolea în brațele lui. Un ochiu nu i se mai vedea de umflătură, nasul îi era sdărlit și plin de sânge.

Sloata de copii se opri la porțiță, cu ochii întrebători, cu urechile ciulite. Doi, frățiorii lui Dumitru, veniau cu capul în pământ, abia mișcându-se, ca la o svârlitură de băț în urma flăcăiașului.

Leica Ana, mama lor, răsări speriată în pragul casei, într'un nor de aburi, cari năvăleau, învăluindu-se în frigul de afară. Dumitru, când zări cu ochiul cel sănătos pe mamă-sa, tăcu o clipă, apoi începu să plângă mai amarnic. Cei doi frățiori se opriră, fără răsuflet, înaintea pridvorului, lipiți de perete.

— Da' ce-i cu el? A căzut? A căzut rău? întrebă inverșunată leica Ana și înfășcă pe Dumitru din brațele flăcăiașului. Și când îl luă, îi și arse o palmă peste ȋțari.

— Mai încet, leică Ană, că ni se pare că i rupt și-un picior, zise cel ce-l aduse în brațe. Nu s'a mai putut ridica de pe ghiață.

Femeia îngălbeni, intră cu Dumitru în casă și îl puse în pat.

Cei doi mai mărișori încă tot nu cutezară să intre. Hei! de câteori nu le-a spus mamă-sa: „Nu-l mai duceți și pe Dumitru cu voi la gheață și la săniuș. Răspundeți cu capul pentru el.” Dar Dumitru răcnea și nu se lăsa de ei, ori de câteori porneau de-acasă.

În pat copilul țipă un răstimp, apoi se mai liniști. Leica Ana îl luă și-l puse să stea în picioare: Dumitru începuse din nou să urle.

— Unde sunteți, mișeilor? Veniți în casă de vă vedeți isprava, strigă femeia deschizând ușa.

Cei doi căne-cânește se strecurară în casă îngroziți. Femeia le arse niște palme încât li se obrintiră obrații mai tare ca de gerul de afară.

— Să stați aici cu el, ticăloșilor, că trebuie să dau fuga după Andrei al Linei, să vedem ce e de făcut.

Leica Ana porni ca dusă de vânt. Copiii rămaseră singuri. Se întuneca, dar în cuptor lumina foc sdravăn. Incepură să deslușiască, în frânturi de vorbe, cum a căzut Dumitru și să dea cu socoteala dacă i-e rupt piciorul ori ba.

Dumitru încetase din plâns și ajunsese la suspine.

Poporul din Cacova-Sibiului așteaptă vizita medicilor trimiși de „Astră”.

Cei doi vorbiau în taină despre cele întâmplate la ghiasă. Dumitru trăgea cu urechea. Deodată frații își aduseră aminte că peste trei zile e ajunul Crăciunului și, neliniștiți, vorbiră mai tare. Ei învățaseră colindele tustrei. Nu știau cum vor izbuti în doi. Dumitru, deși cel mai mic, avea glasul cel mai bun.

— Nu-i trece până Joi!

— Da' cum să-i treacă! Cu un ochiu nu vede.

— Apoi, dacă i rupe piciorul, cum va putea umbla cu noi?

— Ba pot! strigă răgușit Dumitru și izbugni iar în plâns.

După o vreme frații începură să colinde încet, să vadă cum iasă cântecul în doi. Nu li se împărea: erau obicinuiți să colinde tustrei.

Nici nu băgară de seamă cum li se schimbă cântecul în bine: se strecură în melodie și glasul lui Dumitru.

— Vedeți că pot! zise cu mândrie Dumitru.

— Poți colinda, dar nu poți umbla, zise frațele mai mare.

— Apoi ochiul ți-e umflat, adause celalalt. Dracu' te-a pus să vii și azi cu noi! Ți-am spus ce ger e afară.

Dumitru se pipăi la ochiul cel umflat și suspinele se porniră din nou.

— Ba vin! Ba vin! zicea mereu printre suspine.

În tindă se auzi tropot greu de cisme și o tuse adâncă. Leica Ana intră și, după ea, un băran bătrân, cu o mustață cât un fuior.

Femeia aprinse lampa și se apropie cu ea de pat. Omul cel înalt și slab se apropie și el, după ce-și lepădă sumanul și căciula.

— Desbracă-l, porunci el, după ce luă lampa din mâna femeii.

Dumitru începu din nou să țipe, cât ce-l nișcară. Frățiorii dădură buzna în tindă.

Andrei al Linii, meșterul satului, părea că nu aude țipetele copilului: îi pipăi piciorul în fel și chip.

— Nu-i rupt, e numai scrintit, zise el la fârșitul cercetării. Pune lampa în cui. Nu mai ai vr'un om acasă?

— Ba-i acasă sluga.

— Cheamă-l și pe el.

Veni și sluga și meșterul le arătă cum să nă pe băiat. Iar el prinse piciorul copilului cu mândouă mâinile.

Dumitru părea că-i în gură de șarpe. Andrei, după ce chibzui bine, întinse, smâcînd din toate puterile.

O pocnitură, un țipăt al copilului, că și când l-ar fi junghiat, apoi liniște.

— Gata! zise meșterul. Mâne să rămână întins în pat. Poimâne se poate scula.

Leica Ana îl cinși cu rachiu de prune și cu pâne.

— Ne scot peri albi înainte de vreme, copii! ăștia, bădie Andrei. Sunt mai răi ca dracii.

Omul ridică un deget:

— Nu cârti! Bine că-s sănătoși. Nu era lucru mare și de-și rupea piciorul. I-l puneam în scândurele: os tinăr se prinde iute. Atâta tot: trebuia să rămână mai multe zile în pat.

La plecare meșterul ducea un chilogram de rachiu de prune pentru sărbători.

Leica Ana se apropie de pat cu apă, cu ștergar și începu să-l spele pe Dumitru la nas. Era sdârlit rău. Îi puse o cârpă cu apă și pe ochiul cel umflat.

Dumitru tăcea mulcom.

— Iată, ți-ai mâncat Crăciunul, neastâmpăratule! Din partea colindatului te poți șterge pe buze.

— Ba mă duc la colindat!

— D'apoi cum! Cu piciorul scrintit, să mai aluneci iar.

— Imi trece până'n ajun!

— Și cu ochiul umflat! Nu vezi nimic cu el.

— Se desumflă el până'n ajun! Leica Ana se depărtă zimbînd de lângă pat.

A doua zi Dumitru nu se mișcă: auzi ce spuse meșterul. Seara colindă cu frățiorii.

— Nu-l mai prostiți, nu-i mai dați nădejdi, zicea mama. Nu va putea merge cu voi.

— Ba voiu putea, răspundea cu hotărâre Dumitru.

BCU.Cluj / Central University Library Cluj

A treia zi se ridică din pat. Simțea o slăbiciune în picior, dar nu se arăta. Il necăjia mai mult nasul sdârlit și ochiul vînat. Se văzu într'un ciob de oglindă și nu-i plăcu.

Mă-sa, cuprinsă de trebi, în preajma Crăciunului, nu-i mai avu grija. Dumitru își muia cărpa în apă rece și frățiorii îl legau la ochi. Colindau mereu tustrei, pe vatră, lângă foc.

În ajun piciorul se ținea bine, dar pe nas se făcu scoarță și ochiul, mai desumflat acum, era tot vînat.

Cînd se înseră leica Ana văzu că Dumitru și scoate și el bâta și traista de după ușe.

Mânioasă, îl opri.

— Ți-am spus că nu te duci la colindat.

— Ba mă duc! răspunse copilul, îndesându-și căciula în cap. O trase bine peste ochiul ce umflat.

— Uite, nu se vede!

Frățiorii, cu traistele după grumazi, cu bâtele în mână, așteptau.

— Iar l-ați scos din minți! Dar' nu-l las odată cu capul! Ce vor zice creștinii? Că-l trimite beteag pe gerul ăsta pentru un colăcel ori un creițar.

Dumitru își îmbracă sumănelul, își puse traista, își luă bâta.

— Măicuță, zise el, da' lasă-l în foc ochiu! Văd eu cu celalalt.

— Lasă-l măicuță, se rugară ceilalți doi.

În clipa aceea intră în casă și tatăl.

— Lasă-l femeie, ce-ți pui mintea cu el. Mai bine să-și scrintească iar piciorul decât să ne urle toată noaptea. Ș'apoi, odată e ajunul Crăciunului într'un an.

Leica Ana se muie bucuros: i se făcu milă de Dumitru. Căută o năframă, îl legă peste ochiu beteag și-i îndesă căciula în cap peste el.

Dar la porțiță, Dumitru smulse legătura și o puse în traistă.

— Vedeți că vin și eu? zise biruitor către frații.

Și zăpada înghețată începu să cânte îndată mărunț și proaspăt, sub trei perechi de opincuțe.

I. AGÂRBICEANU.

Două broaște.

— *Pesimism și optimism*¹⁾. —

(Pentru *Cireșica I. Bassarabescu.*)

Au fost odată două broaște.

Dintr'o uriașe broscărie,

Plecat-au hrană să găsească —

Ajuns-au într'o lăptărie.

Ce brânză, cașcaval pe-acolo!

Nu le-a plăcut, visau la... fapte

Și Soarta le-a împins pe dată

Taman în strachina cu... lapte.

---

¹⁾ *Pesimism* = o filosofie a vieții, care vede toate în negru; *optimism* = care vede toate cu nădejdi de bine.

„Ne-am dus!“ a suspinat surata
 Cu firea foarte pesimistă,
 Privind cu ochii de bumbuşcă
 La cealaltă — optimistă.

„Nu-ți pierde firea!“-a zis mezina.
 „E rău să stai în lapte prinsă.
 „Aşteaptă, 'n cet, pe spate!“ — „Adio!“
 Cealaltă — orăcăi — învinsă.

Murit-a una dintre broaşte.
 Chiar moartă — cât privea de crunt!
 Scăpat-a a doua în lapte prinsă,
 Căci laptele ajuns-a... unt.

Morala nu e clară? — spune!
 Zadarnic fața-i desperată!
 Aşteaptă zilele mai bune!
 Din lapte iese unt odată...

Ianuarie 1932.

HORIA PETRA-PETRESCU.

Cuvinte de Crăciun

de Abatele Zavoral.

Ascultați cum a vorbit *Abatele Zavoral*, în seara Crăciunului 1916, soldaților români, adunați în spitalul-lazaret Strahov dela mănăstirea sa.

Copiez eu scumpătate, după manuscrisul Sfinției Sale, cuvânt de euvânt, ca să se vadă și limba românească de care s'a folosit atunci și ca să se poată cântări inima Sa de aur, aici, într'un calendar al societății, care a fost înființată și de un prelat gr.-ortodox român, dar și de unul gr.-cat. român. (*H. P. P.*)

„Știu bine că e o îndrăzneală destul de mare, dacă vreau să rostesc și eu câteva cuvinte în limba românească, dar este pur și simplu cu neputință să stau tăcut și mълcom văzându-vă pe toți adunați împrejurul preoților voștri iubiți în seara aceasta de Crăciun. Este adevărat că e vorba de un Crăciun greco-oriental și nu catolic — dar e și adevărat, că eu niciodată n'am întreat despre legea și despre neamul acela, cari au fost aduși în lazaretul meu, ci dimpotrivă i-am primit pe toți, totdeauna, fără nici o deosebire, ca pe frații mei, cari au părăsit vetrele lor spre a apăra patria noastră, comună și au vărsat și sângele lor spre a respinge dușmanul dela gra-

Abatele M. Zavoral cu I. Pr. Sf. Mitrop. Nicolae al Ardealului (1931, Cluj).

(Foto: Fiul lui P. Kouáts, Cluj).

nițele noastre.*) Fără deosebire, cu aceeași dragoste și cu aceeași bucurie — am zis; dar trebuie să mărturisesc că o deosebire totuși am făcut și anume în privința Românilor. Cu ceilalți soldați răniți am vorbit, i-am îngrijit încât mi-era cu puțință, dar de milă ce-mi era de Românii răniți am și început să învăț limba lor spre a putea să vorbesc cu ei și să le ușurez puțin soarta lor adeseori atât de dureroasă. Pot să zic că nu vorbesc despre fapta aceasta să mă fălesc ci spre a declara că răsplata faptei acesteia era mult mai mare decât era stăruința cu care trebuia să mă apuc de lucru. Prin studiile mele nu numai am cunoscut frumusețea atât de bogată și atât de neașteptată a limbii voastre, dar am și avut prilejul și posibilitatea să văd și s'admir cât de bun de inimă, cât de răbdător și cât de mulțumitor trebuie să fie neamul vostru întreg ai căruia reprezentanți i-am îngrijit în lazaretul meu. Să vă spun sincer: niciodată nu credeam că e o jertfă cine știe cât de mare, când vin fiecare zi în mijlocul lor spre a ceti câteva rânduri și spre a vorbi cu ei câteva cuvinte părintești. Și anume astăzi când mă gândesc, că părinții lor și neve-

---

*) Firește, atunci, în 1916—7, nu putea vorbi altfel în Praga.

stele lor se vor fi gândind cu jale adâncă la ei și vor fi zicând cât de trist trebuie să fie Crăciunul lor în țară străină și printre oameni străini, eu mulțumesc lui D-zeu că mi-a dat o inimă destul de bună spre a putea să fac cu bucurie ce am făcut până acum pentru soldații răniți. Din pricina aceasta nu trebuie să-mi mulțumiți mie, dar desigur trebuie să mulțumiți din toate puterile voastre lui Isus Cristos care a făcut din iubirea frățească o datorie sfântă, atât de sfântă și atât de mare, încât omul, care nu o îndeplinește, oricine să fie și orice să aibă în lumea asta, nu este vrednic de a fi înșirat în numărul ucenicilor Săi.

Dragii mei, din toată inima vă urez tuturor ca Copilul dumnezeesc să vă binecuvinteze pe toți, să vă redea iarăși sănătate deplină și când veți fi întorși la vetrele voastre, să se umple familiile voastre cu acea pace, pe care cântecul ceresc al ingerilor a făgăduit-o tuturor oamenilor de bună(in)voire".

Cuvinte tinerețului de astăzi.

De Președintele Republicii Cehoslovace
Masaryk.

„Crucea Roșie Cehoslovacă“ dă în fiecare an, pentru „Săptămâna luminată“, câte o lozincă, merinde de drum pentru mic și mare.

În anul 1932 a fost lozincă: „*Fiți recunoscători față de cei bătrâni!*“

Președintele Masaryk, un mare prietin al tinerețului, află de bine să vorbească la „Radio“, în 18 Martie, despre tema aceasta, tuturor tinerilor din întreagă Republica. Din odaia-biblioteca, din Praga, a rostit o cuvântare, care poate prinde bine și tinerețului român. De aceea dăm în traducere românească minunatele sfaturi ale Președintelui, care — cum se știe — a fost în copilăria sa fiul unui potcovar.

Ascultați, cetitori dvoastră, ca și când ați fi și dvoastră la „Radio“.

„Iubit tineret! Te salut de lângă acest aparat minunat, care îți dă putința să stai de vorbă cu cineva din mari depărtări. În clipa aceasta suntem legați deolaltă în întreagă Republica.

De serbătorile Paștilor ne gândim la bătrânii noștri. Mi se spune că vă gândiți pe 'ndelete

M. Sa Regele Carol II. la Sibiu, 1932.

cum veți putea prilejui o bucurie bunicii și bunicului, că veți ceti cu glas înalt mătușii oarbe a vecinului și că coaceți cozonaci pentru oamenii bătrâni de prin casele de alienați. Săvârșiți așa o faptă foarte frumoasă!

Veți fi auzit că se poate recunoaște gradul de cultură al unui popor, după cum acesta dă cinstea cuvenită bătrânețelor. Dați-vă deci ostenala prin purtarea voastră să adeveriți cultura poporului vostru, nu numai în mare, ci și în mic.

Pe stradă dați-vă în lături în fața trecătorului mai bătrân, în tramvaiul electric faceți-i loc, ridicați-vă când intră în odaie un om bătrân.

Fiți sinceri față de bătrâni, ca și între voi, vorbiți limpede — liber — dacă vorbiți astfel este o dovadă că le dați cinstea cuvenită.

Nu vorbesc astăzi pentru întâia dată tineretului, am vorbit, adecă, mai cu seamă tineretului și am avut legături cu el.

Încă din școală am fost mai vârstnic decât camarazii mei și mulți ani mi-am agonisit traiul cu datul lecțiilor, ca mentor, celor mai tineri. Ca profesor am fost în contact neîntrerupt cu tineretul și în decursul războiului, când am început în streinătate lupta pentru libertate, iarăș, am fost împreună cu legionarii tineri și am avut

colaboratori tineri. Ministrul Dr. Beneš și generalul Štefánik, d. e., au fost mai tineri ca mine cu o generație întreagă. Când a izbucnit războiul era Štefánik de 34, Beneš de 30 de ani, iar eu de 64. Și cu toți tinerii și mai tinerii decât noi am fost așa de buni camarazi și prieteni, ca și când am fi crescut din copilărie împreună. Nu e capul lucrului dacă ai mai mulți sau mai puțini ani, e vorba dacă ai interese comune, dacă urmărești o țintă comună și dacă ești cuprins de sinceritate, unul față de altul. Și acasă, în Cehoslovacia, în vremurile asta grele „au tras de aceeași funie” cum se zice la noi, cei mai buni ai noștri tineri sau bătrâni. Și nici acum, în Republica noastră, nu este altfel.

Văd că în multe privințe o duceți mai bine decât o aveam eu pe vremea mea la școală. Acum vă îngrijiți împreună cu învățătorii și învățătoarele voastre ca școala să fie curată și în ordine, aveți secretari și casieri, supraveghetori (mentori), pe care-i alegeți voi și cari în clasa sau în școala voastră duc în îndeplinire ceea ce isprăvesc funcționarii aleși de cei mari, în orașe sau pe sate.

Voi, cei din Slovăcia, vă bucurați de un învățământ în limba maternă. Aveți pretutindeni mult mai multe locuri de joacă și grădini, decât

pe vremea noastră. Se dă mai multă atențiune gimnasticei, cercetășiei și jocurilor. Conducătorii voștri își dau osteneala ca să preîntâmpine, prin curățenie, întărire trupească și — în general — printr'un trai potrivit, boalele și să-l țină pe om mai mult în stare sănătoasă. Nădăjduiesc că astfel veți ajunge la o vârstă mai înaintată. Mie de aceea mi-a fost hărăzit să ajung o vârstă atât de înaintată, fiindcă mi-am dat totdeauna osteneala să trăiesc așa cum vrea să trăiască tineretul de astăzi, cel cu mintea sănătoasă.

Aveți de astă dată lozinca: „Fiți recunoscători față de cei bătrâni“ o lozincă frumoasă, dar noi, cei mai vârstnici, vom fi și noi mulțumitori tineretului.

Când veți fi voi înși-vă odată bătrâni, o să recunoașteți că numai vârsta nu face pe om învățat.

Dați-vă osteneala să pricepeți pe tineri, hărăziți-le câte ceva și învățați dela ei. Veți vedea atunci că vă vor avea dragi tinerii și că nu se vor teme de voi.

Termin cu sfatul să nu vă fie teamă de soare, de cerul curat și de apă; dacă veți mai fi cum-pătați la mâncare, veți ajunge o vârstă înaintată, sănătoși. Veți fi bătrâni, fără de a fi îmbătrânit, tineri la trup și la suflet.

Cu Dumnezeu, drag tineret — și în Sâmbăta mare salutați pe scumpii voștri de acasă, pe prietiii voștri bătrâni din casă și din comună".

Rugăciune.

Doamne, trebuie să fii, acolo, sus!

Vreau ca să vorbesc acum cu Tine.

- *De pe băncile de școală mi s'a spus:
„Bunătaea întrupată-i! Stup de bine!”*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Vezi, auzi și-a-toate-știutor,

Tu, ființa cea făr' de prihană —

In genunchi cad, Doamne, ajutor

Cer să-mi dai! E sufletu' 'n prigoană.

Totdeauna vrut-am ca să fiu

Cel ce 'mparte 'n lume bunătațe.

N'am dorit la nimenea sicriu,

Vorba-am vrut să 'mprăștie prospătate.

De-am văzut un ochiu 'nrourat

Lacrima am tins să se sbicească,

Iar cuvântului de-ocară, 'nvolburat,

I-am opus surdina... omenească.

*Fericit am fost de-am răspândit
Mic-puținul meu de veselie —
Cu săracii greu am pățimit —
Ți-am adus, așa, prinosul Ție.*

*Sguduită lumea 'n temelii —
S'a pornit puvoiiul de păcate —
Astăzi peste tot blăstemății,
Peste tot cuvinte, desmățate.*

*De ce-i bun, ce-i nobil, ce-i măreț
Mulții, lupi de codru, nu au milă!
Bunătațea 'n ochii lor e făr' de preț,
Antichriști în trupuri de argilă¹⁾!*

*A intrat dihononia între frați,
Se urăsc, se ceartă, se înjură!
Ii doresc „dușmanii” desbinați,
Caini toți, lipsiții de măsură!*

*Văd săraci și vreau să le ajut,
Văd bolnavi, să 'mpart la medicină!
Să ridic pe om din așternut,
Greu lovitului de soartă, făr' de vină.*

¹⁾ Lut, pământ moale, din care se fac oalele.

Cercetașii polonezi vizitează „Muzeul nostru” în Sibiu (1932).

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Văd copii, cari n'au făcut nimic,
 S'au născut pe lume,-atâta-i vina.
 De pe-acum' la unii-s: „inimic“,
 Cu lozinca falsă, necreștina!...

Incerări grozave ne-ai trimis:
 Foc, pârjol, potop, răsboaie crunte!
 Bunătatea oamenii-au ucis,
 Fără ea nu pot nimic să 'nfrunte.

Mai mult: eu prăpădul îl presimt
 Pentru biata vișă omenească!
 Nu vreau nici să blastem, nici să mint:
 Doamne! mila Ta-i dumnezeiască.

O, Te 'ndură, Doamne, nu lăsa
 Neamul omenesc în disperare!
 Gura vrea să strige: Osana!
 Dă-mi dorita și visata-mi întremare!

Nu se poate să ne părăsești!
 Să ne uiți, o, Doamne, nu se poate!
 Ne ridică, să ne ocrotești,
 Căci a Tale-s doar' pe lume toate!

*Minte dă la cei de jos, de sus,
 Inimă le dă, să înțeleagă, —
 Răspândește graiul lui Isus —
 Peste lumea noastră 'ntreagă!...*
Sibiiu, Iunie 1932.

H. BUJOR.

---

† Generalul Traian Moșoiu

De Dr. G. Preda,
 vicepreședinte al „Astreii”

In ziua de 28 Iulie 1932 a trecut la cele
 veșnice generalul de divizie Traian Moșoiu, membru
 de onoare al Asociației noastre culturale „Astra”

Fiecare din cetitorii calendarului cred că
 avut ocazia să cunoască sau cel puțin să audă
 de acest general popular, de acest erou, figură
 simbolică a armatei și a țării noastre.

Fiu de țăran din părțile Brașovului, generalul
 Traian Moșoiu a părăsit de timpuriu armata austro-
 ungară, intrând în rândurile armatei active re-
 mânești din Patria mamă și stabilind legături
 puternică între așteptarea înfrigurată și dârza
 românilor din Ardeal și avântul eroic, plin de
 libertate, al acelor din țara veche.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

(Foto : E. Fischer, Sibiu),

† Generalul Traian Moșoiu.

A fost la început solul Ardealului în armata Vechiului Regat, pentru ca mai târziu să devină solul Vechiului Regat pe pământul Ardealului, căci i-a fost hărăzit, în 16 August, 1916, să treacă Carpații și să joace un rol covârșitor în eliberarea Ardealului.

Prin muncă și merite personale a urcat, înainte de războiu și în timpul războiului, toate treptele gradelor militare, câștigând încrederea superiorilor, stima și dragostea camarazilor.

Iubitor de oameni și în special de soldați, brav, credincios, perseverent și fanatic în realizarea idealului național, așa mi-a apărut ca comandant al regimentului 2 Vâlcea (unde-mi îndeplineam serviciul militar) și așa a rămas pe câmpul de luptă, unde am fost împreună, în grelele, dar eroicele zile dela Tâlmaciu (unde conducea grupul Lotru), din munții Moldovei (comandant al Diviziei 12), la Sibiiu (ca comandant al trupelor din Transilvania), la Tisa și Budapesta (comandant al grupului Nord).

De și situația sa de comandant îl obliga să stea în dosul frontului, general Moșoiu se găsea aproape totdeauna în primele rânduri, dând mereu exemplul. Fără odihnă, fără cruțare, alinia pieptul său la acel al camarazilor de arme, pentru a face

zid contra invaziunii dușmane. S'a arătat în luarea măsurilor pe front deseori aspru, dar drept. Prin optimismul său a putut să consoleze, să încurajeze și să întărească sufletele celor mai decepționați sau descurajați.

I s'a încredințat de Regele Ferdinand ordinul „Mihai Viteazul“ pentru: „Vitejia și destoinicia cu care a comandat brigada 3-a infanterie, în luptele dela Tălmaciu, din 13 și 16 Septemvrie și divizia 20 în luptele din regiunea Văii Lotrului, între 17 Septemvrie și 5 Ociomvrie 1916.

„Pentru contra atacul pe care l-a condus personal contra muntelui Pietrosul, capturând material de războiu și prizonieri. În ziua de 8 Octomvrie a luat comanda Diviziei 23, pe care a condus-o cu energie în luptele din munții Carpați, din stânga Oltului, zădărniciind sforțările unui inamic superior în număr și armament“.

Multe și glorioase fapte din Ardeal, de pe frontul Tisei și dela Budapesta îi aduc încă alte distincțiuni.

După războiu, în loc să-și considere misiunea împlinită, simțind puteri de luptă, care cereau întrebuințare, intră în viața publică și se dedică vieții publice, urcând în 2 rânduri treapta de sfetnic al tronului (la Ministerul de războiu și apoi

la acel al Comunicațiilor). Și în situația sa de civil, ca și în cea militară servește credincios interesele țării și ale neamului. Neținând cont de culoarea politică sau de confesiune, el servea cu aceeaș dragoste pe toți acei ce apelau la serviciile sale și mulți (mai ales din Ardeal) își datoresc situația, atât sprijinului material, cât și intervenției sale. Pot zice că a fost o bună și permanentă trăsătură de unire între Ardeal și Vechiul Regat.

Câte nu s'ar putea scrie de faptele acestei figuri eroice și populare? Cuprinsul articolului nu-mi permite. Totuși, ca încheiere, voiu căuta să ilustrez printr'o amintire, caracterul său hotărât de a desrobi pământul, în care s'a născut.

Ne găseam în noaptea de 17 August 1916 la Râul Sadului, în maghernița, care servea de sediu statului major al grupului Lotru, eram adunați în jurul comandantului acestui grup, pe atunci Colonelul T. Moșoiu. Acesta lua dispozițiuni pentru luptele ce urmau să aibă loc ziua următoare.

După terminarea lucrărilor, Colonelul Moșoiu mă privi lung, apoi mă întrebă: Știi, doctore, că sunt trecut pe lista neagră a maghiarilor?

La răspunsul meu că nu știu, adăogă el: Ce plăcere le-ar face să le pot cădea în mână,

spre a mă tortura așa precum numai ei știu să tortureze! Sunt hotărât să înfrunt totul, dacă însă soarta m'ar părăsi, te încredințez și autorizez pe oricare ofițer din cei prezenți sau din grupul meu, să mă împuște.

Credeam că această însărcinare tristă este o glumă și surizând l-am prevenit în privința mâinii libere ce o lăsa vre-unui coleg ambițios sau dușman personal.

Incruntând de astă dată sprâncenele, Colonelul Moșoiu, într'un ton foarte hotărât zise: Este singura dorință pe care v'o las, sub jurământ. Poate s'ar găsi dintre români și ticăloși, totuși, prefer să fiu împușcat de un frate de român și nu de acei cari au supt atâția ani sângele acelor pentru cari astăzi ne jertfim.

Am plecat cu toți capul. — Colonelul Moșoiu nu glumea. Soarta l-a favorizat, dorința dușmanilor nu s'a împlinit, iar noi am fost scutiți de executarea unui dureros legământ.

Iată una din sutele de împrejurări, cari arată pe „om“.

Așa l-am cunoscut pe generalul Traian Moșoiu și de aceea alături de toți acei ce au servit cu el, de toți aceia cari s'au bucurat de prietenia lui, îi păstrez iubire și admirație.

• Glasul meu nu poate deci decât să se unească cu acela al celor ce l-au putut cunoaște și prețui cu adevărat, zicându-i: „Odihnește-te în pace, iubite camarad și prieten, ți-ai făcut în viață complet datoria, și ca soldat și ca cetățean“.

O noapte de nesomn...

(Abatelui M. Zavoral, de ziua numelui:
Metodiu, 5 Iulie 1917.)

I.

Am deschis încet fereastra și privesc în depărtare
Ochii'mi, rândunici, aleargă spre cetatea fermecată:
„Roma Nordului“, cetatea, care-o sută turnuri are,
Praga, zisă „cea de aur“, ochii cuib într'ânsa cată...

E o noapte, par'că-i ziuă. Pace — miros de grădină.
Au cosit, fânul trimite lin miresme 'mbătătoare.
Te simșești pe-o altă lume, mai frumoasă, mai senină,
Toată proza ce cuprinde suflet omenesc își moare. —

Rândunicile-mi aleargă, zboară, cuiburi își durează:
Iacă, s'au oprit acuma chiar pe stâncă Vișegrad
Și zăresc pe-a lui Krok fiică¹⁾, nici le vine ca să-și creadă,
Cum prezice, iarăș, soarta, după zaruri, care cad.

1) Fiica lui Krok a fost Libușa, o prezicătoare cehă, care a prevestit gloria poporului ei.

Rândunicile-mi aleargă, sprintene, își caută locul
 Unde-a flămânzit odată și-a cântat un Dalibor¹⁾,
 Apoi trec Hradșinul²⁾ mândru, domol, iată-le sorocul!
 Se întorc, căci, obosite, aripile cad, le dor.

Și cum stau cuprins în lanțuri fermecate de beție,
 De beție sufletească, fără de nici un cusur,
 O 'ntrebare dureroasă sufletu-mi — păgân sfâșie :
 „Pentru ce nu stăpânește pacea-al lumii încunjur ?“

Iată, 'n clipa asta sfântă, când natura te pofteste
 Să te dai odihnei, slobod, să visezi cu ochi deschiși,
 În clipita asta sfântă, tunul bubuie, trăsnește,
 Lasă mii de mii de oameni pentru veci cu ochii 'nchiși!

Luna, care parcă râde când spre Prag abiași îndreaptă
 Ochii ei cuminți și limpezi, luna, dac'ar avea grai,
 Ne-ar vorbi de milioane de copii ce 'n darn așteaptă
 În odaia-le săracă lapte cald și-un pic mălai.

Peste munți se 'nalță 'n aier, într'alt loc, de foc rachete,
 Nu sunt focuri de-artificii, de serbări nu-i foc bengal,
 Sunt semnalele de-alarmă ce dușmanul le trimete,
 Ochii de ciclop ce-adună pe-osândiții la spital.

O, și-acum, când stau pe gânduri, în clipita asta sfântă,
 Mame plâng și strâng în brațe fragezi copilași orfani,
 Tineri logodiți suspină, moartea din arcuș le cântă,
 În surghiun petrec milioane, zile, luni întregi, chiar ani!

1) Un cântăreț vestit, închis pentru datorii.

2) Reședința Regilor cehi.

Tata lângă fiu proptește pușcă, mâna pe oșele,
 Ochiul lor de vultur cată carnea viie de dușman;
 Când o văd, când au aflat-o, iau la ochi, cu salturi grele
 Saltă 'n vânt tot ce-i făptură, moare. — Trupuri — un morman!

Chiar acum, în clipa asta, moare 'n umede tranșee
 Un Beethoven ce-omenirii poate 'n stare ar fi fost
 Imnul dragostei de neamuri, iarăș, strălucit să-l dee,
 Să ne-arate viața 'ntregă s'o trăim cum are rost!

Chiar acum, în clipa asta, poate sunt cosiți de moarte,
 Oameni ce-ar fi Goethe, Mozart sau Hugo, Balzac, Racine
 Genii ce-ar fi dus mărirea omenirii mai departe!
 Nu-s acum decât cadavre ce-au scăpat de-al vieții chin!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Inima-mi îmi este-o rană, un vulcan în clootire,
 Nu e 'n stare să priceapă al naturii măreț dom —
 Totul e cuprins într'ânsa de-o fășișă răsvărire,
 Strigă inima-mi rănită: „Mi-e rușine că sunt om!“

II.

Stau cu fruntea 'nfierbântată, dau de-a geamului răcoare
 Și din nou privesc la Praga, care doarme liniștit. —
 Pași de om s'aud. Acuma? Cine să fi plecat oare
 În puterea nopții? Cine cald căminu'-a părăsit?

Sunt soldați, vin dela gară, drumu-i lung, vin de departe.
 Spre spital și 'ndreaptă pașii militarii — îi ascult.
 Vorba lor e întreruptă de oftări, avut-au parte
 De granate și șrapnele, ei întrebă: „Mai e mult?“

„Mai e mult?“, ce mistic sună! Este numai întrebarea
Unui biet soldat ce-și caută adăpost capului greu?

„Mai e mult?“ Au nu e oare, ea, supremă întrebarea,
Întrebarea pusă de-oameni chiar lui Sfântul Dumnezeu?

„Mai e mult?“ întreabă-oșteanul, obosit, căutând spitalul,
„Nu mai este!“, îi răspunde călăuza, „— ajuns-am doar!“
Mi-a părut atunci că-mi vine înaintea 'ntreg amarul
Omenirii 'nsângerate, care urcă spre Calvar...

Am văzut într'o clipită hecatombe, munți de oase,
Scăfârlii ce-și râd în față, râuri largi de sânge cald.
Chiar și Moartea se 'ngrozise soarta câtă pradă-i dase
Și rânjea satisfăcută: „lumea 'ntreagă' sânge-o scald!..“

BCU Cluj / Central University Library Cluj

III.

S'a aprins o stea în preajma-mi, adâncit fiind în gânduri,
Nu o stea pe firmamentul presărat de stele mii —
Ci o stea de pe-astă lume, ce soldații, rânduri-rânduri,
Bine-cuvântat-au grabnic, cu credință de copii.

Auzit-a 'n mănăstire întrebarea disperată
„Mai e mult?“, rostită 'n jale, cineva, dela soldat?
Căci un ochiu cuprins de grije, iubitor, un ochiu de tată,
A 'nceput să lumineze drumul ce l-au apucat.

Poți să fii și 'n ziua de-astăzi bun, când lumea-i otrăvită?
Blând și-alinător de patimi, Tu, cel care priveghezi?
Din odaia mănăstirii noaptea lași să se trimită
Semnul crucii pentru — acela, ce 'n primejdie grea îl vezi?

Licărirea de lumină ce s'a 'nfiripat în noapte
 Este firul Ariadnei¹⁾ ce ne-a scoate la liman. —
 „Caritatea creștinească“, e-o comoară, „'nvinge toate“²⁾.
 Ea dărâmă ziduri groase dintre mine și dușman.

O, pricep, pricep prea bine: Câtă vreme-a să domnească
 Ca lozincă 'n lumea noastră: „Omul omului e lup!“,
 Lumea nu e cu puțință ca să se tămăduiască —
 Legături, oricât de trainici, făr' de dragoste, se rup...

... Lung privesc în noaptea sfântă spre fereastra luminată
 Mâinile-mi împreun tainic și mă rog: „Tu! Dă-I noroc!
 Doamne! Cel ce stai în ceriuri, ne cetești în suflet, Tată!
 Fă ca raza de lumină să aprindă-un falnic foc!“

„Fă ca focul să se 'nfindă, nu ca vieții să pârjolească,
 Nu ca sate și orașe 'n scrum să lași pe unde treci —
 Ci ca ranele s'adoarmă, ca iubirea Ta să crească,
 Ca „epoca cea de aur“ Te slăvească 'n veci de veci!“

Dacă zorii dimineții unei zile mult mai bune
 S'ar ivi pe lumea noastră, pe pământul primenit,
 Fericit, n'aș pleca fruntea, fiindcă viața îmi apune,
 „Pot să mor de-acum!“, aș zice, „știu că 'n lume am trăit!“...

... Minunat se profilează turnurile din cetate.
 Soarele tivește culmea, crainici trimițând cu zor.
 Intunerecul dispăre! ziduri negre-s dărâmate!
 Vină, soare! ne 'ncălzește! ca un tată iubitor!...

Praga, 2 Iulie 1917.

IIORIA PETRA-PETRESCU.

1) Ariadna a fost fata regelui Minos de pe insula Creta, care a scăpat pe eroul Teseu dintr'o peșteră întortochiată, dându-i un ghem de ață. Des-lăcându-l Teseu, i-a servit de călăuză, ca să scape dela moarte.

2) În blazonul Abatelui Zavoral este scris acest adevăr, pe latinește.

O ședință la „Casele Naționale“.

Dacă vrea cineva să găsească la frații noștri din Vechiul Regat o societate ca a noastră — se gândește numai decât la „Liga Culturală” și la „Casele Naționale“.

Amândouă societățile acestea ne-au arătat dragostea lor, „Liga”, sprijinind răspândirea culturii și înainte de războiu, prin Ardeal, „Casele Naționale” — înființate în tranșee, în decursul războiului, de o mână de oameni de inimă — invitându-ne în 1924, atât la centru, în București, cât și la Brează, frumoasa fruntașă comună, unde își are așezăminte, cari ar face cinste oricărei comune dintr'o țară luminată. Frații noștri dela „Casele Naționale” fuseseră la noi în Sibiiu, în anul 1923.

De astă dată vrem să aducem pe cetitorul nostru la o ședință a „Caselor Naționale” din București, ca să ia la cunoștință *cum* se discută și cum înflorește această vrednică soră a noastră.

Pentru ceasurile 9 seara a zilei de 21 Octombrie 1931 era convocată a treia ședință a „Caselor Naționale”, din „ciclul de toamnă”, în localul frumos al societății, peste drum de „Teatrul

Național", pe Calea Victoriei, la „Hotelul English“, proprietatea „Caselor Naționale“.

Onorurile casei, primirea oaspeților, le făceau: domnul general Ion Manolescu, dl profesor universitar George Țițeica și domnul Octavian Lăzărescu, directorul contabilității „Caselor Naționale“.

Cine a văzut și a auzit vorbind pe dl general *Ion Manolescu*, nu-l mai uită. Dsa a fost întotdeauna sufletul întregii mișcări, având mâna norocoasă de a-și ști găsi colaboratori tot unul și unul. Plin de bunătate în căutătura ochilor, plin de avânt în vorbire, trup și suflet se completează de minune ca să ne dea pe un adevărat conducător, care știe ce vrea și care din puterile ce-i stau la dispoziție face minuni. Idealismul s'a împărechiat aici într'un mod norocos cu spiritul practic și dovada cea mai bună sunt minunatele instituții înfloritoare de sub oblăduirea dsale: „Case Naționale“, ateliere de țesătorie cu expoziții de țesături naționale, cluburi sportive, societăți anti-alcoolice, o societate de ziariști, cămine de ucenici etc.

A doua căpetenie a Societății este de toți respectatul și iubitul domn profesor universitar *G. Țițeica*. Un săvant, un om al științei cu reputație europeană, unul din matematicii de frunte,

secretar general al „Academiei Române”. Vorba dlui Țițeica este luată în seamă de câteori se aude undeva, deoarece te silește, trebuie să o ascuți, prevestind că omul acesta are ceva să-ți spună.

Așa și la ședința aceasta a treia de toamnă atențiunea încordată a tuturor era îndreptată asupra cuvântului rostit de acești doi conducători îndreptățiți ai culturii românești, al dlui profesor Țițeica și generalul Manolescu.

Înainte de a se fi început desbaterile ședinței, ne-a fost dat să ascultăm glasul minunat al unei cântărețe diplomate la școalele înalte de muzică dela Viena, al dsoarei Constanța general Dr. Bădescu. Ce strălucite arii din opere vestite, de compozitori mari, ca Verdi și Richard Strauss, și ce înviorătoare melodie națională, a românului nostru Tiberiu Bredicianu: „S'a dus cucul...”, a putut asculta publicul numeros, adunat în saloanele deschise ale „Caselor Naționale”!

Dacă te uitaî împrejur, înainte de a se depăna programul, recunoșteai în odăile acestea primitoare pe scriitorul, cunoscut și pela noi, Jean Bart (cu numele adevărat Eugeniu Botez), pe scriitorul român Nuși Tulliu, pe scriitoarea d-na Gallia Tudor, pe altă scriitoare, d-na Smara

Stand de fructe la expoziția de fructe din comuna Sibiel.

(Smaranda Gheorghiu), pe conferențiarul „Casei Școalelor“ dl G. Lungulescu și pe alții.

Muzica ne ridicase inimile, pregătindu-le pentru discuții. La ordinea zilei era tema: *Spiritul de solidaritate la români*. Conducătorii „Caselor Naționale“ voiau să ne dea de gândit dacă românii sunt oameni, cari țin unul la altul și — dacă nu țin cum ar trebui — ce ar trebui să se întreprindă pentru ca acest spirit de solidaritate să prindă puteri.

„Casele Naționale“ au luat bunul obicei să discute așa, în ședințe publice, teme arzătoare, de viață, pentru viitorul neamului¹⁾. Tema din a treia ședință de toamnă era a *treia* lege din „doctrina“ „Caselor Naționale“, urmând ca, după ce vor fi discutate toate temele, crezute de importantă, să formeze cu toatele o salbă a legilor, o tablă a legilor, de cari să se țină cetățeanul român și membrul adevărat al „Caselor Naționale“.

De-a mai mare dragul să ascuți discuțiile ce au urmat, după ce dl profesor Țițeica a dat tema. Domniasa a fost ca chiebat pentru această temă. Este totodată președintele unei minunate

¹⁾ Dări de seamă prețioase despre discuțiile în jurul temelor se află în cartea: „Casele Naționale“, zece ani de experiență culturală 1918—1928, apărută în 1930.

societăți, a „Rotary-Clubului” din București, înființat încă din 1929 în București. Societatea aceasta are tocmai această misiune: de a strânge rândurile, de a apropia pe cei din fruntea tuturor tagmelor și breslelor sociale și de a le da sfatul: fiți *oameni*, nu jăcmăniți pe seamănul vostru, fiți cetățenii unui stat ce se razimă pe temeliiile sigure ale moralei și ale solidarității!

Înainte cu câteva zile de ședința aceasta a treia, se ținuse primul congres al cluburilor „Rotary”, din România (există în București, Brașov, Timișoara și Cernăuți și ar trebui să se înființeze în fiecare oraș al nostru!) și la congresul acesta se spusese respicat că românul nostru este individualist, adică: românului îi place mai mult să fie el, de capul său, și nu are spiritul de turmă, spiritul gregar, cum îl are, de pildă, poporul german. Priviți la casele românilor, s'a spus și la congres și în ședință, chiar și la casele celor de prin orașe: oamenilor le place să fie numai *ei* stăpâni, de aceea casele pentru câte o familie, cu grădină și gospodărie proprie. Casele-cazarmă nu le priește românilor.

Da, s'a spus la ședință: spiritul, felul de a fi, al românului este individualist, cu ceva egoistic în sine, cu ceva ce vrea să aibă numai el, dar

și spiritul de solidaritate, de strânsă legătură cu alții, este îndreptățit, numai să nu ajungă bolnav. Interesele personale îndreptățite trebuie să fie aduse în conglăsuire cu interesele comunității, în care trăiește individul, omul, deoarece omul e om odată și trebuie să trăiască cu oamenii. O societate omenească, în care clasele sociale și oamenii nu sunt pătrunși de spiritul de solidaritate, de ce închiagă, este menită pieirii. De aceea mintea sănătoasă îți dictează: și individualism, dar și solidaritate!

Domnul profesor Țițeica a apăsat, pe drept cuvânt, cerând ca o disciplină morală să plece *dela fiecare din noi*, într'o colaborare frățească, spre binele *tuturora*, o disciplină morală, care să se prefacă în sânge și în oase în opinia noastră publică, la toți.

Discuțiile au fost interesante. Nu putem să scriem aici mai mult despre ele, decât că la ele au luat parte și un preot bucureștian, o podoabă a reverenții, părintele *N. Rădulescu-Dichiu*, conducător de „Ateneu popular” și un sătean, care verise *anume* pentru ședință, cu nevasta sa, din Târgoviște, săteanul mintos și inimos *Gh. Perșenaru*. Au mai vorbit un domn general, *Papiu*, un domn avocat, *Carpen*, scriitorul *Jean Bart* și alții.

Ce adevereau discuțiile acestea? Că sunt în Vechiul Regat preoți și țărani și oameni de carte tot așa de dornici de îndemnuri bune ca și la noi — *e vorba să-i cunoști, să fi-i aproprie sufleteste* și să lucrezi braț la braț cu ei, în solidaritatea dorită de conducătorii „Caselor Naționale”:

Cuvântul ultim la desbateri l-a avut conducătorul celalalt iubit, dl gen. Manolescu, care — cu multă îndemânare — a resumat gândurile date mai departe de oratori și care a pus punctul pe i, apelând la toți să se facă crainicii gândului de solidaritate națională și culturală, în jurul unui focar de cultură cum este societatea, care își ține această preainteressantă ședință. Trebuie să se organizeze această solidaritate, a spus d-sa, pe drept cuvânt, căci *numai astfel* vom putea însemna ceva pe lume.

Fiecare să-și dea ce are el mai bun pentru propășirea comună. Solidaritatea aceasta va fi spre binele tuturor și spre binele Statului. Numai așa ne este asigurată propășirea.

Toți cei de față aveau întipărită în ochi — în clipele acelea — hotărârea neștrămutată de a lucra în direcția arătată de cei doi vrednici conducători ai „Caselor Naționale”. Pătrunsese în

inimile tuturor și mai adânc porunca aceasta a vremurilor noastre de grele încercări sufletești și medicina găsită își promiteau împrumutat de a o da mai departe.

Părăsind „Casele Naționale” din București după ședința din „ciclul de toamnă” ai recoltat un fruct plin de gust și aducător de întremare.

Și ți-a mai căzut bine că ai găsit în încăperile acestei Societăți de oameni de omenie și de inimă și amintirile adunărilor ținute *împreună* cu noi, în frățească dragoste, în Ardeal, în Basarabia, în București.

Să învățăm unii dela alții ce este bun și ce ne poate servi spre înaintare! Felul de a discuta, ca acela dela ședința descrisă mai sus, să ni-l însușim și noi la orașe și să lămurim tot mai mult și mai mult marile probleme cari trebuiesc rezolvate, dacă vrem să trăim și să prosperăm.

Știindu-ne cu vizirul deschis, ca luptători pentru lumină, și de o parte și de cealaltă a Carpaților, vom ajunge mai curând ținta dorită de toți cei buni ai noștri.

Capcana.

Niciodată nu i-a părut doamnei Aurora Neagu așa de strâmtă și năbușitoare locuința, ca în seara aceea. Nu-i vorbă, o cameră de patru pe cinci, o bucătărie jumătate și o sală în care putea încapa un cuier pentru două paltoane, nu era mare lucru. Dar dumneai, cum nu avea copii, făcu o împărțire potrivită, ținea o bună rânduială și astfel locuința părea mai încăpătoare decât ar fi alta la fel, dar în care lucrurile sunt aruncate alandala, ori le răvășesc mereu copiii neastâmpărați.

În seara aceea însă, deși anul se aplecase binișor în toamnă, dumneai deschisese de peste un ceas toate fereștile și la odaie și la bucătărie și una dela sală și totuși abia mai respira. Se învinețise la față și piepții prea mari părea că-i mai crescuseră. Se iveau când într'o fereastră, când într'alta, aplecându-și bustul adânc afară și făcându-și mereu vânt cu un șervet tivit cu arniciu vânăt.

Nu se mai mărginea la oftatul ce-o apucase, greu și nădușitor, încă până a nu deschide fereștile și care o făcu să treacă neastâmpărată din cameră în bucătărie, de-acolo pe sală și iar roată, ci acum drăcuia în gura mare. Și, din clipă în clipă, se infuria tot mai tare pentru că nu era pui de om în casă, în jur, căruia să-și mărturisească nenorocirea. Căscioara în care locuia era într'un cartier nou, răselețită de altele, ca și celelalte de altfel. Domnul Neagu le scornise o asemănare locuințelor acestora noi, zidite din cărămidă în dungă, care impestrițau câmpul la marginea orașului, în strade care încă nu se vedeau și nu aveau nici nume ci numai număr, după pilda New-Yorkului, cum se lăudaseră la primărie.

Domnul Neagu făcu asemănarea aceasta: par'că-s niște oi răznuite de lup.

Dumnealui venise proaspăt dela țară și cunoștea viața ciobanilor.

Așa, doamna Aurora, singură cuc, în tăcerea apăsătoare din jur, nu avea cui să se jeluiască, nici pe cine să-și verse necazul.

Câteodată, când se întorcea din fereastră izbea cu sete din picior. A, de-ar fi avut acum o mătă. Dar nici mătă nu-i ieșia în calea, deoarece doamna Aurora nu iubea neamul leneș și miorlăitor, dumneaei era o femeie de realizări, nu de visare. De-aceea l-a și adus pe Neagu dela sat la oraș.

— Ce dracu' să putrezim aici, când la oraș toată lumea huzurește de bine și se face orice tont *milioner*.

Doamna Aurora se lăsa gâfâind pe-un scaun. Sufletul ei era la gură. Când respira, părea că suflă cu foiul în foc să-l aprindă.

Și abia îndruga vorbele:

— Nu mai pot! Doamne sfinte, nu mai pot! Ticălosul! Ticălosul!

Și nu simțea că toamna târzie își indesa în odaie și bucătărie burnița rece.

Ticălosul — era domnul Neagu, bărbatul. Il trimisese, pe la trei, să-i aducă un sfert de chil de cafea și un chilogram de zahăr. De unsprezece luni bărbatul său era fără slujbă, îl tăiaseră, pentru economii, dela administrația unde lucrase cu salariu de patru mii lunar. Ii veniseră, după așteptare de patru luni, niște bani dela țară. La amiazi îi sosiră și doamna Aurora puse numai decât mâna pe ei. Erau trei hârtii de câte o mie. De când nu mai avea slujbă domnul

Neagu nu trăia în zadar: dumnealui făcea toate cumpărăturile din oraș. Aurora nu mai avea obraz să iasă în lume crezând că toți oamenii o cunosc și știu că bărbatul ei a fost tăiat.

— Las' să ți se *belească* ție nasul, netrebnice, că pe tine te-au *șipat* din slujbă, nu pe mine! — se răsteya la ei drăcuind doamna Aurora și uitându-și cu desăvârșire, în astfel de prilejuri să-și aleagă cuvintele „după regătenie”, cum voia dumneaei, — folosea vorbele urâte cu care crescuse din pruncie.

O singură dată a încercat domnul Neagu s'o convingă că nu din vina lui a fost suprimat, ci pentru economii bugetare și era gata să rămână fără un ochiu.

— Ce buget? Ce *primare*? Da' Petrișor nu-i buget, da' Circa nu-i buget, da' Măruntu nu-i buget? Ei de ce au rămas?

Și tot *șipând* așa, degetele scurte dar bine inarmate cu unghii, înaintau amenințător spre obrazii bărbatului.

Vorba e că azi la trei Neagu a pornit după târgueli, cu o mie bună în buzunar, că nu aveau mărunți nimic, — a plecat, acum e nouă și un sfert și nu s'a mai întors!

Dar Aurora, după ce s'a învârtit ca o leoaică în cușcă, acum aștepta s'o lovească damblaua, pironită pe scaun.

Dar în vreme ce femeia se gândea cu satisfacție la chinurile și traiul rău al bărbatului după ce ea va fi trecut în lumea cealaltă, auzi nu numai pași, ci glasuri deslușite apropiindu-se.

Glasul lui Neagu îl cunoscuse numai decât. După răsunetul lui, după felul cum vorbea, se convinsese repede că bărbatul ei nu băuse, după cum se temu toată după amiaza. Dar glasul celălalt nu-l cunoștea, nu-l mai auzise.

Năduful inceptu să i se risipească, mai ales că după vorbă străinul părea un om distins.

Dar va veni cu bărbatul ei, ori are drum într'altă parte?

Gândul o și ridică de pe scaun, ca și când ar fi umflat-o un vânt năpraznic. În clipa aceea porțița se deschise și amândoi bărbații intrară.

Aurora năvăli la fereste, le închise cu forța mare, își netezi cu palmele părul și se repezi la ușe.

— Poftiți, vă rog, poftiți!

Neagu îi prezintă pe domnul Anton Petricaș-Pop, mare întreprinzător din Bihor, proprietarul unei mari fabrici de cherestea.

Doamna Aurora se simți deodată mică în fața acestui străin, domn din creștet până'n tălpi, c'o blană — o avere, — cu niște mănuși și niște șosoni și o căciulă de astrahan, de să tot spui: așa viață mai înțeleg și eu!

Și acest domn îi sărută ei, cu respect, mâna.

— Iată de ce este vorba, doamnă, inceptu cu solemnitate străinul. Eu, întâmplător, am avut de lucru în orașul d-voastră și, într'o prăvălie l-am întâlnit pe soțul d-voastră. Atunci mi-am adus aminte că am nevoie de un om inteligent, cu carte, fără școală multă, la întreprinderea mea. Și fiindcă, intrând în vorbă cu dumnealui, mi s'a părut și deștept și cinstit, i-am propus să vină la mine. Vorbind cu d-sa, am înțeles la ce se pricepe și-l angajez cu șapte mii lunar. Domnul Neagu însă mi-a declarat, după lungi capacitări, că nu poate primi fără asentimentul d-voastră.

— Cum? Fiind vorba de șapte mii el a mai stat pe gânduri, când nu mai are slujbă de atâta vreme și trage pe dracul de coadă?

Doamna Aurora spunând cuvintele din urmă se roși toată: iar folosise o expresiune dela țară și încă înaintea unui astfel de domn!

— Da, mai este ceva — zise străinul, pun și eu o condiție. Cum eu, peste zece zile aștept ca dumnealui să fie la post și cum s'ar putea ca să nu fie, pentru asigurarea mea cer să-mi dea acum o garanție de una mie Lei. La prezentare îi va fi replătită precum și salariul anticipat pe o lună. În total, peste zece zile, aveți în mână opt mii de Lei. Dumnealui a lăsat totul la hotărârea dumatăle,

— Bărbatul meu e greu la hotărâri, zise Aurora. Se primește, stimate domn. Dar pe câtă vreme? Căci n'aș vrea să-mi mai car bulendrele (doamna Aurora iar se roși) pentru o lună, două. Vrem un protector, dar un protector statornic, nu cum e Statul, care azi te ia în slujbă și mâne îți dă cu piciorul.

— BCU Cluj / Central University Library Cluj
— Eu am vorbit cu domnul Neagu de un contract pe cinci ani. Dacă vreți dumneavoastră, fie și zece. Contractul e și gata, numai să-l iscălim. Cred că n'am să mă înșel. Om credincios, este.

— Nici câinele nu-l întrece, stimate domn. Ai dela administrație nu știu ce-au pierdut în el.

— De, cine-i credincios, nevastei, e credincios și stăpânului, — zămbi străinul. Harnic încă pare.

— Trage ca un bou de povară! Din partea asta n'aveți a vă teme.

Aurora se lovi peste gură: cu cât voia să spună cuvinte alese, cu atât aluneca.

Se făcu tăcere. Străinul își luă căciula de astrahan.

— Sunt grăbit de-acum, — zise el. Hotărâți.

— Da' eu tot nu înțeleg, domnule Petricaș-Pop, pentru ce e de lipsă garanția aceasta de o mie. Mai ajung oamenii în slujbe, dar de așa ceva nu se pomenește. Toată după amiaza m'ai lămurit și tot nu înțeleg.

— Las' Nicule, nu mai insista. Bine e așa cum spune domnul. Iscălește contractul.

— Bine! dar o să ne trebuiască bani cu mutatul, zise Neagu. — Ce facem cu cele două mii și nici atât, ce ne-au rămas.

— Din partea asta să nu aveți grije. Vă trimit eu un camion dela fabrică. Am vr'o douăsprezece. Ce să mai cheltuiți pe tren.

— Ei, asta-i bună! E frumos și vă mulțumesc, domnule, — zise Aurora înduioșată. — Iscălește, Nicule. Tu ai schimbat mia. O să-i dau drept garanță una din cele două.

Niculae Neagu iscăli și domnul Anton Petricaș-Pop, punând într'un voluminos portofel un exemplar al contractului, salută ceremonios și dispăru foarte repede, după ce fixară ziua când să vină camionul.

In ziua de 16 Noemvrie, data fixată pentru mutare, doamna Aurora aștepta cu toate lucrurile impachetate. Odăița era pustie, bucătăria își arăta ranele rămase după vase. Toată ziua se invârti ca o leoaică infrigurată prin casă și ieșia în toată clipa la porțiță. Pe inserate îl trimise pe Neagu să telefoneze dela poștă la Tileagd, unde era fabrica de cherestea, pentru ce nu vine camionul. Căpătă cu greu legătura cu primăria. De fabrica Anton Petricaș-Pop, nu știa nimeni. În drum spre casă vânzătorii de ziare de bulevard țipau în unghurește: „Arestarea unui escroc! Răsboiul chino-japonez. Reducerea salariilor”.

Neagu, cu un ghimpe la inimă, care i se implântase acolo de când străinul ceruse garanția și care îl străpungea după telefon, cumpără un ziar. La lumina unei vitrine se opri și caută știrea cu escrocul. Era scurtă, amănunțele se făgăduiau pentru numărul următor.

Era vorba de un anume Anton Petricaș-Pop, zis Simion Pop Căruntu, zis Alexandru Petrică-Popovici, care inventase un nou fel de-a escroca, luând garanții dela șomerii intelectuali pentru plasarea lor în slujbe. Fusese și hoț de buzunare. Asupra lui nu s'a găsit nici un ban.

Niculae Neagu împătură încet gazeta, o puse în buzunar și oftă:

— Tot am avut eu minte! Bine că m'a silit dumneaei să intru în treabă.

I. AGÂRBICEANU.

BCU Cluj / ~~Central University~~ Library Cluj

Unui bucheșel de viorele.

(Bolnav în pat.)

*Ce căutați la mine
Flori de primăvară,
Flori prevestitoare
De căldură, joc?!
Vreți să-mi dați de veste:
„Toate se 'ntremară —
Iarna își desbracă
Ultimul cojoc?”*

Somnul greu trecut-a,
 Viața viu sbucnește,
 Până 'n creanga sveltă,
 Până 'n firicel?
 Totul în natură
 Cum se primenește!
 Un copil ce 'n leagăn
 Umblă copăcel!
 Auzi-voiu iarăș
 Glas de filomelă —
 Ochii, 'nsetoșafii,
 'n verde s'or scâlda?
 Iarăș ridică-voiu
 Cătră cer o schelă,¹⁾
 Care toamna, iarăș,
 Trist s'a dărâma?
 Taci! Acum înalță
 Mâinile-amândouă,
 Uită murdăria,
 Rănilile din piept!
 Prinde prevestirea
 Dintr'o lume nouă,
 Răspicat tu spune-i:
 „Lume: te aștept!“

1) Schela — podișul de bârne și scânduri, pe care lucră zidarii la ridicarea unei case.

Las' să vină iarna!
Mâine-i primăvară!
 Fericit ești numai
 Schele când ridici!
Spiritul se 'nnalță,
Chiar de-l îngropară
Oamenii, 'ncrezuții,
Bietele furnici!...

Sibiu, Martie 1932.

H. P. P.

Pentru conferențiarul „Astrei”.

Rândurile de față le vor citi și țărani noștri de pe la sate cu folos, fiindcă au să poată știrici astfel în sufletele celor ce le țin conferențe.

Nu-i așa? e *omenește* să te bucuri de câte un sfat bun, care și-a tăiat cărarea și a prins rădăcini în inima ascultătorului. Și conferențiarul este om, și el e mulțumit deci, când cele spuse de dânsul au fost ascultate cu atențiune și — mai cu seama! — dacă *au fost urmate*.

I. Unui conferențiar i s'au întâmplat următoarele: vorbise într'un sat, în fața unor țărani omenoși, numai ochi și urechi, și a simțit din duhul, care străbătea sala școalei, în care vorbea,

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Cursul conducătorilor de coruri sătești, desp. Jud. „Astra”, Sib. iu.
20 Iulie—10 August 1932.

că n'a aruncat sămânța în pământ sterp. După ce a sfârșit conferența și s'au potolit strigătele de „Trăiască!” — s'au apropiat doi țărani, plini de cuviință, de conferențiar și i-au spus: „Am avea o vorbă cu dta, domnule dragă”. „Și zece!” a răspuns, conferențiarul, gata să-i servească. — „Apoi să faci bine, domnule dragă, și să vii și la noi, în satu' 'nvecinat și să vorbești tot așa ca *acilea*, că, spunem drept, că ne-a plăcut cum ai grăit”. — Conferențiarului îi sticleau ochii de bucurie. „Cum? Așa v'a plăcut de mult? Vedeți, vorba asta *bine* îmi mai cade! Să știți că vin... Unde-i satu' dvoastră?” Și a căpătat informațiile dorite și a ținut conferențiarul și în satul vecin o „voroavă” plăcută și cuminte, și încă într'alte sate, spre bucuria sătenilor și a cuvântătorului...

II. Alt conferențiar ne-a povestit următoarele: vorbisem, asta la oraș, despre scriitorul român Mihail Sadoveanu. Tocmai împlinise Sadoveanu 50 de ani și apăruse minunata povestire „Baltagul”. Am încălzit pe ascultători, vorbindu-le cum am știut eu mai bine, iar la sfârșit, ca să le arăt că laudele n'au fost laude fără de temeii, le-am citit câteva pagini din „Baltagul”.

Mare mi-a fost bucuria, ne spuse conferențiarul, când — peste 3—4 zile — mă întâlnesc cu unul

din ascultătorii mei și văd că se apropie și mă salută plin de încredere. „Ce e? Cu ce te pot servi?” l-am întrebat. — „Eu am să vă mulțămesc”, îmi urmă el vorba. „Eu și cu nevastă mea. La sfatul dtale, când ne-ai vorbit despre Sadoveanu, am cumpărat cartea și am cetit-o, seara, împreună cu nevasta. Nu pot spune cu grai viu ce mare bucurie am simțit pe urma lecturii acesteia”. I schinteiau ochii de bucurie. „Vă mulțămesc încă odată...” Și plecă. Mie, ne spuse conferențiarul, aproape că mi s'au umplut ochii de lacrimi. Va să zică *tot* mai sânt oameni în zilele noastre, cari să știu ridica peste ticăloșiile vieții și știu gusta o carte frumoasă, împreună, seara, la lumina potolită a lămpii! N'a pierit cu totul cetitorul de cărți bune în Țara românească!

III. Alt conferențiar ne-a desfășurat alt șir de fapte și îl aducem și acesta în fața cetitorilor, fiindcă și întâmplarea aceasta ne adeverește că se mai găsesc „idealiști” pe lume, „idealiști”, de cari se spune că umblă cu capul spart. Conferențiarul de care este vorba a ținut o conferență despre un orașel vestit, în care a trăit multă vreme și a murit mai apoi un scriitor mare. A arătat conferențiarul și proiecțiuni luminoase, a arătat pe pânză ceea ce cu grai viu nu se poate

tălmăci, casa, grădina, parcul, în care a petrecut scriitorul cel mare, o podoabă a omenirii. — Și s'a întâmplat că unul din ascultători, un tânăr student, să capete un stipendiu și să aibă să străbată țări, ca să ajungă la universitate, unde avea să învețe mai departe, învățatură mai înaltă. Și drumul de fier ducea pe lângă orașelul de care-i vorbise conferențiarul. Ce-a făcut tinărul plin de râvnă de a cunoaște și vedea cât mai multe și cât mai bine? A întrerupt călătoria și s'a oprit pentru o zi, vizitând orașelul, iar de lângă sicriul de metal al marelui scriitor a scris conferențiarului, acasă: dragă dle! m'ai încălzit odată, vorbindu-mi despre marele scriitor... Iată, n am putut să trec pe aici fără să nu mă opresc și mă gândesc la dta și te salut cu stimă din locul acesta sfânt pentru noi, amândoi... Și ne spunea conferențiarul: m'a străbătut *un fior* cetind șirele acestea simțite, fiorul îmi adeverea: va-să-zică *tot* mai este și idealism pe lume!...

IV. Un al patrulea conferențiar ne-a povestit despre un băiețuș. Acesta ascultase poveștile și snoavele, cetite anume pentru tineret, de par'că ar fi tot ascultat, fără să mai doarmă și fără să mai mânânce. Când s'a sfârșit „șezătoarea” pentru popor și conferențiarul a ieșit afară, pe inserate,

să plece — numai că i-a ieșit în cale poșândicul și-a proptit piciorușele binișor și și-a ridicat ochii spre cel ce ieșea: „când mai vii pela noi, domnule?”

„Când mai vii pela noi?” O, drag românaș, dornic de carte! dornic de lumină!

— „Mai vin, dacă-ți place”. — „Imi place!” zise băiețașul. Și conferențiarul ne spuse: Am mai primit eu laude în viață — lauda copilașului ăștuia însă n'aș fi dat-o pe multe laude, nici chiar pe aceea a unui om mare, de duzină.

De ce le-am scris toate acestea aci? Ca să ia la cunoștință și țărânul nostru și conferențiarul de prin satele noastre — cum au fost întâmpinați patru conferențieri și cum le-a căzut de bine, că munca lor a fost răsplătită așa cum trebuie.

Și ne-am bucura dacă unul sau altul din cetitorii rândurilor de față s'ar apropia de câte un trimis bun al „Astrei”, de câte un conferențiar, care i-a vorbit la inimă și i-ar arăta prin cuvinte simțite că cele împărtășite n'au fost vorbe 'n vânt. De ce alta se sbuciumă trimișii „Astrei” decât ca să aducă vlagă, dragoste de muncă, de carte, în satele noastre?

Om năcăjit!

A venit la mine un om năcăjit. Era alb la păr, trecut de 65 de ani, cu ochii căzuți în orbite, cu mâinile s'abe, lăsate în poală.

S'a așezat pe scaun și privea la mine ca la scăparea sa, ca și când eu aș fi fost stăpân peste talismanul, care aduce ca la poruncă comorile lui Iov.

— „Ce-i, ce ți s'a întâmplat, bade?“, l-am întrebat.

Plugarul meu din comuna T. îmi povestește, hăcuit, așa, cum se pricepea el în ceasurile astea grele pentru viața sa, mișcând de nenumărate ori mărul lui Adam dela gâtul său gol: „Mare pacoste pe capul meu, vai de păcatele mele! În sărbătorile Paștilor un bou, cum, cum nu, se 'mbolnăvește și pierе înaintea ochilor mei, tocmai când se începuse lucrul câmpului! Greu mi-a fost să o scot la capăt fără de el, da' a mai venit și alt prăpăd, iacă, tocmai în 26 Iunie trecut.

„S'a umflat părăul, care trece pe lângă casa noastră, și numai că mi-a dus la vale casa cu tot ce aveam în ea, lăsându-ne cu sufletu' 'n oase! Am rămas fără de nici un adăpost, cu soția și cu cei șapte copii! — Ce să ne facem? Ne-am găsit

culcușul, deocamdată, în grajdul vitelor. S'apropie iarna. Bani, să mă 'mprumut, nu-s..."

— „N'ai fost asigurat?“ întreb.

Bietul om strâns cu ușa oftează una din greu și urmează: „De asigurat am fost asigurat, da' numa' împotriva focului și acum, că a fost apa de mi-a potopit totul, acum spun la asigurare că nu 'i privește. Nu m'am uitat la încheierea contractului să fie și împotriva apei..."

Dumneata, cetitorule, care citești aceste rânduri și care ai — poate — o casă, ești asigurat? Te-ai îngrijit ca, la aman, să primești o sumă cât de cât, ca să nu ajungi la sapa de lemn? Ți-ai asigurat vitele? Aveți o tovarășie în comună pentru asigurarea vitelor?

Altfel, Doamne ferește, ajungi ca omul năcăjit, care își smulge părul din cap și se întreabă ca aiurit: „Ce se mă fac?“

Pentru bibliotecarii satelor noastre.

Articolul de față îl scriem gândindu-ne la aceia, pe cari încrederea membrilor i-a ales bibliotecari ai „cercurilor“ noastre „culturale“.

O, ce minunată chemare aveți în mijlocul poporului nostru! Știți cântări toată greutatea răspunderii? Puteți să vă dați seama ce strălucite cărți și ce pline de miez vorbe răspândiți prin satele noastre, cari *aceasta* o așteaptă pe vremurile noastre de secetă a inimii?

A fi bibliotecar în fruntea unei biblioteci încredințate din partea unui despărțământ sau al centralei „Astra”, însemnează a ține *cheile unui rai sufletesc*. Ce altceva decât rai este să te poți avânta, având o carte aleasă în mână, pe aripele fantaziei, ale închipuirii?

Nu-i așa? Cărțile nu sunt trimise pe sate ca să mucezească în cine știe ce raft sau — mai rău — în cine știe ce cămară! Afară cu ele! Ochii vioi, ca de nevăstuică, ai celor tineri, așteaptă să cutreiere peste paginile cărților, ochii cumiți și așezați ai celor mai vrâstnici vreau să adaste, prin ochilari și să buchisească pe îndelete.

Ce lumi nouă se deschid, și tinerilor, dar și bătrânilor! Copiii citesc poveștile cu zâne și cu bălauri, cu Făt-Frumos și Ileana Consinzeana, dar și descrierile vieților oamenilor de seamă și descrierile de călătorie, ca să cunoască țara și alte țări și istoria poporului românesc — bătrânii prind firul unei povestiri din bătrâni și îl deapănă îm-

preună cu autorul cărții, călătoresc și ei, cu gândul, prin țări îndepărtate, câștigă și ei — chiar și acum, la bătrânețe — cunoștințe folositoare. Intre copilăret și bătrânet stau junișcanii, cari mănâncă broșurile și cărțile oferite, dornici de sfaturi bune, dornici de a-și lărgi cunoștințele, încălzindu-se și de câte o strigătură șugubeață, dar și de câte o descriere reușită a naturii, a unui om mare, a unei fapte vrednice de laudă.

Te dai înapoi, bibliotecarule, de a sluji pe toți acești setoși de frumusețe și de învățatură, cu miez de nucă, cu cărți alese, care mai de care?

Vezi, sunt și cărți rele, cărți-venin, cărți scoase de oameni fără de inimă. Să nu care cumva să te împingă păcatele să amesteci și astfel de cărți între cele date de „Astra” noastră! Cărțile cele rele ar molipsi cu scârnavia lor sufletele curate și le-ar pângări. Atunci n'ai mai fi bibliotecar, ci stricător de suflete și — dacă judecătoria nu te-ar osândi — judecătoria conștiinții tale ți-ar spune respicat: *rău faci! rău îți îndeplinești chemarea de luminător al satului!*

Să ne lămurim. Și de dta, om mare și încredințat de a împrăstia cărți bune, se vor apropia ispitele. Au să-ți indese în mână, la librăriile de pe la oraș, cărți rele, cu coperta și titlul ademe-

nitoare. Sunt multe de astea astăzi. Nu se dau înapoi, ca să câştige bani, chiar și scriitorii mai de dai-Doamne, să scrie câte o scârnavenie. Ei bine, dta să-ți spui: Sunt *prea* bun *eu* pentru un astfel de spanac! Timpul îmi este *prea* scump ca să mi-l pierd cetind bazaconiile alea. Și vei arunca, nu-i așa?, vei arunca „literatura de fascicolă”, literatura, care *nu* e literatură, ci o batjocură a bunului simț.

Nu vei duce-o, Doamne ferește, acasă, în sătucul dtale, nu vei lăsa-o în casa dtale cinstită, la îndemâna tuturor — fiindcă nici strihnina, nici zeama de cucută, nici orișicare otravă nu se lasă ca să poată otrăvi. Iar cărțile acestea sunt otrăvuri sufletești! Da! De o sută de ori da! otrăvuri.

Noi vrem ca în șirurile noastre să domnească sănătatea, veselia, pofta de viață — ei bine, cărțile — și sunt multe la oraș — cari se răspândesc de samsari fără de suflet, te desvâlguesc, îți iau tăria de muncă, îți arată murdăria în culori ademenitoare, adormindu-ți conștiința.

Am vrea ca dta, ca bibliotecar, să știi face deosebirea respicat între cartea cea bună și cea rea și să fii un propagandist înflăcărat, convins,

al cărții celel bune. Am vrea ca, în ceasurile de liniște, să așterni chiar pe hârtie observările dtaie, privitoare la cetitul cărților celor bune.

Cam așa ne închipuim noi indeletnicirea aceasta foarte mulțumitoare :

Ai dat să citească în sat la dta o carte din dulapul cu cărți al „Astrei” și cetitorul ți-a înapoiat-o. Descoase-l! Intreabă-l: ți-a plăcut? *de ce* ți-a plăcut? *cum* ți-a plăcut? De ce *nu* ți-a plăcut?, dacă îți răspunde că nu i-a plăcut.

Așa vei avea de auzit fel de fel de răspunsuri, chiar și la aceeaș carte. *Altfel* cetește o carte un copil și altfel un om mare. Chiar și unul și acelaș om, la vârste deosebite.

Și acuma iai răspunsurile acestea și le însemnezi la catastif: „Cartea cutare a plăcut lui... badea Ion sau lui badea Dumitru... spunea că eroul din carte (numele) e un om minunat și că mai rar să-i găsești seamă... Cutare carte a plăcut cutăruia, numai cu sfârșitul nu se dă împăcat... Poveștile lui... sunt foarte potrivite pentru copii. Mi se cer într'una... cartea (cutare) trece din mână în mână — e cea mai cetită în iarna aceasta. Fetele au cetit din ea chiar și la șeză-

toare. Cartea (cutare) nu place — începe greoiu și nu e pe înțelesul poporului..."

Inchipuie-ți că am fi stăpâni la „Astra” peste vreo 200 de răspunsuri de „cestea de ale b” bibliotecarilor noștri conștiențioși, dela sate și chiar și dela orașe — ce material prețios am avea astfel! Ca și când am pipăi pulsul, svâcnitul sângelui cetitorului român.

O carte despre care răspunsurile ar conglăsui în cea mai mare parte că este iubită de cetitorul țaran — am cumpăra-o și răspândi-o cu și mai mare dragoste. Legăturile noastre între centru și bibliotecarii noștri s’ar strânge tot mai mult, spre binele, spre propășirea răspândirii cărții celei folositoare.

Nu fii leneș, bibliotecarul; după ce ai citit rândurile de față, întreabă-te ce ai putea scrie despre cărțile date în grija d-tale, aterne pe hârtie cele ce le-ai discutat cu cetitorul țaran și — astfel — vei câștiga și d-ta, adâncind propaganda și noi, cei dela „Astra” culturală.

Un despărțământ model: Sibiul.

Publicăm câteva fotografii reușite dela întrunirile despărțământului județean Sibiiu al „Astrei“. Un despărțământ, care își pricepe chemarea în vremurile acestea grele și care lucră cu multă râvnă la înaintarea culturală-economică a poporului nostru.

Despărțământul s'a îngrijit ca să aibă nutre-mânt sufletesc și copiii de meseriași și ceferiștii dela gara Sibiiu și meseriașii Sibiului și soldații din garnizoana Sibiiu și sâtenii de prin satele noastre și învățătorii, cari vreau să conducă coruri pe sate și gospodinele țărance, cari vreau să fiarbă bine și orășenii, cari vreau să asculte conferențe interesante. La toate s'a gândit despărțământul, încât merită toată lauda.

Aici tipărim o dare de seamă despre propaganda la sate, dorind ca în multe despărțăminte de ale noastre să se întâmple la fel.

Ce minunate sărbători culturale ne-a fost dat să ținem, în cele mai multe din comunele despărțământului județean Sibiiu și în anul acesta!

Propagandiștii „Astei” în bis. ortodoxă din Sibiu (Suburbiul Iosefin).

Ne tresaltă inima de bucurie când recapitulăm clipele de înălțare sufletească, trăite pe saatele noastre!

De obicei în câte o Duminică — sau în câte o altă sărbătoare, — ne apropiam de comuna, în care fusesem chemați de mai înainte, veneam cu automobilul despărțământului jud. sau cu trăsurile. De departe, dela hotarul comunei, vedeam fălăind steagul național, purtat de trimișii comunei, de obicei călușeri, în frumoase costume naționale, pe cai împodobiți ca de nuntă. Intre urale ne bineventa vătaful flăcăilor și cu garda aceasta de onoare în jurul automobilului sau al trăsurii, ne făceam intrarea triumfală în sat. La marginea satului aștepta tineretul școlar, cu fanfara, cu corpul învățătoresc în frunte. Alte fluturări de stegulețe și cununi de flori, alte vorbiri scurte de bun-sosit și în sunetele unui marș de vitejie al fanfarei, elevii, doi cu doi, noi câte patru, pe jos, intram în comună, salutați de prin casele oamenilor doar de bătrânii, cari nu s'au putut duce la casa culturală sau la școală, și de străini. Intr'unele comune am dat în calea noastră chiar și de patru „arcuri de triumf“, construite din țesături și cusături românești, cu câte un „Bine ați venit“ de brad.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Propandistii „Astrei“ în bis. gr. cat. română din Sibiu (Suburbiul Iosefin).

Înainte școlii sau a casei culturale, era adunată puterea satului, câtă lume și țară, în frunte cu preoții și antistia comunală, cu notarul și câteodată chiar și cu șeful de jandarmi.

În sala unde urma să se țină șezătoarea noastră culturală erau covoare frumoase fărănești, așternute pe jos și pe masa conferențiarilor, flori în răvare, pe masă; ghirlande de verdeață pe la uși. Sala tixită-stup. Nu puteai arunca jos nici un ac de gămălie.

Cântece de ale copilașilor, cântece de ale fetelor și flăcăilor, conduse de regulă de unul din domnii învățători sau de una din domnișoarele învățătoare, deschideau șezătoarea. Discursul de „bun-sosit” al președintelui localnic al „Astrei”, discursul de „bine-v'am-găsit” al conducătorului echipei de conferențieri, de obicei președ. sau vicepreșed. despărțământului — erau ascultate cu așuflarea reținută.

Și apoi urmau conferențiarii.

Avem experiențe bogate și înălțătoare despre elul cum sunt ascultați conferențiarii noștri. Sănenii ascultă cu mult bun-simț și mare atențiune, omentând mai apoi ce au „spus domnii dela ghii” sau Săliște sau altă localitate, de unde u pornit. Pe bătrânul Comșa, d. e., puteai să-l

Din activitatea despărt. jüd. Sibiu. Predarea unei biblioteci Reg. 35 Art.
și 36 Obuzlere, Sibiu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ascuți un ceas întreg, fără să obosești, fiindcă întretăia conferența cu glume, cu pișcături la adresa femeilor ori a flăcăilor (dar fără ca să fie grosolan, jignitor sau să lovească de dragul loviturii). Alții trebuiau să fie mai scurți la vorbă, pentru că și tema nu era, poate, așa de mulțămitoare, dar nici darul de oratori populari nu era așa de dezvoltat. Ca pretutindeni, așa și aici, conferențele întovărășite de proiecțiuni luminoase („diafilme” cu aparatele ieftine și bune „Aladdin” și „Unophot”) au fost mult mai bine primite de către țărani, decât cele rostite numai cu grai viu. Oricât de viu să fie graiul — icoana este mai grăitoare și — dacă se întâmplă ca să se folosească și un „film” de cinematograf, plăcerea publicului nu cunoaște margini. (Ce posibilități de dezvoltare în privința aceasta ne așteaptă de aici înainte! Filmul educativ introdus pe satele noastre! Păcat că — deocamdată — este *prea scump*!)

Conferențele religioase, cu proiecțiuni, din viața lui Isus, au plăcut în special, storcând lacrimi de emoție din ochii ascultătorilor.

Dacă au fost conferențele tăria principală a șezătorilor, nu urmează ca celelalte puncte să fi fost de mâna a doua. Intre conferențe erau coruri, declamații, monoloage, dialoge și — de

BCU Cluj / Central University Library Cluj

**Predarea unei biblioteci Reg. 35 Art. și 35 Obuziere, Sibiu.
Despărț. jud. Sibiu.**

multeori — la sfârșit, dansuri naționale, executate de tineret.

După o mică gustare, într'una din sălile mai spațioase ale comunii, plecau conferențiarii „Astrei” mai departe, conduși până la automobil și trăsură cu mic, cu mare. Cuvântul de mulțumită al preotului sau învățătorului-dirigent din comună, rostit la sfârșitul șezătorii, nu conținea niște fraze de mântuială, ci purcedea din adâncul inimii tuturor ascultătorilor.

Dacă conferențiarii erau întovărășiți și de echipe de cântăreți (ca d. e. cei din Săliște), plecarea era și mai mult regretată. Cântările fuseseră ascultate cu multă BCU Cluj Central University Library Cluj *științenie*.

De cele mai multeori am dus în anul cultural trecut și câte o bibliotecă cu noi.

Predarea dulapului cu cărți se întâmpla în cadrele șezătorii, când unul din oratorii „Astrei” pune la inimă sătenilor însemnătatea cărții celei bune și președintele localnic al „Astrei” prelua cărțile cu dulap cu tot, promițând că le va folosi după cum se cuvine.

Avem cunoștință că bibliotecile sunt bine cercetate, că se cetește. Am vrea să ni se trimită cât mai multe dări de seamă din partea bibliotecarilor, ca să știm ce se citește și cum se citește.

Să se nască o *intrecere nobilă* între despărțămintele „Astrei”, ca tot mai multe și mai multe să răspândească dragostea de carte și de înaintare, ca despărțământul județean Sibiu al „Astrei”!

Din notițele mele.

De Horia Petra-Petrescu.

Praga, Strahov, 28 Martie 1917.

„Cu Dănilă Sabo, (român) de lângă Cluj, comuna Boș, om în vârstă (născut în 1866), cu 9 copii, dintre cari 4 feciori pe câmpul de luptă și 5 fete (cea mai mare de 16 ani), a trebuit să mă duc astăzi în Spitalul Franciscanilor de lângă Comanda militară. Om amărât, neputincios, rău ajustat, cu nește haine murdare, militare; tușește de se sfarmă.

Doctorul i-a prescris o cură de inhalație, fiindcă are Bronchitis și Emphysema pulm. (răceală la plămâni).

În Spitalul Franciscanilor se practică un sistem nou de inhalație, condus de un medic specialist, Dr. Pohorecky. Spitalul nu e mare — e numai pentru 40 de paturi — dar vin bolnavii de bron-

șită din toate spitalele orașului Praga, ca să se cureze.

Când am intrat cu românul meu năcăjit și amărât în odaia de inhalație, am văzut o doamnă cu crucea roșie la mână, pe care am agrăit-o „Gnädige Frau“ (prea stimată doamnă), neștiind cum să o intitulez. Numai după aceea, întrebând, am aflat că este sora nevastei „Stadthalterului“ Boemiei (a guvernatorului, a locțiitorului Împăratului, pe atunci), contesa Taafe. M'am recomandat și a trebuit să fiu talmaciul lui Dănilă, deoarece el nu știe nemțește. Contesa servește singură pe bolnavi. Le pune aparatul de inhalat în mișcare, controlează durata inhalației, după ceas și — la sfârșit — dă fiecăruia câte un păhăruș de vin roșu și o felioară de pâne cu două — trei felioare de cârnățarie (Wurstzeug).

Dănilă al meu a tușit sdravăn. Nu i-a priit la început inhalația. Mai apoi a adăogat contesa câteva picături de menthol în organtinul din aparat — așa a mers mai bine, Contesa mi-a spus că vin mulți români la inhalat. Se vede de departe că este o femeie de spirit și de inimă.

Doamne, cum i-aș fi adus ca reprezentanți ai românilor pe vreo câțiva țărani vânjoși, frumozși și deștepți, de prin Săliște sau Vălenii Șom-

cuții — dar aceștia n'au lipsă de inhalație! În schimb aveam pe bietul Dănilă Sabo, care făcea o impresie așa de dureroasă. Om amărât!

Și totuș, a fost și o scenă... veselă în decursul ședinței. Când să bea și Dănilă păhăruțul lui de vin roșu, n'a făcut ca ceilalți din odaie, să bea încet, în 3—4 înghițituri, cu cumpăt — ci s'a apucat să dea pe gât vinul *dintr'o singură dușcă*, după spusa de mai târziu a dânsului, fiindcă credea că are grabă, ca să gate cu inhalația.

Noi, de lângă el, abea după ce beuse, am băgat de seamă graba lui Dănilă.

Acum — păhăruțul a fost, nu-i vorbă, cam mititel și lui Dănilă îi ajungea pe-o măsea.

Am început să râdem toți. Râdea și el.

Lecții bietului om? Dar pot avea loc lecțiile la atâta amărăciune sufletească? Și s'a văzut și el odată la o înghițitură de vin roșu, de care nu mai beuse el nici odată în viața sa jigărită"...

* * *

Post script, scris în Iulie 1932:

În „ziarul“ meu de pe atunci nu puteam scrie tot ce-mi zăcea pe inimă. Putea să mi-l confiște în orice moment.

Iacă ce-mi clocotea în piept și nu puteam scrie atunci: Contesă, contesă! Acum te 'ngrijești

de bieții oameni ajunși la aman! Vrei iarăș carne de tun pentru Austro-Ungaria! — Nu chinuți, voi, conducătorii unei oblăduiri *maștore*, ne arătați *acuma* bunătatea, ca să vă lasem ciolanele pe cine știe ce meleaguri, ca, iarăș, ai voștri să stăpânească!

Cum se răzbină miopia voastră vederea voastră scurtă! Tămăduirea oamenilor trebuia să fie *mai 'nainte*, în timp de pace! „Omul” trebuia să vorbească mai mult și mai respicat, ca să n'ajungem la răsboiu!

... Și dta, Dănilă Sabo de lângă Cluj, mai trăiești? Ți-a trecut tusca? Ți-ai văzut flăcăii, fetele, nevasta? Te-ai întremat, ca să ne putem bucura cu toții, privind la un om teafăr?

Cel ce știe ceva despre el sau chiar Dănilă Sabo, în persoană, să trimită doua rânduri la „Calendarul Astei”.

Par'că ești dela... Bela!

În Aprilie 1932 a plecat o mână de români inimoși în Bulgaria, să viziteze capitala Sofia și încă vreo câteva localități bulgare, ca apropiindu-se de lumea de acolo — să infiripe un început de legături mai prietenești decât au fost

în timpul din urmă între România și Bulgaria. „Suntem țări învecinate” și-au spus excursioniștii, „și ne cunoaștem, vai atât de puțin! Soarta ne-a adus lângăolaltă — și dăinuiesc ziduri chinezești între noi! Chiar și zidurile cele uriașe, chinezești, se dărâmă acum — se înfige târnăcopul în ele. Să dăm și noi cu târnăcopul minții în zidurile noastre sufletești, ca să ne cunoaștem unii pe alții!”

Dar nu dorim să adășăm prea mult asupra acestei întrebări — ci vrem să spunem aici că din prilejul excursiei acesteia li s'a arătat românilor noștri, în drum spre Sofia, o stație cu numele Bela. Și — ascultați — ce li s'a povestit despre orașelul Bela.

Acum vreo 25 de ani nu era drum de fier pe acolo, Făcuseră inginerii planuri frumoase, dăduseră întâietate orașelului, aducând linia ferată proiectată tocmai pe lângă orașel. Care nu le fu mirarea inginerilor când se pomeniră odată cu o mulțime întărâtată, înarmată cu coase, cu furci, cu topoare, care-i amenința cu prăpădul și alta nu.

— „Ce vreți — oameni buni?” i-au întrebat inginerii.

— „Nu ne trebuie tren, nu ne trebuie stație. Să vă duceți, să vă cărați de pe aici, că de nu-i rău!”

— „Și de ce nu vrei tren?” au pus întrebarea bieții ingineri, îngroziți.

— „Jos cu el! Ne sparie copiii!”

— „Jos cu el! Arză-l focu! Ne sparie vitele la pășune, de ni se strică laptele!”

Răcneau, amenințau, care 'ncătrău.

— „Oameni buni! Stați pe loc! Nu fiți — prea cumiți! Cum să se sparie copiii! Or să se învețe ei și cu caru' ăl de foc! Cum o să vi se strice laptele! Doară nu suntem strigoi, ăi dela tren! Trenul nu e strigoi și strigoi nici de sămânță nu sânt pe lumea asta!”

Zadarnic ai tocat la urechea surdului! Cetățenii înarmați cu coase, cu topoare, ridicând pumnul nu voiau odată cu capul să știe de una ca asta, ca orașelul lor să fie *spurcat* de caru' ăl de foc!

Ce progres! Ce câștig de timp! Ce foloase neguțătoarești! Nu și nu! Mai spuneau că schintele dela locomotivă au să le aprindă recolta de pe câmpuri și o să ardă toată, cu pălălaie!

Dacă au văzut și au văzut inginerii că nu o scot la căpătâi cu cei din Bela și-au spus: „Ai hăluia să fiți!” și i-au lăsat în plata Sfântului, schimbându-și proiectul de cale ferată.

Așa se face că stația se află acum la 12 kilometri depărtare de orașelul Bela.

... Dar de atunci s'a întors foaia! Dacă acum douăzeci și cinci de ani au scris petiții peste petiții cei din Bela și-au trimis delegații peste delegații la guvern ca nu care cumva să treacă spurcăciunea aia de tren pe lângă gospodăriile lor, acum — au dat ei cu capul de gard și au văzut ce binefacere mare este calea ferată pe lângă un oraș. Au făcut ochii mari, luând la cunoștință cât de mult sporește bunăstarea ținutului întreg dacă legăturile cu împrejurimea și străinătatea chiar sunt mai dese și mai strânse. Acum e prea târziu — acum se plâng, acum se tânguiesc, acum vreau, sunt gata să dea bani grei, din cei strânși la chimir, ca să li se apropie calea ferată și să fie în rând cu oamenii.

În Bulgaria a rămas o vorbă de pe acum 25 de ani. Când e cineva așa, tehui la cap, într'o ureche, i se spune: Da' ce? Par'că ești dela... Bela.

... Să nu fie cu supărare. Și noi ne avem oamenii dela Bela noastră, dacă nu cu trenul, apoi cu alte, multe întâmplări și afaceri. Nu-i așa?...

Ioan Popescu.

E o datorie de recunoștință să încreștăm în calendarul nostru împlinirea a *40 de ani dela moartea* unui vrednic bărbat, care a avut cele mai strânse legături cu societatea noastră.

Ioan Popescu a fost o figură luminoasă din societatea românească a orașului Sibiiu, lăsând amintiri trainice de stimă și de respect — dovadă și sărbătorirea frumoasă, din anul acesta, a „Academiei teologice Andreiu Șaguna“.

Născut în frunțașă comună Cața, în 1832, acum o sută de ani deci, dintr'o familie de preot gr. or., Ioan Popescu și-a pierdut părintele când era în vârsta de 7 ani, încât a cunoscut din copilărie greutățile vieții. Având cap deștept nu s'a dat bătut, ci — ca unul din elevii cei mai „eminenți“ la școală, — a urmat la școlile din Odorhei, Brașov, Sibiiu și Blaj, luând „matura“ la Blaj. Apoi s'a înscris la Seminarul pedagogic și teologic din Sibiiu (1855—7), ca să se ducă mai apoi în străinătate, în Germania, la Lipsca, unde a învățat la școlile cele înalte de acolo din 1859 până în 1861.

Intors acasă s'a dedicat carierei de profesor și de preot, slujind cu un deosebit devotament,

atât pe Mitropolitul Andrei Șaguna, cât și „Seminarul Andreian“, până la moartea sa, în 1892. A fost protopop, „asesor consistorial“ onorar (cum li se spunea pe atunci consilierilor mitropolitani), deputat sinodal și congresual, membru corespondent al „Academiei Române“ din București și — ceea ce ne interesează pe noi, cei dela Asociațiune mai cu samă — doi ani *secretar-prim al nostru* și redactor în vremea aceea a revistei noastre „Transilvania“, apoi director din 1888 până în 1891/2 al școlii de fete, susținută de societatea noastră.

Ca om de școală a scos niște cărți, cari au fost bine primite și au adus bune servicii pedagogiei românești pe vremurile acelea.

Una din cărți („Psihologia empirică“) a fost lăudată chiar și de Titu Maiorescu, o autoritate în lumea românească. (Celelalte lucrări: „Organ pedagogic“, 1863, apoi un „Compendiu de pedagogie“ și studii în revista „Educatorul“, în anii 1883 și 1884.)

După ce George Barițiu a ajuns președinte al Asociațiunii, a fost ales Ioan Popescu prim-secretar la societatea noastră și — plin de simțul răspunderii, ia conducerea „Transilvaniei“ în mână, după ce revista fusese redactată de istoricul nostru Barițiu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ioan Popescu.

Nici atunci nu era redactarea unei reviste lucru ușor, pe lângă tot entuziasmul de care dispunea redactorul, deoarece bugetul, banii puși la dispoziție de Asociațiune, erau numărați și colaboratorii mai cereau și ei să li se plătească munca. Așa cetim în raportul comitetului pe anul 1890 că comitetul vine cu propunerea ca să se dea „260 florini, valută austriacă”, secretarului pentru colaboratori, „ca ajutor extraordinar pentru redactarea foaiei în anul 1890“, „fără a se crea însă prin aceasta caz de precedentă“, adică fără ca să creadă redactorul că se poate referi de aici înainte la cele întâmplate, ca să mai ceară bani pentru colaboratori.

Cu astfel de năcazuri a luptat și Ioan Popescu, dar a răzbit, după cum i-a reușit și conducerea „Școalei de fete“, după cum se știe, o școală, care a fost una din cele mai puternice așezăminte naționale românești în Ardeal, înainte de războiu.

Pentru munca depusă în ogorul culturii românești merită toată lauda Ioan Popescu. De aceea ne gândim și noi cu recunoștință la cel mort și-i publicăm totodată și fotografia în calendarul de față,

De s'ar putea spori, la o poruncă prea-înaltă, numărul oamenilor ca Ioan Popescu, cari numai cinste au făcut numelui lor bun cât au trăit...

O „casă de ocrotire“ model.

În loc de sporovăială stearpă, de o sută de ori mai bine o faptă, după vorba Românului: Ce-i în mână, nu-i minciună!

Iată că ținutul Săliștii are o „Casă de ocrotire“ cu care se poate făli, o fală, care să dea prilej de emulație, de întrecere nobilă, între diferite ținuturi românești.

Mulțumită, mai cu seamă stăruințelor dlui prim-medic județean *Dr. Iosif Stoichiția*, se ridică această minunată „Casă de ocrotire Regele Carol al II-lea“, spre propășirea întregului ținut. Dl Stoichiția nu numai că a ținut zeci și zeci de conferințe prin toate comunele județului și în Sibiu, nu numai că a întreprins minunatele anchete sanitare prin satele noastre, acum și-a văzut înfăptuit și alt vis drag al său: sfetnicul sufletesc și trupesc al poporului dela sate, într'o casă anume pentru aceasta.

Doi ani de zile a ținut lucrul până să se poată inaugura „Casa de ocrotire“ dela Săliștea-Sibiului.

Care este scopul acestei „Case de ocrotire“? Ea vrea să combată boalele medico-sociale, vrea

să micșoreze mortalitatea copiilor, vrea să ia sub ocrotirea sa pe mamă, înainte de naștere și după ce a născut, ia sub protecția sa și se îngrijește de copilul mic, ca mai apoi să ajungă un vrednic cetățean al țării.

„Casa de ocrotire” vrea să fie modelul pentru alte și alte „case” de felul acesta, cari urmează să se ridice într’alte ținuturi. E minunat întocmită înlăuntrul ei, are instrumente chirurgicale, după ultimile invenții ale științei medicale și mai are și un mare aparat Roentgen.

Sfaturi medicale gratuite dă în fiecare zi dl medic Dr. Mihai Lupaș, dela ceasurile 8 la 10 dimineața. Omul sărac, dacă capătă o boală moliptoare sau vreo boală, care are lipsă de spital — capătă și întreținerea aceasta. Altfel se plătește pentru ceilalți bolnavi precum urmează: 30 Lei pe zi pentru unul din raza circumscripției Săliște; 40 Lei pe zi pentru unul din restul județului Sibiu și pentru cel înscris la „Casa cercuală”; 60 Lei pe zi pentru un bolnav, care trebuie să zacă în cameră separată, cu o cură deosebită. Taxa de radioscopie (cu razele Roentgen) este de 100 Lei, pe lângă costul materialului de examinare.

Cum s'a ridicat „Casa de ocrotire“? 50 la sută contribuie județul Sibiiului, 25 la sută comuna Săliște, iar celelalte 25 la sută le-au luat asupra lor, după numărul locuitorilor, comunele învecinate: Aciliu, Galeș, Tilișca, Vale și Sibiel.

Comisia administrativă a „Casei de ocrotire“ se compune acum (1932) din primpretorul plășii, d. Liviu Roșca, președinte, din un delegat al județului, păr. protopop Dr. D. Borgia, directorul Nic. Borgia și primarii circumscripției sanitare.

În ziua de 24 Iulie 1932, s'a sfințit această „Casă de ocrotire“, fiind de față chiar **Maiestatea Sa Regele Carol al II-lea.** A fost o adevărată sărbătoare pentru întreg ținutul vizita aceasta preainaltă și o dovadă mai mult că **Maiestății Sale** îi zace la inimă sănătatea, vigoarea poporului nostru, neîntrelăsând nici o clipă prilejul de a da îndemnuri pe cărările binelui.

Ținuturile unde nu se află astfel de „Case de ocrotire“ să imite „Casa de ocrotire“ din Săliștea Sibiiului!

Serbarea sokolilor cehoslovaci, în 1932.

În Iulie 1932 s'a ținut al *nouălea congres* al sokolilor, la care a luat parte o mulțime uriașe, tineri și bătrâni, din toate părțile Republicii Cehoslovace, aliata noastră, dar și din țările Europei și dintr'alte continente. Și noi, Români, am trimis o delegație, în frunte cu dl locot.-colonel Bădulescu, conducătorul Institutului de educație fizică.

Au fost zile neuitate. În „stadion“-ul, în locul cel mare, de gimnastică, făceau câteodată exerciții 17,000 de persoane!

Ascultați cum au vorbit conducătorii congresului și dați-vă seama dacă vorba lor n'ar trebui să aibă o „păreche“ la „Șoimii“ noștri.

Președintele tuturor sokolilor cehoslovaci, dl *Dr. Bukovsky*, a ținut în fața Președintelui Masaryk, în 4 Iulie 1932, o cuvântare, în care i-a adus prinosul de laudă al sokolilor astfel:

„Congresul nostru de astăzi îl ținem într'un timp deosebit, extraordinar. În lume domnește o *neliniște generală* și neliniștea aceasta și-a aflat apogeul (punctul culminant) într'o *stare sufletească, amenințătoare*, cu *îndoelile ei*, în *progresul*, de

care ne-am bucurat până acum și în care credem. Deaceea câștigă congresul acesta al IX-lea o însemnătate deosebită. Sokolimea nu suferă de îndoielile acestea, sokolimea are o bază de idei nesdruncinată și sokolimea are și *tăria entuziasmului și tăria voinței*; s'a priceput și se pricepe și astăzi să ducă în îndeplinire ceea ce și-a propus.

„Aceasta vrea să o arate sokolimea astăzi membrilor ei, Națiunii și Statului propriu, oaspeților streini și lumii — tocmai prin congresul de față și cu hotărârea aceasta și cu *promisiunea* aceasta se apropie sokolimea cehoslovacă de reprezentantul și întemeietorul statului său liber. Statul cehoslovac și Președintele lui pot să se *încredă în poporul lor*, deoarece se află la înălțimea și la nivelul, de unde *poate pricepe ceea ce este de trebuință* și este și în stare să o ducă în îndeplinire. Sokolimea stă pe o bază puternică. Dacă se vor naște îndoieli și va veni o criză, nu va fi atinsă sokolimea în bazele ei ideale și nu se vor arăta în șirele noastre urmările îndoielilor, nu va fi nici o criză la noi. Sokolimea *vrea să răspândească* ideile pe cari le nutrește și *vrea să ajute ca să se elibereze Statul și Națiunea de greutățile de astăzi*. Astfel rămâne sokolimea credincioasă și ideilor înființătorului ei”.

Ce frumoasă juruință că — în fața primejdiei comune — toți cetățenii țin strâns laolaltă și că nu se vor lăsa sdruncinați în credința lor față de conducătorii lor !

Acum ascultați cum a răspuns cuvintelor acestora „tăticul“ Masaryk, cel ce este în fruntea Statului amic și cel ce a avut partea leului la înfăptuirea Statului său iubit. În câteva cuvinte a nimerit așa de bine „cuiul în cap“ și a vorbit așa de fără de ifose și atât de „omenește“, încât îi dau lacrimile, cetind rândurile de mai jos.

Președintelui sokolilor i-a răspuns *Președintele Masaryk* astfel:

„Frate conducător, surorilor și fraților !

Vă mulțămesc pentru salutul și pentru cadoul (cinstea) vostru.

Luați drept amintire din partea mea bustul bărbatului, pe care-l sărbătorim în decursul congresului acestuia sokolist (Dr. Tirș).

Dați socoteală despre munca îndeplinită, vouă, poporului vostru și lumii întregi.

Sunt fericit că văd *întreagă* comunitatea sokolistă slavă laolaltă. Desigur meditați în consfăturile voastre asupra căilor, cari duc la o legătură strânsă a tuturor, spre un țel comun. Direcția ne-a arătat-o de mai înainte (scriitorul ceh)

Kolarj: „Totdeauna, totdeauna când spui: *slav!* să ți se răspundă: *om!*”

Mă bucur că pot saluta aici și pe reprezentanții corporațiilor de gimnaști ai altor națiuni și pe reprezentanții Federației internaționale a gimnaștilor. Doamnelor și domnilor! fiți bineveniți în mijlocul nostru.

Grea este criza economică, în care se ține acest congres. Criza aceasta ne-a cuprins nu numai pe noi, ci întreagă lumea. Spun cu Tirș: „Intr'acolo se îndreaptă lumea, încătrău puterile-o împing”. Acesta este și un motto potrivit pentru congres.

Văd un progres în congresul acesta în ce privește întrecerile, exercițiile și felul cum a fost ridicat „Stadion”-ul (clădirea, unde s'au ținut exercițiile gimnastice).

Conform (amăsurat) tradițiilor sale va tinde sokolul să netezească toate rămășițele sclăviei sale și mai cu seamă *se va îngriji de generația, care crește acum. Intăriți-i sănătaiea trupească și sufletească, conduceți-i-o spre noblețe și dragostea de adevăr, dați-i exemple de dragoste activă față de Națiune și Stat. Generația cea nouă va trebui să fie mai bună și mai sdravănă decât noi, cei mai bătrâni.*

Mă gândesc, la sfârșit, cu recunoștință la frațele nostru mort, la fostul președinte (al socolilor), la Scheiner!

Nazdár!"

(„Nazdár” e strigătul de salut al Cehilor, un fel de „vivat” al nostru).

Va să zică, „tăticul” Masaryk dă sfatul cetățenilor săi (și nu se potrivesc ele și nouă?), ca să fie „oameni”, ca să se gândească cumcă criza *nu* este numai a țării proprii, ci și a lumii întregi, ca să se gândească la copilași, ca ei să o aibă mai bine, fiindcă e în joc viitorul.

Să auzim pe al doilea făuritor al Cehoslovaciei. La banchetul dat de sokoliști ziariștilor streini, în 4 Iulie, a luat apoi cuvântul ministrul de externe, dl *E. Beneș*, și a încheiat astfel:

„Sunt convins că *dacă s'ar răspândi* și în cealaltă parte a lumii, chiar și numai o părticică din spiritul acesta bun, despre care ați fost martori toți că domnește la serbarea aceasta sokolistă, că trăiește în sokolimea națiunii cehoslovace — am ajunge *mult mai repede și mai ușor la delăturarea crizei mondiale*, nu numai a crizei celei economice și financiare, ci înainte de toate și a *celei morale*, prin care trecem în zilele noastre”.

Va-să-zică: disciplină, dragoste de muncă, un ideal, lucru în comun, ca la sokoliști, în toate țările, la toate neamurile și atunci va dispărea și criza economică și cea financiară, dar mai cu seamă și cea morală!...

De ce să nu se poată și la noi?

Știu că vor zimbi mulți din cetitorii rândurilor de față, după ce vor fi citit articolul până în capăt și vor spune: „Omul ăsta e cu capul în nori!”

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Fie! Tot scriu cele ce urmează.

Doară,-doară s'a trezi într'unul din cetitori „minte sănătoasă” a românului, „cea de pe urmă” și va rosti respicat — și în stânga și în dreapta —: „Are dreptate omul meu! Asta ar fi ea cărare de bătătorit, ca să ieșim la creangă verde!”

De ce e vorba? Toate statele europene se află într'o criză financiară din cele mai mari. De când e lumea-lume nu s'a mai pomenit așa ceva.

Iată ce am citit zilele trecute într'o revistă franțuzească:

„În ajutorul uistieriei englezești“.

„Cetiți (ziarul englezesc) „Daily Mail“ ? Lectura lui ar fi foarte interesantă în zilele de acum. S'ar putea vedea că criza englezească a născut în Anglia un val de patriotism, ca în decursul războiului. Numeroși cetățeni aduc sacrificii pe altarul patriei. Și nu sunt dintre cei mai bogați, ci cei mai săraci, cari se arată mai zeloși, mai zoriți ca să ajute.

„O mamă trimite ziarului brățara ei de aur, „primită dela scumpa ei mamă, de Crăciun, în 1910“, și adaugă în scrisoare că se roagă de Dumnezeu pentru „oameni ca Thomas și Mac Donald (doi miniștri englezi) cari își sacrifică totul pentru patrie“. O altă femeie trimite un ceasornic al bunicei, un ac de cravată; o bucătăreasă trimite 10 șilingi (bani englezești) și o broșă.

„În fiecare zi trimit astfel: scrisori, argint și aur, de oameni simpli, de femeia unui șomer (om fără de lucru), de „două surori, cari își câștigă pâinea cu greu“, de „o mamă, care își amintește, care și-a pierdut fiul de 19 ani în războiu“, de o „ordonanță a unui general“, etc...

„Nu-i mișcător“? — întreabă cronicarul revistei „L'européen“ (europeanul), din care traduc rândurile de mai sus.

Ba foarte mișcător! Trebuie să adăogăm și noi. Mișcător, de îți dau lacrămile.

Va să zică *mai sunt* oameni pe lume, cari sar într'ajutor și nu-și bat joc de ocârmuirea, care a ajuns în corn de capră!

Mai sunt oameni, cari pun numărul, chiar cu prețul pierderii unor odoare scumpe — numa ca să iasă din pietriș carul statului!

Mai sunt ființe omenesti în pieptul căroro n'a pierit simțământul de iubire și cari își spun: să dau mână de ajutor, până nu e prea târziu!

Dar atunci... rogu-vă... ce să scrie unele gazete, cari răspândesc veninul cu nemiluita în mulțimea cetitorilor? Să nu critice *tot*, nelăsându-ți nici un strop de nădejde de luminiș? Să nu dea cu barda 'n lună, ca într'unele țări, ca să se clatine țara din temelii?

Apeluri către mărinimie? Către colaborare cinstită, spre binele *comun*, în ceasul al unsprezecelea?

Ca să nu mai piardă alte mame fii de 19 ani pe câmpurile de luptă, pradă urilor turbate?

De ce să nu se poată și la noi să se ridice mulți, mulți din cetățeni și să ajute, fără să crâcnească, fără să ardă cu leșia vorbii deșănțate, ca visteria țării să se întremeze ?

De ce să nu-și calce pe inimă oamenii și să nu pună umărul ?

La căpătâiul mamei bolnave, a spus, anii trecuți, conducătorul francez Herriot, la căpătâiul mamei bolnave nu se ceartă fiii ! Mama era Franța și boala era criza francului francez. Și și-au întins mâinile conducătorii, chiar din tabere potrivnice și au făcut tot ce le-a stat în putință ca mama lor să se întremeze. După criză au început, iarăș, să aparțină unui sau celuilalt partid — câtă vreme a fost primejdia prăpădului *tuturor*, n'au lăsat să se întrevadă că nu sunt frații aceleiaș mame...

O, da, de sigur, cetățeanul englez și francez are o stare mai bună. Dar criza o simte și el și primejdia o vede și el.

Țăranul nostru, chiar în timp de criză grea, tot are la gospodăria sa din ce să își ducă zilele.

Ne trebuie îndemnuri, nădejde, ne trebuie exemple de imitat, ca în Franța, ca în Anglia ! De ce să nu se poată și la noi ?...

Crima generalizărilor.

Într'un spital militar, odată, în decursul războiului, erau între cei bolnavi și câțiva țigani.

Cineva, chemat anume să fie instructorul soldaților mai puțin greu bolnavi, avea să cetească bolnavilor la căpătâi, ca aceștia să-și folosească timpul mai bine decât cu bârfeli și cu tândăleli, învățând și să scrie și să citească, pe analfabeți.

Instructorul ne-a spus odată: „Aveam o carte cu snoave în mână. Intre snoave, multe, cari luau la răspăr pe țigani. Ba că a fost găsit unul din ei furând verze în grădina românului; ba că altul era negru ca fundul de ceain și-l întreba un românăș cum îi zice cioarei din gard, ba că avea un copil gol-nap țiganul și spunea — mândru — celor ce-l întrebau: al cui e copilul? — „Eu-'l imbrac!“ Sau — și asta era snoava cea mai crudă — că și-au ridicat țiganii o biserică pe un morman de necurățenii.

„Privind la țiganii mei de prin lazaret — n'am avut inima să citesc românilor bolnavi snoavele cu țiganii, oricât de ademenitor ar fi fost gândul că frunțile se vor descreți și vor râde cei ce aveau trebuință de veselie, ca de o doftorie suflească. Știam chiar că snoavele astea nu vreau

să jîgnească adânc, deoarece românul nu este crud dela fire.

„Nu. mi-am spus, *nu voiui ceti ceva ce susupără pe cineva!* Nu voiui răspândi înțepături, cari vor ustura și cari vor da prilej de răsete mușcătoare pe spinarea unor oameni... nevinovați!... Nevinovați! Da!“... Și priveam la bolnavii țigani din spital. De ce să le pricinuiesc *durere*? Unii din ei pot să fie *foarte* de omenie! Unii vor vrea să trăiască în societatea omenească *cinslit*, ca oameni de ispravă.

„E frumos?“ m'am întrebat, „e frumos să arunci asupra unui neam *întreg* învinuirile, că este hoț, că este urît, că este vrednic de batjocură? Așa *ridici* pe niște oameni, pe cari Dumnezeu nu i-a întrebat, când s'au născut, că din ce neam vreau să facă parte? Nu săvârșești tu un păcat în fața lui Dumnezeu, aducând pe mii și mii de oameni de omenie dintre țigani, da, dintre țigani chiar, într'o lumină mincinoasă? Nu simți și tu *durerea* omului neîndreptățit?”

„Și m'am mai gândit, închizând cartea cu snoave, la o vorbă frumoasă a marelui învățat ceh *Palacky*: „... în ce mă privește — dacă aș fi fost născut dintr'o familie de *țigan* și dacă aș fi fost cel de pe urmă din neamul acesta, aș fi

privit ca o datorință de a mea de a-mi pune toată energia în mișcare ca cel puțin familia aceasta a mea să lase o amintire *cinstită* în cartea vremii omenirii“.

„Mă priveau“, încheia instructorul nostru, „mă priveau țigani, cu ochii lor, având albul ochilor așa de respicat și nu știau că alungau din sala de spital baccilii unei boale, primejdiioase, ca și ciurma, baccilii „crimei generalizărilor“, pe urma căreia suferă omenimea așa de cumplit...“

„Astra“ la frații noștri din Basarabia.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Tot mai multe și mai plăcute vești primim dela frații noștri basarabeni. „Astra Basarabeană“ s'a apucat de lucru serios și dovada cea mai bună ne este publicațiile ultime, în cari ni se aduc la cunoștință ce lucruri minunate au pus la cale o mână de oameni plini de dragoste de înaintare culturală.

Așa avem de astădată în mână broșura „*Comorile satelor*“, (cântece, doine, strigături, proverbe, adunate de domnia *Aurel Codreanu*, inv., în Cazaci — Cetatea Albă, și *Gh. Ștefănescu*, profesor, la liceul de băieți din Cetatea Albă).

Desprindem din prefața dlui *T. Iacobescu*, președintele despărțământului Cetatea Albă, al „Astrei“, următoarele constatări înviorătoare:

„In ținutul cu urme străvechi; în jurul falnicei cetăți, ale căreia ziduri s'au fost ridicat prin vrednicia plăieșilor lui Vodă Ștefan și binecuvântate cu sângele lor în lupte grele, în județul cu atât de variată înfățișare etnică (de popoare), „Astra” a tras brazde adânci. În 20 de sate mari cercurile culturale, conduse de vrednici dascăli și oameni de bine, lucrează temeinic, aprinzând făclii spre a lumina și încălzi suflete.

Multe mii de cărțicele au pătruns în satele, ce așteptau cu sete cuvânt de îndemn și îmbărbătare.

„In Satu Nou, Purcari, Slobozia și Tașlâc „Astra” a dăruit până la 7—800 de cărți și câte un dulap de stejar, primite dela generosul român *Teodor Costescu*, președintele societății I. G. Bibicescu din Turnu Severin...

„Șezători, cântece, îndemnuri spre viață omenească, teatru, cooperative, biblioteci, expoziții, cursuri cu adulții, muzee locale, regionale, sunt *realizări* ale cercurilor „Astrei”. Nu am destule cuvinte de laudă pentru cercurile: Plahtevca, Purcari, Tudora, Satu Nou, Slobozia, Răscăieți, Tașlâc, unde se frământă viață culturală și unde răsar flori de nădejde“...

Ce am putea adăoga noi, cei dela „Astra” Centrală, la cuvintele acestea de îmbărbătare? Ne saltă inima de bucurie când auzim astfel de vești.

Aceasta este cărarea cea bună, pe care — dacă poporul nostru bun, blând, ascultător, infometat de carte, va păși cu sânguință — vom ajunge la ținta propusă, la fericirea țării acesteia pline de bogății, și pământești, dar și trupești.

Scriind aceste rânduri trebuie să amintim și de inimosul domn căpitan Mihai Dumitrașcu, care — plecând dela Sibiu, n'a uitat de „Astra” noastră, ci a sădit dragostea față de ea și în scumpa noastră Basarabie. Despărțământul Cetatea Albă la îndemnul d-sale s'a înființat, încă din 1924.

Regimentul 35 „Matei Basarab“ a fost dăruit tot din partea „Astrei“ cu o casă ostășească, pe lângă aproape 1000 de cărți potrivite.

Despărțământul a jertfit până acum peste 100.000 de Lei pentru ajutorarea elevilor și studenților săraci. Onoare conducătorilor acestui despărțământ!

Și acum ascultați câteva cântece și doine de ale fraților noștri basarabeni, scoase din cartea arătată mai sus:

Cântec de desnădejde¹⁾.

*Frunzuliță de măr dulce
 Ieși măicuță 'n deal la cruce
 Și-i privi 'ncotro ne duce.
 De mor duce spre vaczal²⁾
 Să ști maică că-s moscal³⁾;
 De m' 'or duce spre Maiaj⁴⁾ Library Cluj
 Să știi maică că-s cazac;
 De m' 'or duce spre Ades⁴⁾,
 Să știi maică că-s ales.
 Ș'am zis verde de năut —
 Lungu-i drumul și bătut,
 Nu-i bătut de car de boi
 Da-i bătut de zapasnoi.⁵⁾
 Impărate, împărate,
 Nu te bate, că te-'or bate;
 Lacrima nevestilor
 Și plânsul copiilor
 Și jălitul mamelor
 Și dorul copiilor.*

Cules de *C. Pridvornăj*,
 din com. Talmaz, jud. Cetatea Albă

1) De sub domnia Țarului rusesc. 2) gară. 3) soldat. 4) Odessa. 5) rezerviști.

Foaie verde, leuștean.

Foaie verde, leuștean,
 Toți cu rude și cu neam,
 Numai eu pe nime n'am.
 Dar pe cine am avut
 A pus spatele la pământ.
 Cu capul la asfințit,
 De neamuri m'am mântuit.
 Foaie verde de bujor,
 Ies afară 'ncetișor
 Și mă reazăm de ușor
 Și privesc în sat cu dor,
 Cum merg frații la surori
 Și măicuța la ficiori.
 Fă-mă Doamne ce mi-i face,
 Fă-mă porumbaș de-argint,
 Să sbor seara pe pământ,
 La măicuța la mormânt,
 Să mă dau pe la picioare,
 Să-i spun mamei ce mă doare,
 Să mă dau pe la o parte,
 Să-i spun măicuței de toate.

Auzit dela *Serghei Bâtcă*,
 din com. Moldova, jud. Cetatea Albă.

Interesu propriu flecărul bolnav, care caută să île vindecat de astmă, boala plămânului și alte boli similare, este să se folosească de oferta făcută de către firma **PUHLMANN & Co., Berlin 531, Muggelstrasse 25-25 a și să ceară o broșură ilustrată, care i se va trimite complet gratuit.**
 Țineți seama de anunțul pe pagina 213.

Du-te bade, ducă-te.

Du-te bade, ducă-te
 Al meu dor ajungă-te,
 Sara descălțându-te,
 La cină punându-te.
 Să pui lingura pe blid,
 Să ieși afară plângând.
 Să ieși afară din casă,
 Să scapi lingura pe masă.
 Să n'ai odihnă o noapte,
 Să mite înjunghe'n coaste.
 Ț'am dat mere, Ț'am dat pere,
 Te iucau în sân cu ele.
 Te supărau buzele mele.
 Du-te bade, ducă-te,
 Dor de mine-ajungă-te.
 Am să plâng un an întreg,
 Inima am să mi-o dreg.

Auzită dela *Andrei Leu*,
 com. Cazaci (Cetatea Albă).

Invidiă.

Veni vorba de invidie.

— „Să te ferească Dumnezeu de omul invidios!” spuse unul din meseni. „Nici nu știi când i se năzare și isbucnește de crezi că a înnebunit. Omul invidios nu e sănătos”,

— „De sigur că nu! Până când omul în toată firea se bucură că și altuia îi merge bine, că și altul are calități sufletești vrednice de luat în samă, invidiosul face zimbre. Se întreabă mereu: de ce *el* și eu *nu*?! Și își face viața amară, atât sie, cât și semenilor săi”.

Altul luă vorba și spuse următoarele: „Pe invidios îl găsești în toate păturile omenești. Rău e când îți vine în cale. Inger să fii — și-i sare țandăra!”

— „Cine este invidios dă dovadă că n'are nobleță de suflet”, adăogă al patrulea. „Invidioșii ne stau în drum când este vorba să înainteze și țara, fiindcă invidia nu-i lasă să vadă pe semeni lucrând în armonie, spre binele comun. Invidia îi roade la inimă și-i silește să-și arate veninul vorbii — pentruca mai apoi colaborarea celor buni, visată de toți cei destoinici, să nu se poată înfăptui”.

— „Și în *literatură* este așa!” întrerupse alt mesean. Pe timpul când trăiau și scriau cei doi mari scriitori germani Goethe și Schiller se apropiu oameni invidioși de unul și de celalalt și căutau să bage zizanie: ba ca Goethe e mai mare, ba că Schiller e mai mare. Aceasta pentruca prietinia strânsă dintre cei doi scriitori să slăbească. Ei zimbiau. Ei nu știau ce va să zică

aceea : invidia. Goethe spunea, cam așa, dând din cap : Să se bucure neamul nostru că ne are pe *amândoi!* Care e mai mare ? Nu întrebați ! Fiecare lucrează după cum îl îndeamnă conștiința și suflul său poetic !”

— „În privința aceasta știu și eu să vă povestesc ceva”, zise altul din societate.

„Caragiale, vestitul nostru scriitor, întreba pe fiul său, pe când acesta era încă la școală, în Berlin : Ei, Luchi (că Luca îl chema și pe fiu, ca pe tatăl-său), spune-ne tu *care* este mai mare ! *Eminescu* sau *Coșbuc?*” —

Și Luchi râdea sănătos și răspundea : „O, tată ! *care* e mai mare ? Dar nu se pune întrebarea așa, ca și când ar fi invidia între acești doi scriitori : *Fiecare* e mare în felul său !” — Iar lui Caragiale-bătrânul îi sticleau ochii de bucurie și isbucnea : „prea bine, fiul meu, prea bine ! Ai dreptate ! Invidia și „mai marele” n'are loc aici. Operele scriitorilor acestora nu sunt nește masline sau brânză, ca să le cântărești și să spui respicat care marfă e mai grea !”

— „Eu știu să vă spun în privința aceasta părerea respicată a lui *Alecsandri*. Mulți îl hârjoneau, la bătrânețe, cu *Eminescu*, că el ar fi mai mare și mai valoros poet. Ascultați ce a scris atunci poetul nostru iubit Vasile Alecsandri :

Unor criticii!

Voi, ce căutați defecte în scrierile mele
 Și intonați fanfare când constatați în ele
 Greșeli, imagini slabe, cuvinte ce vă par
 Lipsite de-armonie, erori chiar de tipar —
 Voi, care vă dați truda de-a șterge de pe lume
 Tot lucrul de-o viață întreagă și-al meu nume,
 De ce atâta râvnă și-atâtea opintiri
 Ca să aflați în mine a voastre însușiri?
 Poetul care cântă natura 'n înflorire,
 Simțirea omenească, a Patriei mărire,
 Chiar slab să-i fie glasul, e demn de-a fi iubit,
Când altul vine 'n urmă cu glas mai nimerit?
 Și oare se cuvine și oare-i cu dreptate
 De-a se schimba în crime a sale mici păcate?
 O! critici buni de fașă, poeți în șapte luni,
 Vulturul nu se mișcă de-un țipăt de lăstuni.
 Oricare păsărică își are ciripirea,
 Ce 'n treacăt pe-astă lume încântă auzirea,
 Nălțând un imn la ceriuri prin alte imnuri mii
 Ș'adăogând o notă la-a lumii armonii,
 Am scris eu multe versuri și poate chiar prea multe,
 Dar n'am cerut la nime cu drag să mă asculte,
 Nici mi-a trecut prin minte trufaș ca să pășesc
 În fruntea tuturor ce 'ntr'una viersuesc,
E unul care cântă mai dulce decât mine?
Cu-atât mai bine țării, și lui cu-atât mai bine!
Apuce înaintea, s'ajungă cât de sus. —
La răsăritu-i falnic închin' al meu apus.
 Iar voi, care asupră-mi săgeți tocite trațeți,
 Cântați, dacă se poate, fiți buni și nu mai rațeți!"

Societatea întreagă tăcu câteva clipe.

— „Da, da!” întrerupse unul tăcerea. „Alecșandri' a avut *noblețea inimii*. El a știut să prețuiască ce e frumos și la altul. El n'a fost invidios”.

— „Invidia e o buruiană urâtă! Să o stârpim din mijlocul nostru!”

Glume.

Automobilul.

Pe vremea când automobilele nu se prea vedeau pe la noi, s'a întâmplat să-și cumpere cineva un automobil de-a mai mare dragul. Le sticleau ochii locuitorilor orășeni și-și spuneau: hei, de așa avea și eu așa ceva!

Așa a spus și o doamnă bărbatului ei, dar acesta nu și nu.

— „Și de ce nu, bărbate?” a întrebat nevasta.

— „Știi tu Credeul, nevastă?” a răspuns bărbatul.

— „Știu”.

— „Ei, ian, spune-l.”

— „Cred într'unul Dumnezeu, făcătorul cerului și al pământului... carele...”

— „Stai pe loc, nevastă... ai zis carele, vezi: carele și nu automobilul! Chiar și Dumnezeu ne-a dat sfatul să ne folosim de cară, de căruțe și trăsurii...”

Un mănunchiu de ghicitori.

Adunate de Ion N. Popescu și N. I. Dumitrașcu.

1. Cui îi mănânci vara, scoica, — Și iarna cioeul?
2. Ștefănoasa, — Găunoasa; — Ștefan lungu' — 'l pică mucleul.
3. În mijlocul câmpului; — Cuibul ciomtăcului.
4. Sus bou, jos oală, — Cinci trag de patru.

BCU Cluj / Centrala Bibliotecii Cluj

Deslegarea.

1. Fasolea *).
2. Fântâna *).
3. Fântâna *)
4. Femeia când mulge vaca *).

*) Toate ghicitorile însemnate cu asteric *), sunt culegerea dlui Ion N. Popescu; iar cele fără acest semn, sunt ale dlui N. I. Dumitrașcu, fapt prin care se arată și datele cerute de folklor: primele *) fiind culese din județul Dâlcea, iar celelalte din județul Doljiu, — ambele județe în Oltenia.

De notat e că și unul și altul au material cules de la aceleași persoane...

1. Ce este cu două suflete?
  2. Ce nu trece drumul?
  3. Ițele — Momitele — Zdranca, fedeleșele.
  4. Ce latră femeia la spate?
  5. Am un tată, lung, lung, — Și n'am pânză să-l ajung.
  6. Ce fuge mai repede decât toate?
  7. Răsmăluță innodată, — Peste mare aruncată?
  8. M'a trimis Doamna de sus, — La cea de jos — Să-i facă pod peste mare, — Dar fără plectoare.
  9. Burdușel, — Mititel, — Fuge de mânâncă nori!
- BCU Cluj / Central University Library Cluj
10. Incepătură, — Fără neam de străinătură.
-

1. Femeia însărcinată.
2. Focul.
3. Fotul (foalele țiganului).
4. Fota.
5. Fumul.
6. Gândul *).
7. Gândul *).
8. Ghița *
9. Glonțul *).
10. Hârta *).

1. Pe valea lui Horondoc, — Vine dracul șomoldoc.
2. Pe valea lui Octocioe, — Vine dracul ghiomotoc.
3. Ce pisică fuge pe câmpie?
4. Tăbăreună neagră, — Peste câmpie alegă.
5. Ce e mic, — Și mai mic, — Și fuge ca glonțul?
6. Ce e mic și agtos, — Șeade pe punte de os?
7. Carnea de fier — Și frigarea de os?
8. Am un grajd plin cu cai — Și toți cu coadele afară.
9. Ce iau c'un ban, — De mănânc, beau, — Și pun și căciulă 'n cap de vreau? ¹⁾

-
1. iepurile *).
  2. iepurile.
  3. iepurile *).
  4. iepurile *).
  5. iepurile *).
  6. Inelul *).
  7. Inelul *).
  8. Lingurile în strachină *).
  9. Lubența.

---

¹⁾ Lubența: pepenile verde,

1. Hop, dop, — Trei îngrop — Și trei desgrop.
  2. Am o lădiță — Plină de călugărițe.
  3. Am o purcelușe, — Ce-și bagă nasul prin cenușă.
  4. Duminecă de dimineață, — Mă sculai — Și-ai plecat. — Cerbii urlă, — Ciutele s'adună.
  5. Când intru de-odată, — Umplu casa toată; — Noaptea văd mai bine, — De zi mi-e rușine.
  6. Ce nu poți prinde cu mâna?
  7. Ce nu poți să pul — Ca să șadă 'n cui? BCC Cluj / Central University Library Cluj
  8. Am un bou mare, — Ce șade 'n coșare.
-

1. Lubența *).
2. Lubența,
3. Luleaua *).
4. Lumea la biserică.
5. Lumânarea.
6. Lumina *).
7. Lumina *).
8. Mălăiul în țest.

1. Tăfălog, tăfălog, — Dela ușă păn' la foc.
2. Opincă nerasă, — Hopa-hop, prin casă.
3. Am 40 de copii: — Se culcă toți pe-un căpătâi, — Și nu se ceartă.
4. Ce e 'n tobă?
5. Mii de găurele, — Ce privesc la stele?
6. Am un urs roșior, — Ce se 'nvârte 'ntr'un pletor; — În gură-i curg bobonate — Iar din urechi pisate.
7. Turta ta — Pe turta mea; — Eleșteu — Subt carul tău.
8. Merge nebuna, — Intr'una, — Și trimite 'n casă — Ce trebuie pe masă.
9. Merge, — Și nu merge; — De-ascultat, te-ascultă, — Da' face gură multă — Cei dai, îți dă — Cu talpa 'n apă stă.

1. Mătura *).
2. Mătura.
3. Mârtacii bordetului.
4. Mintea *).
5. Miriștea.
6. Moara *).
7. Moara *)
8. Moara.
9. Moara *).

1. Ce merge și noaptea — Și drumul nu-l mai trece?
2. Ce trece peste apă — Și nu se scufundă?
3. Munte, munte, — Fără munte!
4. Cinci în brânci, — Neagra 'nainte, — Țufuruș pe urmă.
5. Când cumperi o oală, — Ce pui întâi în ea?
6. Sânt o șea pe care nu călărește nimeni; — Sânt fereastră, dar nu la casă.
7. Să pun înaintașii?
8. Am o surloară 'n 'ume, — Drept ca ea, nimeni nu mi spune.
9. Hopa, tropa prin obor, — Hop și eu cu capul gol.

1. Moara *).
2. Norul.
3. Norii (în zare).
4. Oala luată dela foc *).
5. Ochii *).
6. Ochelarii *).
7. Ochelarii.
8. Oglinda *).
9. Omul la mort *).

1. Am o casă desvelită : — Intâi o 'nvelesc,
— Și-apoi o mârțăcesc.
2. Hop, hop, hop, — Surcele 'ngrop.
3. In pădurea Chiriacului, — Este cutbul
lilicului.
4. lușe, lușe. — Prin păiușe, — Trece
marea 'n piclorușe.
5. Ce pădure — E fără uscătură?
6. Am o găină — Cu creasta de făină.?
7. Am o fântâniță — Cu apa și cu vizdurile¹⁾
galbene.
8. Am o babă oarbă: — Prinde caii spe-
riați.
9. Am o broască țestoasă, — Când o omor,
venin varsă.

1. Opinea.
2. Partii gardului.
3. Păduchele *).
4. Păianjenul.
5. Părul capului *).
6. Pâinea *).
7. Pepenile galben.
8. Plasa.
9. Plosca *).

¹⁾ Ghizdurile.

1. Broască țestoasă, — În eul atârnată.
2. Titlană, iană, — Cu gură vicleană, —
Și e'un meșteșug, — La gură belclug.
3. Un râmător, — Patru 'mpingători — Și
doi țipători.
4. Patru opintitoare, — Două bourate, —
Și-o fâțăitoare.
5. Dudulana, — Șeade pe dudulan; — Dar
dudulan, — Nu șeade pe dudulana.
6. Sunt două dobitoace; — Unul Tutălă, —
Și-altul Mângălă. — Tutălă, — Duce 'n
spate pe Mângălă; — Dar Mângălă, —
Pe Tutulă, — Nu!
7. Cum îi rupi țoalele, — El râde.
8. Ce e pre pământ — Și umbră nu face?
9. Lungă, lungă, — Fără umbră.

-
1. Plosca *).
  2. Plosca *).
  3. Plugul, bolii și oamenii,
  4. Porcul.
  5. Porcul cu cloara 'n spate.
  6. Porcul cu cloara 'n spate.
  7. Porumbul.
  8. Poteca *).
  9. Poteca *).

1. Toată casa — Și fășia.
2. Ce leagă două dealuri?
3. Zbiară bica 'n dos — Cu zâmbocul scos.
4. Cine-și roade mereu patul — Și aleargă cu sfărâmăturile 'n gură?
5. Alb e, — Caș nu e; — Linge sare — Oase n'are.
6. Hurduc, — Burduc, — Umplu sânul și mă duc.
7. O pun lată, — O scot funie, — Și-o iau ghem.
8. Sus cer, — Jos cer, — La mijloc carne de miel.
9. Lipte peste lipte, — Frunză de varvarichie.

1. Poteca *).
2. Poteca.
3. Pușca *).
4. Râul.
5. Ridichea *).
6. Roata de udat.
7. Sămânța, vrejul și doveleacul *).
8. Scolca.
9. Scolca *).

1. Incui — zăvorâse uşa, — Şi de-geaba, —
Că pe hoţ îl găsesc tot innăuntru.
2. Am doi bulgări de unt, — Toate uările
le ung.
3. La o margine de crâng, — Două blăni
de blid; — Lângă blănille de blid — Dot
luceferel; — Subt ei, — O moară fere-
cată.
4. Licurteil zărilor, — In adâncul mărilor.
5. Trei mame, — Cu trei copii, — Soco-
teala patru, făcul.
6. Am două fete: — Când una se goleşte, —
Alta se premeneste.
7. In partea asta aşchie, — In partea ailaltă
aşchie, — Şi la mijloc carne.
8. Țufuruşă pupuruşă, — Fuge iute prin
grăunţe.

-
1. Soarele *).
  2. Soarele și luna.
  3. Sprâncentle, ochii și gura *).
  4. Stelele.
  5. Străbuntea, buntea, mama și fiica ei.
  6. Sulurile rășbotului *).
  7. Șeaua.
  8. Șoarecele *).

1. Am patru nuele 'n pădure, — Nu le ninge, nu le plouă.
2. Ce stă răsmat fără picioare?
3. Cât am trăit, — Pe foc m'au fript; — După ce-am murit, — În drum m'au asvârlit.
4. Bate vântul, — Iar Dunărea îngheață.
5. Ciucete, — Boțite, — La un capăt fum, — La celălalt nebun.
6. — Bună-ziua, om cu omoate! — Mulțumim dumitale; — Dacă nu e omul cu omoaia, — Ci, — Tatăl fetei ăștia, — Este ginere lui tată-meu! —

BCU Cluj / Central University Library Cluj

1. Țâțele vacii *).
2. Țestul *).
3. Țestul.
4. Țesutul.
5. Țigara.
6. Unchiul și nepoata ¹⁾.

¹⁾ De obicei se începe cam așa, mai pe departe:
— „Trecând pe lângă măgura *Vivoranului*, am văzut doi inși, un bărbat și-o femeie, prășeau, și le-am dat: — Bună-ziua...”

Măgura „*Vivoran*”, este pe teritoriul comunei *Bo-urenii*, județul Dolju, lângă halta de drum de fier.

1. Din pământ ca Adam sânt făcut, — Pe roată ca Sfântul Gheorghe, tras; — Cât fusei în viață, toți mă 'mbrățișară, — Iar după moarte nimeni nu mă 'ngroapă.
2. Am o fată: — Cine vine, — Dă cu palma 'n ea; — Și ea plânge mereu.
3. Păn' nu-ți dai cu palma 'n spate, — Nu poți leși afară.
4. Leica, — Țufudeica, — Nea Stan fluerătorul.
5. Intr'un câmp, — Am numai găște albe.
6. De iute ce vine, — Nici că nu se vede, — Și trecând, prea bine, — Î'auzi cum se pierde.
7. Intr'un vârf de plop, — Latr'un câine orb.
8. Ce e mică, mltitea, — De fuge și Vodă de ea?

BCU Cluj / Central University Library Cluj

-
1. Urciorul *).
  2. Ușa *).
  3. Ușa *).
  4. Ușa și vântul *).
  5. Varza *)
  6. Vântul.
  7. Vântul *).
  8. Vlespea.

1. Țândăricea bradului, — Muztea satului.
2. Strigă gâsca pe găscan, — Și găscanul, pe găscă.
3. Am o găinușă, gălbинуșă, — Strânge minciunile 'n gușă.
4. Găinușa mea, — Când cărcăie ea, — Strânge lumea la ea.
5. Două lemne 'ncălecate, — Strânge lumea ca la moarte.
6. Cine stă cu spatele — Și 'naintea 'mpăratului?
7. Laptele gerului — Subt strașina cerului.
8. Este-o găscă: — C'o pană albă — Și cu una neagră — Cu pana albă răspândește bobocil, — Iar cu cea neagră îi adună.
9. Munții se revărsară, — Diplele cântă, — Și viermii se mișcă.

1. Vioara (dipla).
2. Vioara *).
3. Vioara,
4. Vioara *).
5. Vioara *).
6. Vizitul.
7. Zăpada.
8. Ziua și noaptea *).
9. Zorile, cocoșii și lumea *).

Intrebări și răspunsuri.

— Unde e valea mai adâncă? *) — Unde e dealul mai mare.

— De ce nu fuge biuolul? — De frică să nu se scufunde pământul cu el!

— Până unde intră iepurile în pădure? *)

— Pân' la jumătate, căci d'aci încolo, el lese din pădure.

— De ce cântă cocoșul cu ochii închiși?

— Ca să arate lumii că știe cântecul pe din-afară!

— De ce șeade porcul cu urechile pe ochi? — De rușine că mă sa a fost scroafă!...

— Pe ce șezi? *) — Pe piele!

— De ce nu zblară oala când o duci la tăiere; iar porcul guțate de fi la auzul? *)

— Pentrucă oala crede c'o duci s'o mulgi; pe câtă ureme, porcul știe că n'ai pus mâna pe el până atunci!

— Cum fuge iepurile? *) — Cum îl vezi!

— Cum sare purecele? *) — Negru, cum să saie!

— Cine a fost solul mut, trimis să aducă veste ne scrisă în cetatea neintemeiată?

— Porumbul lui Note.

Crestături mici din lumea mare.*)

De Gavril Todlea.

5. *Rostul suferințelor.* — D-zeu face cu păcătoșii cum face un tată cu fiii neascultători. Ii lasă să se bată și să se pedepsească ei înșiși, ca să se îndrepteze. După cum medicul întrebuițează cuțitul și cauterizarea (arderea) la cei bolnavi, pentru a-i scăpa dela moarte și a-i face sănătoși, tot așa D-zeu prin suferințe lasă să scape cei păcătoși dela moartea sufletească.

Când oare s'a întors „fiul risipitor și rătăcit” la tatăl său, dacă nu după nenorociri?

De aceea se zice, că „Fiecare om valorează atâta, cât a suferit”.

6. *Neexplicabile.* — Sub punctul acesta amintesc câteva cazuri interesante, curioase, de cari se întâmplă însă foarte multe, aproape în toate zilele, dar fiind particulare, nu se prea înregistrează, nu se publică în gazete, și astfel rămân necunoscute.

— Deputatul francez *Raoul Anband* ieși mai an-țerț într'un turneu electoral. Intorcându-se acasă, i-a venit din față un automobil străin, care izbindu-se de automobilul său, i l-a sdrobot de tot. Cu toate aceste, deputatul a scăpat teafăr. S'a ales numai cu mici sgărieturi. Dar putea fi omorit pe loc.

A doua zi, pe când sta liniștit, în casă, s'a iscat o furtună și trăznetul a pătruns prin acoperiș, izbind în odaia lui, la o distanță de 2 metri dela el. Aci încă s'a ales numai cu spaima.

*) A se vedea inceputul în *Calendarul* nostru din anul trecut, pagina 124—128.

În luna lui Iunie din anul 1898, în apropiere de Strassfurt în Germania, un tânăr, fiind prins de o furtună îngrozitoare, se scuti sub un copac mare și frunzos. Deodată, vântul îi smulse pălăria. Tânărul se repezi după ea, prin ploaie. Abia făcu câțiva pași, când un trăsnet căzu peste copac și-l sfâșia până jos.

Tânărul, de nu ar fi sărit după pălărie, ar fi rămas mort.

— O întâmplare aproape la fel, înregistrau ziarele mai anii trecuți, din Cacova Aiudului, va să zică dela noi.

Săteanul *Ioan Munteanu*, fiind apucat de furtună, afară la câmp, s'a adăpostit sub crengile unui copac. Scutindu-se acolo de ploaie, auzi prin apropiere plânsul de copil speriat. Căutând să vadă ce este, a dat peste un biet copilăș, apucat și el de furtună și ud până la piele. Voia să meargă la părinții lui, cari erau și ei la lucrul câmpului. Simțind glas de om pe lângă dânsul, nu a încetat din plâns, ci striga și mai tare: „Du-mă la tatică, du-mă la tatică!” Lui Munteanu i s'a făcut milă de copil și, cunoscându-l al cui era, l-a luat de mână și a pornit cu el să-l ducă la ai săi.

Mergând așa prin ploaie, abia făcu vreo sută de pași, când un fulger cumplit se descărcă tocmai în copacul, sub care se adăpostise Munteanu.

Făcând bine copilului, s'a mântuit și omul de moarte sigură.

În Fürth (Bavaria), o biată vânzătoare de ziare a visat într-o noapte că va câștiga mult la loterie. A doua zi — și pentru primadată în viața ei — a cumpărat o optime de loz, din Loteria de clasă Pruso-Sudgermană.

Lozul s'a tras cu un câștig de 50.000 (= 2 milioane Lei).

Cumpărătorii celorlalte optimi încă erau tot oameni sărmani. („Berliner Lokalanzeiger”).

Invățații ne spun, că întâmplări de aceste sunt produse de *hazard*, de potriveală oarbă. Dar ne putem întreba ce e hazardul? Și ajungem la răspunsul, că e ceva neînțeles, neexplicabil.

Mai degrabă putem zice că *soartea* (ursița) mână înainte pe om, uneori ferindu-l de primejdii, alteori îmbrâncindu-l în gura morții, după cum vedem și din cazul următor:

— Femeea *Ana Sisak* din Orosháza (Ungaria) a primit o scrisoare din America prin care i se aducea la cunoștință că cumnatul ei din America a murit și i-a lăsat drept moștenire 50.000 de dolari (vreo 8 milioane Lei).

Biata femeie așa de mult s'a bucurat de această veste neașteptată, încât a murit de bucurie. Venind acasă bărbatul ei, a găsit-o moartă pe scaun, cu scrisoarea în mână...

Bucuria cea mare i-a oprit bătăile inimii, i-a stins viața.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

7. *Tot râvnim până trăim.* „O neștiutoare firea omească de lucruri ce vor să fie pe urmă! Că pentru un lucru sau două, ce i se prilejesc pe voie, bietul om purcede desfrânat”) și începe lucruri peste puterea sa și apoi acolo găsește perire”.

Aceste cuvinte ale cronicarului Miron Costin se potrivește întocmai *svedezului Ivar Kreuger*, poreclit „Regele chibriturilor”. Voia să câștige monopolul, adică dreptul de a fabrica singur chibritele (lemnusele) pentru toate țările de pe pământ. L-a și câștigat pentru multe țări, între cari și pentru România. Dar dela un timp nu-i mai mergea bine, căci urcând prețul aprinjoarelor, oamenii se mai folosiau cu cremene și amnar, ca în vremurile bătrâne.

* Fără frâu.

Pentru ratele scadente în viitorul apropiat avea să dea unor țări sume însemnate. Dar nu mai avea bani. A alergat în America, să ia ceva împrumut. Nu a căpătat.

A venit în Franța, să cerce și aici.

Vineri, în 11 Martie 1932, a sosit în Paris.

Nu se știe, dacă a cercat și cât a cercat băncile cele mari, dar Sâmbătă după amiazi a fost găsit mort în camera sa din hotel. Inima lui era străpunsă de un glonte. Se crede că s'a sinucis, aflându-se alături de el, pe pat și un revolver.

Rămășițele lui au fost transportate la Stockholm (capitala Svediei) și după prohodul scurt, protestant, au fost arse în Cremator (cuptorul de ars morții).

Aprinjoare a fabricat în viață, în cuptor a fost ars după moarte.

Știrile ne spun, că toată întreprinderea lui se va prăbuși.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

8. *Unde e fericirea?* — În 13 Martie 1932 și-a curmat zilele *George Eastman*, întemeietorul și directorul uzinelor de aparate fotografice *Kodak-Eastman* din America. Motivul sinuciderii nu este nici jena financiară (strâmtoarea, lipsa de bani), nici greutățile bănești ale uzinelor, cari și astăzi prosperează. *George Eastman* s'a sinucis, fiindcă i s'a urât de viață, după cum însuș declară în scrisoarea, pe care a lăsat-o. Iată ce scrie: „Mi-am terminat opera... Ce să mai aștept dela viață?”

Și puf! — cu revolverul.

Averea personală a lui *George Eastman* era de peste 500.000,00 (cinci sute milioane) dolari, adică peste 80 miliarde Lei, în banii noștri.

Unde e fericirea?

9. În cursul anului 1931 au dat faliment, sa'u prăbușit și desființat 2342 bănci americane, având pierderi de 16 miliarde dolari.

10. Ministrul președinte al Austriei, publicând un concurs pentru ocuparea unui post de steno-dactilografă (care scrie repede cu mașina), s'au înștiințat 4200 de petiționare.

E grea viața pentru mulți și în toate părțile. Nu înzădăra scria poetul german *Robert Hamerling*:

*In voie bună, jale și suspinuri
Și mistuit de grija cea lumească,
Petreci întreaga zi, iar noaptea 'n chinuri...*

(trad. Valentin Bude).

Poporul nostru încă mai cântă câteodată:

*Asta n'am crezut-o eu:
După bine s'ajung rău,
Nici să nu s'aștepte nime
După rău s'ajungă bine!*

dar el tot o mai duce la sate. Cel puțin nu moare de foame. Adevărata mizerie (sărăcie neagră) o găsești numai la orașe

Felinarul și mârșoaga.

Trece Văsălie Nătăfleată cu mârșoaga lui printr'un orașel și bagă de samă vardistul, că n'are felinarul aprins. „Stai pe loc!” — „Stau!” — „De ce n'ai felinarul aprins? Ai să plătești pedeapsă!” — „Da' de ce?” — „Vrei ca să dea un automobil peste tine și eu să răspund mai apoi la judecată?” Văsălie Nătăfleată se scarpină în ceafă și râde: „Da' ce-mi trebuie mie felinar! — că și-așa e orb de amândoi ochii căluțu' meu!”

M'o Puat neamtu' catorni

Allegro.

n Goncea

1) M'o lu. al neam tu. lu. al
 2) Dar la pus ca nam fos bua
 3) Tu nu! gatu si ta. roa ni

4) M'o lu. al neam tu. lu. al m'a lu. al M'o lu. al neam tu. ca. it - no
 2) Dar la pus ca nam fos bua nam fos bua Dar la pus ca nam fos tu nu lu nu
 3) Tu nu! gatu si ta. roa ni ce ce ce ce Tu nu! gatu si ta. roa ni ce ce

M'o lu. al neam tu. lu. al m'a lu. al M'o lu. al neam tu. ca. it - no
 Dar la pus ca nam fos bua nam fos bua Dar la pus ca nam fos tu nu lu nu
 Tu nu! gatu si ta. roa ni ce ce ce ce Tu nu! gatu si ta. roa ni ce ce

M'o lu. al neam tu. lu. al m'a lu. al M'o lu. al neam tu. ca. it - no
 Dar la pus ca nam fos bua nam fos bua Dar la pus ca nam fos tu nu lu nu
 Tu nu! gatu si ta. roa ni ce ce ce ce Tu nu! gatu si ta. roa ni ce ce

M'o lu. al neam tu. lu. al m'a lu. al M'o lu. al neam tu. ca. it - no
 Dar la pus ca nam fos bua nam fos bua Dar la pus ca nam fos tu nu lu nu
 Tu nu! gatu si ta. roa ni ce ce ce ce Tu nu! gatu si ta. roa ni ce ce

M'o lu. al neam tu. lu. al m'a lu. al M'o lu. al neam tu. ca. it - no
 Dar la pus ca nam fos bua nam fos bua Dar la pus ca nam fos tu nu lu nu
 Tu nu! gatu si ta. roa ni ce ce ce ce Tu nu! gatu si ta. roa ni ce ce

ta nă si mi-o dat pus cu ta n sa ma
 bu nu mi-o tran tit neam tu la lu nu
 re ce ne o ma ra ca te ze ce
 aut.

Ea da si mi-o dat pus cu ta n sa ma so ma
 fost bun mi-o tran tit neam tu la tu nu tu nu
 re ce ne o ma ra ca te ze ce ze ce

ta nă si mi-o dat pus cu ta n sa ma sa ma
 fost bun mi-o tran tit neam tu la tu nu tu nu
 re ce ne o ma ra ca te ze ce ze ce

re ce ne o ma ra ca te ze ce re ce

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Iubite cetitorule!

Ai urmărit cu drag cele scrise în calendarul acesta? Ai prins unul sau altul din gândurile bune și vrei să urmezi sfaturilor date?

Dacă e așa — și așa avem nădejdea că va fi, noi, cei dela acest calendar — atunci iată ce credem că ar fi cu cale să duci dumneata în îndeplinire, ca să fii cu *adevărat* un cetitor *vrednic* al nostru.

Uită-te împrejur de dumneata, în comuna, în care trăiești și — dacă s'ar întâmpla să nu fie societatea noastră reprezentată cum trebuie, cu comitet localnic, cu bibliotecă proprie, cu șezători

(Vezi urmarea la pag. 193)

La fiecare comandă se va alătura un cadou în marfă, în valoare de 20% din costul comanda.

Spesele poștale și ambalajul se socotesc deosebit.

BOLNAVII DE PLĂMÂNI

Astmatici Bolnavi de pept Scrofuloși
Anemici Săraci de sânge Siăbiți

Află mult dorita ușurare a suferințelor lor prin

SIROPUL VÉRTES 4 sticle
540 Lei

La boale cerebice se mai ia ca ajutor spre curățirea flegmel în fiecare seară o ceașcă din **Ceaiu de ierburi bănățene**. O cutie 60 Lei, ea anexă.

Boale de stomac de tot felul, ca: lipsa de apell, mistuirea, catarul de stomac, acreea, greața și vomarea, cărcelii de stomac și peste tot toate greutățile și slăbiciunile stomacului se înalătură prin **Esența de stomac** a farm. Vértes, 1 sticlă 135 Lei, 4 sticle 540 Lei.

Betia

Cine vorește a scăpa de patima aceasta urticioasă să în-trebuințeze „Antibetnul Vértes“ scullt legal, preparat încercat de mult, care des-gustă bețitul de beuturi spir-toase. Fîind fără gust să poate da pătimașulul fără știrea sa. Mii și mii sersori de recunoștință. 2 flacoane
360 Lei.

Panțica cu cap cu tot

(limbricul cordelat), se scoate prin **Pilule Cu-O Vértes**. Semnele panglicel: crampe, vomezi, te opasă ceva, parcă un ghem și-se urcă până în gât, ameleşti, leșni, ești anemic, n'ai apellit, căleodată mănânci ca lupul, ești obosit și nu poți lucra, ai prea multă flegmă, gura și-e acră, te înțepă în piept, etc. 1 cutie pilule Cu-O 210 Lei. 1 cutie de pilule Cu-O și 2 sticle **Esență de stomac** pentru înălțirea stomacului total 480 Lei.

Deritabil numai dela:

Farmacia Vértes la „Vulturul Alb“, Lugoj 307.

culturale — nu te lăsa odată cu capul până ce nu vei vedea tovărășia noastră iubită și în comuna dumnilale.

Cere, cere cu toată dragostea de carte românească — ca și în comuna dumnilale să se aducă dulapul plin de bogății sufletești, de cărți alese pe sprânceană! Cartea bună descrețește frunțile, dă merinde de gândit, înalță sufletele, destul de împovărate în zilele noastre.

Cetește pe coperta (învelitoarea) calendarului de față lista broșurilor ultime din „*Biblioteca populară*” și cumpără, răspândind mai departe cele tipărite de noi, fiindcă numai binele și folosul vreau să propage aceste foarte ieftine broșuri (5 Lei una!).

Inscribe-te membru al societății noastre! Va prospera societatea dacă se vor înscrie tot mai mulți și mai mulți. (Vezi condițiile de înscriere pe pag. 2 a copertei).

Nu se poate să nu vrei propășirea, cetitorule, de aceea îți punem la inimă: contribuie și dumneata ca în comuna dumnilale să-și aibă societatea culturală „Astră” un adăpost, ca să sporească și celelalte societăți, pe cari le recomandă societatea noastră: o societate cooperativă, una pentru înfrumșetarea bisericii, alta pentru ajutorarea celor săraci, una pentru asigurarea vitelor, alta pentru păstratul poamelor și altele de acest fel.

Lucrând astfel va înflori satul, spre bucuria tuturor. La revedere la anul!

Toate drepturile rezervate.

Târgurile anuale din Transilvania

intocmite după datele adunate dela comunele respective.

Zilele sunt puse după calendarul nou.

Rugăm onor. primării comunale să binevoiască a ne comunica orice schimbări s'ar face în privința târgurilor.

 = Târg de marfă		 = Târg de vite cornute
 = " " vite		 = " " oi.
 = " " cai		 = " " porci

Târgurile aranjate în ordine alfabetică.

- Abrud și 6 Martie, 1 Maiu, 31 Iulie, 25 Sept., 18 Dec.
 Agârbiciu (lângă Copsa mică) 20 Martie și 29 Oct.
 — 21 Martie și 30 Octomvrie.
 Agârbiciu (jud. Turda) 16—18 Martie, 12—14 Noemvrie
 — 19 Martie, 15 Noemvrie.
 Aghiriș (jud. Cluj) 1 Februarie, 3 Maiu, 1 August,
 3 Noemvrie.
 Agnita 19—20 Martie, 18—19 Iunie, 12—13 Octomvrie,
 19—20 Decemvrie — 22 Martie, 21 Iunie, 15 Oct.,
 21 Decemvrie.
 Alta-Mare 15 Februarie, 25 Maiu, 28 Dec. — 16 Feb.,
 26 Maiu, 29 Dec.
 Aind 22—23 Ianuarie, 1 Martie, 5—7 Maiu, 16—18 Aug.,
 13—15 Oct.; 1—4 Maiu. — 25 Ianuarie, 8 Maiu,
 19 August, 16 Octomvrie.
 Alâmor și 4 Martie, 3 Septemvrie.
 Alba-Iulia 8—9 Aprilie, 23—24 Iulie, 27—28 Sept.,
 14—15 Dec. — 11 Aprilie, 26 Iulie, 30 Sept., 17 Dec.
 Albac, 1 Maiu.
 Alțina 18 Februarie, 29 August. — 20 Februarie,
 31 August.

- Amnaș 10 Februarie, 5 Iulie. — 11 Febr., 6 Iulie.
- Apahida (jud. Cluj) 11—12 Febr., 10—11 Iulie, 25—26 Sept., 17—18 Nov.
- Apoldul-de-jos 2—3 Ianuarie, 10—11 August. — 3 Ianuarie, 11 Aug.
- Apoldul-de-sus 17—18 Martie, 17—18 Noembrie, — 19 Martie, 19 Noembrie.
- Arad și și 31—4 Aprilie, 30 Iunie—4 Iulie, 3—7 Nov
- Archita 19 Aprilie, 11 Oct. — 21 Aprilie, 13 Oct. — 24 Aprilie, 16 Octomvrie.
- Archind 24 Aprilie, 16 Octomvrie.
- Ardihat și 4 Martie, 17 Iunie, 19 August, 11 Nov.
- Armeni 5 Februarie, 21 Iulie.
- Arpașul-de-jos 21 Martie, 4—5 Iulie, 20 Septembrie, 9—10 Octomvrie. — 22 Martie, 6 Iulie, 20 Sept., 11 Octomvrie.
- Asuajul de sus (Sălaj) 20 Ian., 20 Martie, 4 Iulie, 24 Septembrie — 21—22 Ianuarie, 21—22 Martie, 5—6 Iulie, 25—26 Septembrie
- Așel 11—12 Febr., 21—22 Aprilie, 8—9 August, 3—4 Decembrie, — 14 Februarie, 24 Aprilie, 11 Aug., 6 Decembrie.
- Atid 1 Aprilie. — 31 Ian., 9 Iunie, 26 Sept. — 3 Febr., 12 Iunie, 29 Septembrie.
- Avrig 19 Martie, 1 Iunie, 12 August, 1 Oct. — 20 Martie, 2 Iunie, 13 August, 2 Octomvrie.
- Bacău 29 Iunie, 29 August, durează 15 zile.
- Băgaclu 7 Martie, 24 Octomvrie.
- Băhnea 26—28 Februarie, 4—6 Iunie, 28—30 Iulie, 27—29 Septembrie, 12—14 Dec. — 1 Martie, 7 Iunie, 31 Iulie, 30 Septembrie, 15 Dec.
- Bala-de-Criș și 15 Martie, 21 Iunie, 20 Septembrie, 20 Decembrie.
- Bala-mare 16 Ianuarie, 20 Martie, 19 Iunie, 21 Aug., 13 Nov. — 18 Ian., 22 Martie, 21 Iunie, 23 Aug., 15 Nov.
- Bălușeri (T.-mică) 2 Martie, 7 Maiu, 16 Iulie, 12 Sept. 19 Dec. — 3 Martie, 8 Maiu, 17 Iulie 13 Septembrie, 20 Decembrie.

- Bălcaciu 🐾 15—17 Martie, 6—8 Noembrie — 🌀 18 Martie,
9 Noembrie.
- Bălnț 🐾 și 🌀 6 Aprilie, 1 Iunie, 7 Septembrie, 7 Dec.
- Balsa (j. Hunedoara) 🐾 și 🌀 25 Martie, 24 Iunie, 26 Oct.
- Bandul-de-Mureș 🐾 28—30 Aprilie, 28—30 Octombrie. —
🌀 1 Maiu, 1 Nov.
- Baraolt 🐾 31 Ianuarie — 2 Febr., 29—31 Maiu, 18—20
Aug., 9—11 Nov. — 🌀 3 Februarie, 1 Iunie, 21 August,
12 Noembrie.
- Bărcuț (jud. T.-mare) 🐾 19—20 Martie, 14—15 Oct.,
— 🌀 21 Martie, 16 Octombrie.
- Bârlad 🐾 și 🌀 15—29 August.
- Bărgăniș 🐾 8 Maiu, 9 Oct. — 🌀 9 Maiu, 10 Oct.
- Bărzava (jud. Arad) 🐾 și 🌀 12 Martie, 18 Iunie, 7 Aug.,
8 Octombrie.
- Batoș 🐾 25—26 Ianuarie, 19—20 Maiu, 12—13 Noembrie.
— 🌀 27 Ian., 21 Maiu, 14 Noembrie.
- Bazna 🐾 29—31 Martie, 29—31 Iulie. — 🌀 1 Aprilie,
1 August.
- Beclean 🐾 5 Aprilie, 3 Iunie, 2 Sept., 25 Noembrie.
— 🌀 6 Aprilie 4 Iunie, 3 Septembrie, 26 Noembrie.
- Beiuș 🐾 și 🌀 2—3 Februarie, 20—21 Aprilie, 20—21
Iulie, 26—27 Oct.
- Belting (j. Satu-mare) 🐾 21 Febr., 17 Martie, 5 Iunie,
17 Iulie. 18 Oct
- Beliu (j. Bihor) 🐾 28 Martie, 30 Maiu, 29 August,
10 Octombrie. — 🌀 29 Martie, 31 Maiu, 30 August,
11 Octombrie.
- Berchez (j. Satu-mare) 🐾 și 🌀 13 Ianuarie, 28 Aprilie,
3 Iunie, 20 Oct
- Bicazul ardelean (jud. Neamțu fost Ciuc) 🐾 11—13
Aprilie. 20—23 Sept. — 🌀 14 Aprilie, 23 Septembrie.
- Biertan 🐾 14 Aprilie, 2 Septembrie, 20 Decembrie.
— 🌀 17 Aprilie, 5 Septembrie, 23 Decembrie.
- Bileag (j. Năsăud) 🌀 22 Martie.
- Birchiș 🐾 și 🌀 16 Ian., 25 Martie, 10 Iunie.
- Blărița 🐾 5—6 Martie, 14—16 Maiu, 24—29 Aug.,
19—21 Noembrie. — 🌀 7 Martie, 17 Maiu, 30 Aug.
22 Nov.

- Blaj 🐾 5—7 Aprilie, 30 Iunie—1 Iulie, 25—27 Sept.,
3—5 Decembrie. — 🏠 8 Aprilie, 2 Iulie, 28 Sept.
6 Dec.
- Bocșa 🐾 și 🏠 30 Martie—1 Aprilie, 11—13 Iunie, 6—8
Iulie, 21—23 Sept.
- Boian 🐾 10—12 Martie, 11—13 Iunie, 10—12 Septembrie,
11—13 Decembrie. — 🏠 13 Martie, 14 Iunie, 13 Sep-
tembrie, 14 Decembrie.
- Bonțida 🐾 13 Ian., 26 Martie, 29 Iunie, 20 Octombrie.
— 🏠 14 Ianuarie, 27 Martie, 30 Iunie, 21 Octombrie.
- Boroșneul-mare 🐾 și 🏠 22—23 Februarie, 16—17 Maiu,
22—23 August. 7—8 Noembrie.
- Borșa 🐾 și 🏠 23—24 Maiu, 29—30 August, 12—13 Sept.,
3 Octombrie.
- Bozoviciu 🐾 1 Octombrie, 17 Decembrie, — 🏠 2 Oct.,
18 Decembrie.
- Brad (jud. Hunedoara) 🐾 și 🏠 2 Martie, 1 Iunie, 7 Sept.,
7 Decembrie.
- Brașov 🐾 6 Apr., 19 Iunie, 23 Octombrie. — 🏠 23 Iunie,
27 Octombrie.
- Bratelu 🐾 și 🏠 10 Martie, 31 Aug., 28 Oct., 28 Dec.
- Brestovaț 🐾 și 🏠 7 Aprilie, 13 Octombrie.
- Brețcu 🐾 24 Ian., 6 August, 25 Sept. — 🏠 25 Ianuarie,
7 Aug., 26 Sept.
- Brunu 🐾 și 🏠 1 Martie, 24 Octombrie.
- Budin-de-Câmpie 🐾 4—6 Iunie, 18—19 Sept. — 🏠
7 Iunie, 20 Sept.
- Bunești 🐾 10—11 Februarie, 16—17 August. — 🏠
13 Febr. 18 August
- Buteni (jud. Arad) 🐾 și 🏠 31 Ianuarie, 12 Iunie, 28 Aug.,
18 Decembrie.
- Buzlaș 🐾 și 🏠 27 Ianuarie, 21 Aprilie, 21 Iulie, 6 Oct.
- Câlnic (jud. Alba), 🐾 3 Iulie, 2 Dec. — 🏠 4 Iulie, 3 Dec.
- Caransebeș 🐾 și 🏠 25—27 Ian., 26—28 Aprilie, 2—4
August, 4—6 Oct.
- Câmpeni (jud. Turda) 🐾 și 🏠 13 Febr., 6 Aprilie,
1 Iunie, 9 Iulie, 28 August, 5 Noembrie.
- Cața 🐾 6 Maiu, 15 Sept. — 🏠 7 Maiu, 16 Sept.

- Cârța** (județul Ciuc) 🐾 3—5 Martie, 21—23 Iunie, 13—15 Octombrie — 🎲 6 Martie, 24 Iunie, 16 Oct.
- Cătina** 🎲 2 Febr., 24 Iunie, 21 Nov.
- Cehul-Silvaniei** 🐾 22 Febr., 28 Martie, 6 Aprilie, 13 Iulie, 25 Iulie, 12 Sept., 24 Oct., 19 Dec. — 🎲 23 Febr., 29 Martie, 14 Iunie, 26 Iulie, 13 Sept 25 Octombrie, 20 Decembrie.
- Celca** (j. Bihor) 🐾 și 🎲 11—12 Ianuarie, 12—13 Aprilie, 28—29 Iunie 18—19 Octombrie.
- Cernatu** (jud. Brașov) 🐾 și 🎲 3 Maiu, 20 Sept.
- Cernatul-de-jos** 🐾 2 Aprilie, 5 Iulie, 20 Decembrie. — 🎲 3 Aprilie, 5 Iulie, 20 Decembrie.
- Cetatea-de-baltă** 🐾 14 Aprilie, și 14 August. — 🐾 24—26 Februarie, 7—9 Aprilie, 9—11 Iunie, 18—20 August, 5—7 Oct., 15—17 Dec — 🎲 27 Februarie, 10 Aprilie, 12 Iunie, 21 Aug., 8 Oct., 18 Decembrie.
- Chendul-mic** (jud. Târnava-mică) 🐾 16—18 Februarie, 4—6 Noembrie. — 🎲 19 Februarie, 7 Noembrie
- Chibed** 🐾 13—14 Febr., 16—17 Maiu, 30 Nov.—1 Dec. — 🎲 16 Februarie, 19 Maiu, 2 Decembrie, Cluj
- Chindul-mic** 🐾 19—21 Febr., 4—6 Nov. — 🎲 22 Febr., 7 Noembrie
- Chirpăr** 🐾 29 Ian., 8 Aprilie, 10 Iulie. — 🎲 31 Ian., 10 Aprilie, 12 Iulie.
- Ciachi-Gârbău** 🐾 20 Febr., 4 Iunie, 5 Sept. — 🎲 21 Febr., 5 Iunie, 6 Sept
- Cincul-mare** 🐾 10 Martie, 16 Iunie, 29 Sept. — 🎲 13 Martie, 19 Iunie, 2 Oct.
- Cincul-mic** (Cineșor) 🐾 24 Martie, 15 Iulie, 20 Octombrie. — 🎲 27 Martie, 16 Iulie, 21 Octombrie.
- Ciocman** 🎲 8 Ianuarie, 27 Octombrie.
- Cisnădie** 🎲 29 Iunie, 29 August.
- Cinc-Sândominic** 🐾 17—18 Martie, 8—9 Octombrie. — 🎲 19 Martie, 10 Oct
- Ciuc-Sângeorgiu** (jud. Ciuc) 🐾 8—9 Aprilie, 18—19 Dec. — 🎲 10 Aprilie, 20 Decembrie.
- Ciuc-Sânmartin** 🐾 1—2 Maiu, 7—8 Nov. — 🎲 3 Maiu, 9 Noembrie.

- Cinchiei (jud. Caraș) 🐄 și 🏠 2 Febr. 21 Maiu, 15 Aug.,
26 Octomvrie.
- Cluj 🐄 27—28 Apr. — 🐄 7—9 Ian., 9—11 Martie, 10—12
Iunie, 29—31 Aug., 30 Oct.—1 Nov. — 🏠 10 Ianuarie,
12 Martie, 13 Iunie, 1 Sept., 2 Nov.
- Codlea 🐄 24 Aprilie, 29 Septemvrie. — 🏠 25 Aprilie,
30 Septemvrie
- Cohalm-Rupea 🐄 7—9 Ianuarie, 10 Aprilie, 22—24
Iulie, 7—9 Oct. — 🏠 10 Ian., 11 Aprilie, 25 Iulie,
10 Oct
- Cojocna 🐄 9—10 Aprilie, 2—3 Nov. — 🏠 11 Apr., 4 Nov.
- Comloșul mare (Timiș) 🐄 27 Febr., 12 Iunie, 28 August.
— 🏠 28 Febr. 13 Iunie, 29 August.
- Copăcel (Făgăraș) 🐄 și 🏠 15 Febr., 27 Sept.
- Copalnic-Mănăstur 🐄 29 Maiu, 4 Dec. — 🏠 30 Maiu,
5 Decemvrie.
- Copșa-mare 🐄 21 Aug. — 🏠 24 August.
- Copșa mică 🐄 21 Aprilie, — 🐄 25 Apr., 20 Aug. —
🏠 28 Apr. 23 Aug.
- Cornățel 🐄 31 Martie, 1 Aug. — 🏠 1 Aprilie, 2 Aug.
- Corund 🐄 15 Ianuarie, 11 Maiu, 1 Iulie, 22 August.
— 🏠 18 Ianuarie, 14 Maiu, 4 Iulie, 25 Aug.
- Covasna 🐄 10 Febr., 1 Maiu, 21 Iulie, 10 Noemvrie. —
🏠 11 Februarie, 2 Maiu, 22 Iulie, 11 Noemvrie.
- Cozmaș 🐄 23—24 Ian., 19—20 Aug. — 🏠 25 Ian., 21 Aug.
- Crasna 🐄 17 Ianuarie, 10 Aprilie, 10 Iulie, 9 Oct. —
🏠 18 Ianuarie 11 Aprilie, 11 Iulie, 10 Oct.
- Crihalma 🐄 25 Martie, 1 Iulie, 1 Dec. — 🏠 26 Martie,
2 Iulie, 2 Dec.
- Criș 🐄 5 Ianuarie, 10 Iunie, 10 Oct — 🏠 7 Ianuarie,
12 Iunie, 12 Oct.
- Crișpatac 🏠 24 Febr., 16 Iunie, 4 Octomvrie.
- Cristur 🐄 21—22 Februarie, 1—2 Maiu, 4—5 Iulie,
8—9 Sept. — 🐄 28—29 Apr. — 🏠 24 Febr., 4 Maiu,
7 Iulie, 11 Septemvrie, Expoziție și târg de repro-
ducători masculi 28 Febr., 1 Martie târg de tauri
- Criț 🐄 22 Ian., 29 Aug. — 🏠 25 Ian., 1 Sept.
- Cuclu, 🏠 10 Aprilie, 25 Noemvrie.

- Dala săsească 🐾 4—5 Aprilie, 10—11 Oct — 🌀 6 Apr.,
12 Octomvrie.
- Dalboșeț 🌀 10 Martie, 23 Octomvrie.
- Daneș 🐾 2 Martie, 17 Iunie, 2 Oct. — 🌀 5 Martie,
20 Iunie, 5 Oct
- Dârlos 🐾 18—19 Martie, 19—20 Iunie, 8—9 Octomvrie.
— 🌀 20 Martie, 21 Iunie, 10 Octomvrie.
- Deda 🐾 16—18 Ian., 4—6 Apr., 18—20 Sept. — 🌀 19 Ian.
7 Apr. 21 Sept.
- Dej 🐾 26 Febr., 28 Maiu, 13 August, 10 Dec. — 🌀
27 Febr., 29 Maiu, 14 August, 11 Dec.
- Delta (Timiș) 🌀 20 Mart., 12 Iunie, 11 Sept., 27 Nov.
- Deva 🐾 11—12 Ianuarie, 11—12 Maiu, 31 Iulie—1 August,
27—28 Oct. — 🌀 14 Ian., 14 Maiu, 3 Aug., 30 Oct.
- Dezna 🌀 19 Martie, 14 Maiu, 10 Sept., 3 Decemvrie.
- Dicio-Sânmartin 🐾 26—28 Febr., 28—30 Aprilie, 21—23
Iulie, 12—14 Oct. — 🌀 1 Martie, 1 Maiu, 24 Iulie,
15 Octomvrie.
- Ditrâu 🐾 31 Ian.—2 Febr., 28—30 Apr., 14—16 Iulie,
22—24 Nov. — 🌀 3 Febr., 1 Maiu, 17 Iulie, 26 Nov.
- Dobra 🐾 22 Apr., 29 Maiu, 7 Sept., 25 Oct. — 🐾 și 🌀
23 Apr., 30 Maiu, 8 Septemvrie, 26 Octomvrie.
- Dragu 🐾 8 Aprilie, 6 Iulie, 18 August, 7 Noemvrie. —
🐾 9 Apr., 5 Iulie, 17 August. — 🌀 28 Martie, 7 Iulie,
19 Aug., 8 Noemvrie.
- Drăgășani (Vâlcea), 24 Martie, 29 Iunie, 15 August și
26 Octomvrie.
- Drăguș 🐾 și 🌀 27 Februarie, 21 Iulie.
- Drașov 🐾 10 Aprilie, 28 Aug. — 🌀 11 Aprilie, 29 Aug.
- Drăușeni (Draoș, jud. T.-mare) 🐾 27 Febr. 29 Oct. —
🌀 1 Martie, 1 Nov.
- Dridif (Făgăraș) 🐾 27—28 Martie, 25—26 Sept. — 🌀
29 Martie, 27 Sept.
- Dumbrăveni (Ibașfalău) 🐾 24—26 Ian., 23—25 Martie,
8—9 Maiu, 2—4 Iulie, 18—20 Sept., 17—19 Noemv.,
— 🌀 27 Ian., 26 Martie, 10 Maiu, 5 Iulie, 21 Sept.,
20 Noemvrie.
- Eted 🐾 1—2 Febr., 2—3 Aprilie, 2—3 Iunie, 27—28 Sept.
— 🌀 3 Febr., 4 Aprilie, 4 Iunie, 29 Sept.

- Făgăraș 🐾 15 Mart., 20—22 Maiu, 7—8 Sept. 4—5 Dec.,
— 🌀 17 Martie, 23 Maiu, 9—10 Sept., 6—7 Dec.
- Făget 🐾 și 🌀 15 Ian., 20 Febr., 4 Aprilie, 29 Maiu,
8 Iulie, 24 August, 4 Nov., 15 Decemvrie.
- Feldioara (jud. Brașov) 🐾 24 Martie, 13 Dec. — 🌀
25 Martie, 14 Dec
- Felmer (Târnava-m.) 🐾 1 Aprilie, 1 Sept. — 🌀 2 Apr.,
2 Septemvrie.
- Focșani 24 Iunie.
- Frata 🐾 5—6 Maiu, 1—2 Aug., 7—8 Nov. — 🌀 7 Maiu,
3 Aug., 9 Nov
- Frâna 🐾 12 Aprilie, 1 Oct. — 🌀 14 Aprilie, 2 Octomv.
- Frumoasa 🐾 4—6 Ian., 11—13 Apr., 27—29 Iunie,
6—8 Septemvrie — 🌀 7 Ian., 14 Aprilie, 30 Iunie,
9 Septemvrie.
- Galățî 2 Februarie, 21 Maiu, 6 August, 14 Octomvrie.
- Gâlgân (jud. Someș) 🐾 20 Aprilie. 7 Sept. — 🌀 21 Apr.,
8 Septemvrie
- Gârbova 🐾 15 Maiu, 29 Oct. — 🌀 17 Maiu, 31 Oct.
- Gârcei (Sălajiu) 🌀 19 Martie, 24 Iunie, 21 Sept., 25 Nov.
- Geoagiu (jud. Hunedoara) 🐾 6—7 Aprilie, 1—2 Iulie,
3—4 Septemvrie, 18—19 Dec. — 🌀 8 Aprilie, 3 Iulie,
5 Sept., 20 Dec.
- Gheorgheni (jud. Ciuc) 🐾 27—28 Martie, 12—14 Iunie,
4—6 Septemvrie, 10—12 Decemvrie. — 🌀 29 Martie,
15 Iunie, 7 Septemvrie, 13 Decemvrie
- Gherla 🐾 3—4 Februarie. 29—30 Aprilie, 23—24 Iulie,
26—27 Octomvrie. — 🐾 24—28 Apr. — 🌀 5 Febr.,
1 Maiu, 25 Iulie, 28 Octomvrie.
- Ghiertenis 🌀 4 Apr., 13 Iunie, 12 Septemvrie.
- Ghimeș-Făget (Ciuc) 🐾 20—21 Ian., 22—23 Aug. —
🌀 22 Ian., 24 August.
- Ghindari 🐾 19—20 Aprilie. — 🐾 21 Aprilie, 21 Iunie,
6 Sept., 30 Dec. — 🐾 28—29 Dec., 2 Ianuarie, 24
Aprilie, 24 Iunie, 9 Septemvrie.
- Ghiriș 🐾 31 Ian.—2 Februarie, 5—7 Iulie, 18—20 Oct.
— 🌀 3 Februarie, 8 Iulie, 21 Oct.
- Ghloroc 🐾 14 Martie, 26 Septemvrie,

- Ghalacuta** 🐄 23—24 Ianuarie, 10—11 Iunie, 23—24 Nov.
 — 🐄 25 Ianuarie, 12 Iunie, 25 Noemvrie.
- Gilău** 🐄 și 🐄 20 Aprilie, 24 Iulie, 11 Dec
- Grădiște** (Sarmisegetuza, jud. Hunedoara) 🐄 și 🐄 30
 Apr., 14 Octomvrie
- Gurghiu** 🐄 12—15 Sept. — 🐄 5 Maiu, 16 Sept.
- Guruslău** 🐄 28 Ianuarie, 28 Febr., 13 Maiu, 18 Aug.,
 20 Noemvrie — 🐄 29 Ian., 29 Febr., 14 Maiu,
 19 Aug., 21 Noemvrie.
- Hadad** 🐄 9 Ianuarie, 12 Martie, 14 Maiu, 25 Iunie,
 23 Iunie, 22 Oct. — 🐄 10 Ian., 13 Mart., 15 Maiu,
 26 Iunie, 24 Iulie, 23 Octomvrie.
- Haldacut** (Timiș) 🐄 16 Ian., 16 Maiu, 14 Sept.
- Hălmagiu** (jud. Arad) 🐄 și 🐄 4 Martie, 8 Aprilie, 1 Iulie,
 19 August, 9 Dec
- Hălmeag** 🐄 11 Aprilie, 15 Oct. — 🐄 12 Aprilie, 16 Oct.
- Hărășrac** 🐄 9—11 Mart., 29 Iunie—1 Iulie, 13—15 Aug.,
 16—18 Nov. — 🐄 12 Mart., 2 Iul., 16 Aug., 19 Nov.
- Hâșmașul-Lăpușului** 🐄 25 Martie, 6 Dec.
- Hațeg** 🐄 30—31 Ian., 5—7 Aprilie, 5 Iunie, 12—13 Aug.
 5—6 Sept. — 🐄 2 Febr., 8 Aprilie, 15 Aug., 8 Sept.
- Hendorf** 🐄 14 Apr., 14 Iulie, 8 Nov. — 🐄 16 Aprilie
 16 Iunie, 10 Nov
- Hetur** (jud. T.-mare) 🐄 30—31 Ianuarie, 25—26 Iunie,
 10—11 Octomvrie — 🐄 1 Februarie, 27 Iunie, 12 Oct.
- Hida** 🐄 5 Aprilie, 25 Sept. — 🐄 6 Apr., 26 Septemvrie.
- Hodos** 🐄 25—27 Ianuarie, 14—16 Apr., 18—20 Sept —
 🐄 11—13 Aprilie. — 🐄 28 Ian., 17 Aprilie, 21 Sept.
- Hoghilag** 🐄 și 🐄 1 Aprilie, 26 August.
- Homorod** 🐄 15—16 Martie, 29—30 Iunie, 15—16 Nov.
 — 🐄 17 Martie, 2 Iulie, 17 Noemvrie.
- Huedin** 🐄 24 Ian., 20 Februarie, 2 Aprilie, 21 Maiu,
 25 Iulie, 20 Sept. 24 Nov., 17 Dec. — 🐄 25 Ian.,
 21 Februarie, 3 Aprilie, 22 Maiu, 26 Iulie, 21 Sept.,
 25 Noemvrie, 18 Decemvrie.
- Hundrubeclu** 🐄 5 Iulie, 4 Nov. — 🐄 7 Iulie, 13 Nov.
- Hunedoara** 🐄 29—31 Martie, 17—18 Maiu, 26—28 Iunie,
 26—28 August, 11—13 Noemv. — 🐄 24—25 Iunie.
 — 🐄 1 Aprilie, 20 Maiu 29 Iunie, 29 Aug., 14 Nov,

- Hususău (jud. Târnava-mică) 23—25 Febr., 20—22 Iunie, 23—25 Oct. — 26 Febr., 23 Iunie, 26 Oct.
- Iacobeni 28—29 Apr., 26—27 Oct. — 30 Aprilie, 28 Octomvrie
- Iara (jud. Turda) 13—15 Febr., 28—30 Aprilie, 13—15 Iulie, 30 Sept., 1 Oct. — 16 Februarie, 1 Maiu, 16 Iulie, 2 Octomvrie.
- Ibişdorful-săsesc 11—12 Martie, 26—27 Octomvrie.
- Iclod (jud. Someş) şi 10 Ian., 28 Martie, 8 August, 17 Octomvrie.
- Ieciu (jud. M.-Turda) 2 Iulie.
- Iernut 7—8 Ianuarie, 24—25 Martie, 29—30 Iunie, 1—2 Noemvrie. — 10 Ianuarie, 27 Martie, 2 Iulie, 4 Nov.
- Ighişul-nou şi 11—12 Martie, 26—27 Octomvrie.
- Ighiu 19—24 Maiu, 20—25 Octomv. — 25 Maiu, 26 Octomvrie.
- Ileanda-mare 9 Febr., 1 Maiu, 15 Oct. — 10 Febr., 2 Maiu, 16 Oct.
- Ileni (jud. Treiscaune) şi 10 Ianuarie, 1 Maiu, 8 Sept.
- Ilia şi 7 Ian., 25 Martie, 5 Iunie, 24 Iunie, 15 Aug., 29 Septemvrie.
- Intorsura Buzăului 2 Maiu, 29 Sept. — 3 Maiu, 30 Sept.
- Jibău (jud. Sălaj) 13 Febr., 27 Martie, 4 Maiu, 20 Iunie., 10 Iulie, 15 Aug., 10 Oct., 17 Decemvrie. — 14 Febr., 28 Martie, 5 Maiu, 21 Iunie, 11 Iulie, 16 Aug., 11 Oct., 18 Dec.
- Jidvelu (jud. Târn.-mică) 15—17 Ian., 15—17 Maiu, 4—6 Septemvrie. 22—24 Nov. — 18 Ian., 18 Maiu, 7 Sept., 25 Noemvrie.
- Jimborul-mare 20 Ian., 17 Apr., 5 Iunie, 27 August, 22 Noemvrie.
- Jucul-de-jos 1—2 Maiu. — 20 Maiu, 4 Septemvrie.
- Lăpuş (jud. Someş) 17 Martie, 14 Iunie, 6 Aug., 7 Dec. — 18 Martie, 15 Iunie, 7 August, 8 Decemvrie.
- Lăpuşel (jud. Satu-mare) şi 3 Febr., 24 Martie, 19 Maiu, 4 August, 27 Octomvrie, 7 Decemvrie.

- Laslea-mare 🐄 15 Febr., 15 Iulie, 15 Oct. — 🌀 18 Febr., 18 Iulie, 18 Oct.
- Lechința (jud. Năsăud) 🐄 27—29 Febr., 22—24 Aprilie, 29—31 Maiu. 17—19 Sept., 17—19 Dec. — 🌀 1 Martie, 25 Apr., 1 Iunie 20—21 Sept., 20 Decembrie.
- Lisa (jud. Făgăraș) 🐄 3 Iunie, 21 Septembrie.
- Lona (j. Someș) 🐄 și 🌀 23 Ian., 24 Maiu, 16 August.
- Lovnic 🐄 5—6 Martie, 6—7 Iulie. — 🌀 7 Martie, 8 Iulie.
- Ludoș (jud. Sibiu) 🐄 15 Apr., 27 Sept. — 🌀 16 Aprilie, 28 Septembrie
- Luduș (jud. Turda) 🐄 1—3 Maiu, 1—3 Oct. — 🌀 4 Maiu, 4 Octombrie.
- Lugoș 🐄 și 🌀 10—11 Februarie, 5—6 Maiu, 21—22 Iulie, 20—21 Oct
- Luna-de-jos (jud. Someș) 🐄 și 🌀 25 Ian., 3 Maiu, 16 Aug.
- Lunca 🌀 25 Aprilie, 21 Septembrie.
- Lupeni (jud. Odorhei) 🐄 5 Maiu, 16 August, 9 Nov.
- Lupșa 🌀 14 Ianuarie, 4 Maiu, 6 Sept.
- Măghernș 🐄 5 Februarie, 9 Aprilie, 4 August, 14 Nov. — 🌀 6 Februarie, 10 Aprilie, 5 August, 15 Noemv.
- Mălăncrav 🐄 11 Martie, 12 Iunie, 29 Sept. — 🌀 12 Martie, 13 Iunie, 30 Septembrie.
- Mănărade (jud. Alba-inf) 🌀 28 Octombrie.
- Mănăstural-ung. 🐄 18 Martie, 28 Iunie, 19 August, 10 Nov. — 🌀 19 Martie, 29 Iunie, 20 August, 11 Noemvrie.
- Marcod 🐄 26—28 Martie. — 🐄 29—31 Martie, 14—16 Sept. — 🌀 1 Apr., 17 Sept.
- Marpod 🐄 10—11 Iunie, 28—29 Oct. — 🌀 12 Iunie, 30 Octombrie.
- Mărtinuș 🐄 11—12 Febr., 13—14 Maiu, 29—30 August. — 🌀 14 Febr., 16 Maiu, 1 Septembrie.
- Mediaș 🐄 6—8 Martie, 10—12 Aprilie, 28—30 Maiu, 9—12 Iulie, 25—27 Sept, 27—29 Nov. — 🐄 6—10 Iulie. — 🐄 *de prăsilă* 20 Martie. — 🌀 9 Martie, 13 Iulie, 28 Sept., 30 Nov.
- Mehadia 🐄 și 🌀 1 Aprilie, 24 Iunie, 7 Octombrie.
- Mercurea (jud. Sibiu) 🐄 22—23 Februarie, 25—26 Iunie, 17—18 August, 9—10 Nov. — 🌀 24 Febr., 27 Iunie, 19 August, 11 Noemvrie.

- Merghindeal** 🐾 21 Aprilie, 23 August, 21 Octomvrie.
 — 📦 23 Aprilie, 25 August, 23 Oct.
Micăsasa 🐾 25 Ianuarie, 17 Maiu, 10 Octomvrie. —
 📦 28 Ianuarie 20 Maiu, 13 Octomvrie.
Miercurea-Ciucului 🐾 14—16 Febr., 23—25 Maiu, 10—12
 Iulie, 26—28 Sept — 📦 17 Februarie, 26 Maiu,
 13 Iulie 29 Septemvrie.
Miercurea-Nirajului 🐾 21—23 Febr., 3—4 Maiu, 29—31
 Iulie, 7—9 Dec. — 📦 24 Febr., 5 Maiu, 1 August,
 10 Dec.
Miercurea-Murășului 🐾 21—23 Febr., 29—31 Iulie,
 7—9 Decemvrie — 📦 24 Februarie, 1 August,
 10 Dec.
Miheșu 🐾 21—23 Ian., 27—29 Maiu, 31 Iulie—2 August.
 — 📦 24 Ianuarie, 30 Maiu, 3 August.
Mociu 🐾 3—4 Ianuarie, 8—9 Aprilie. 22—23 Maiu, 16—17
 Aug. — 📦 5 Ian. 10 Aprilie, 24 Maiu, 18 Aug.
Moldova nouă 📦 5 Maiu, 24 Iunie.
Moldova veche 🐾 și 📦 21 Apr., 27 August.
Monor 🐾 29—30 Maiu, 25—26 Septemv. — 📦 31 Maiu,
 27 Septemvrie.
Moșna 🐾 2 Febr., 21 Aprilie, 26 August. — 🐾 17 Aprilie.
 — 📦 4 Febr., 24 Apr., 28 August.
Motișul 🐾 16 Martie, 6 Iunie, 2 Nov.
Murăș-Ludoș 🐾 28 Apr. 1 Maiu, — 🐾 1—3 Maiu,
 1—3 Octomvrie, — 📦 4 Maiu, 4 Octomvrie
Nadeș 🐾 2 Februarie, 25 Aprilie, 28 Oct. — 📦 6 Febr.,
 28 Aprilie, 31 Oct.
Năsând 🐾 20—21 Martie, 25—26 Maiu, 4—5 Sept.,
 6—7 Noemvrie, — 📦 22 Martie, 27 Maiu, 6 Sept.,
 8 Noemvrie.
Nocrich 🐾 1 Febr., 24 Maiu, 21 Oct. — 📦 3 Februarie,
 26 Maiu, 23 Oct
Oclandul-Homorodului 🐾 25—27 Aprilie, 24—26 Oct. —
 📦 28 Apr, 27 Oct
Ocna-Sibiului 🐾 și 📦 29—30 Martie, 3—4 August,
 17—19 Dec
Ocna-Murășului 🐾 11—13 Apr., 8—10 August. — 📦 8
 Aprilie, 11 Aug.

- Odorheiu** 🐾 12—14 Martie, 8—10 Iunie, 1—3 Oct., 18—20 Dec. — 🐾 10—12 Apr., 28—30 Sept. — 🌀 15 Martie, 11 Iunie, 4 Oct., 21 Decembrie.
- Ogra** (jud. Târnava-mică). 🐾 17—19 Aprilie, 15—17 Iunie, 13—15 Sept. 15—17 Dec. — 🌀 20 Aprilie, 18 Iunie, 16 Septembrie, 18 Dec.
- Olafalăul-mare** 🐾 9—11 Martie, 26—28 Nov. — 🌀 12 Martie, 29 Nov.
- Olpret** 🐾 1 Ian., 10 Aprilie, 22 Maiu, 1 August, 5 Oct. — 🌀 2 Ianuarie, 11 Aprilie, 23 Maiu, 2 Aug., 6 Oct.
- Orăştie** 🐾 10—12 Martie, 1—2 Iunie, 1—2 Oct., 3—4 Decembrie. — 🌀 14 Martie, 4 Iunie, 4 Oct., 6 Dec.
- Oraviţa** 🌀 25 Martie, 25 Iulie.
- Orlat** 🐾 25 Martie, 15 Aug. — 🌀 26 Martie, 16 August.
- Ormenişul-de-Câmpie** 🐾 16—17 Ianuarie, 3—4 Maiu, 4—5 Iulie, 16—17 Dec. — 🐾 10—12 Dec. — 🐾 15—17 Apr. — 🌀 18 Ianuarie, 5 Maiu, 6 Iulie, 18 Decembrie.
- Orşova** 🐾 şi 🌀 1—3 Maiu, 17—19 Septembrie.
- Ozun** (jud. Treiscaune), 🐾 22 Martie, 31 Maiu, 6 Sept., 13 Decembrie. — 🌀 25 Mart., 1 Iunie, 7 Sept., 14 Dec. — 🐾 *de prăsilă* 17 Martie.
- Paloş** 🐾 10 Martie, 31 Iulie, 5 Dec. — 🌀 11 Martie, 1 Aug., 6 Dec.
- Panticeu** 🐾 23 Iunie, 9 Sept. — 🌀 24 Iunie, 10 Sept.
- Păpăuţi** 🐾 şi 🌀 20 Febr., 29 Maiu, 14 Aug., 30 Oct.
- Păpu-Ilarian** (vezi: Budiul de Câmpie).
- Pecica** (jud. Arad) 🐾 28 Ian., 22 Iulie — 🌀 29—30 Ian., 23—24 Iulie
- Pecica-ungurească** 🌀 9 Maiu, 14 Septembrie.
- Petelea** (j. Mureş) 🐾 7—9 Iunie, 3—5 Dec. — 🌀 10 Iunie, 6 Dec.
- Petriş** (jud. Bistriţa-Năsăud) 🐾 30—31 Martie, 28—29 Oct. — 🌀 1 Aprilie, 30 Octombrie
- Petroşani** 🐾 14 Maiu, 14 Oct. — 🌀 15 Maiu, 15 Oct.
- Piteşti** 23 Aprilie, 21 Maiu, 24 Iunie.
- Plăeşli-de-Jos** 🌀 1 Maiu, 2 Iulie, 27 Noemv.
- Poiana-Sibiiului** 🐾 11—12 Iulie, 19—20 Sept. — 🌀 13 Iulie, 21 Sept.

- Polana-Sărată 3 Apr., 19 Maiu, 14 Iulie, 25 Oct.
 — 4—5 Aprilie, 20 Maiu, 15 Iulie, 26 Oct.
- Poplaca și 10—11 Martie, 27—28 Sept.
- Porumbacut-de-jos 14—15 Aprilie, 1—2 Sept. —
 16 Aprilie, 3 Sept.
- Praid 16—18 Martie, 23—25 Iulie, 12—14 Octomv.,
 14—16 Dec. — 19 Martie, 26 Iulie, 15 Octomv.,
 17 Decembrie.
- Prejmer (jud. Brașov) 2 Febr., 5 Aug. — 3 Febr.,
 7 August.
- Proștea-mare. 29 Ianuarie, 6 Aprilie, 10 Iunie, 26 Oct.
- Prundul-bărgăului 7—8 Ianuarie, 12—13 Apr., 30
 Iunie — 1 Iulie, 27—29 Oct. — 9 Ian., 14 Apr.
 2 Iulie, 30 Oct
- Racoșul-de-jos 23 Aprilie, 23 Iunie, 20 Sept. —
 24 Aprilie, 24 Iunie, 21 Septembrie
- Racovița-Olt   9 Martie, 20 August.
- Râșnov 24 Ianuarie, 11 Iulie. — 25 Ian., 12 Iulie.
- Râmnicu-vâlcea 14 Octomvrie.
- Recaș (Timiș) și 18 Febr., 24 Iunie, 26 Aug., 28 Oct.
- Reghin   11—13 Februarie, 4—6 Maiu, 2—4 August,
 15—17 Octomvrie. — 14—18 Febr., 7—11 Maiu,
 5—9 August, 18—22 Octomvrie. 1—3 Maiu,
 30 Iulie—1 August. — 19 Februarie, 12 Maiu,
 10 August, 23 Octomvrie.
- Reșița și 24 Febr., 21 Aprilie, 14 Iulie, 8 Sept.
- Reteg 4—6 Maiu, 9—11 Iulie, 25—27 Sept. —
 7 maiu, 12 Iulie, 28 Sept.
- Retișdorf 18—19 Maiu, 10 Sept. — 21 Maiu.
- Richișul 25 Martie, 13 Nov. — 27 Martie, 15 Nov.
- Rimetea (jud. Turda) 13—15 Maiu, 7—9 Oct. —
 16 Maiu, 10 Oct.
- Rodna 23—24 Febr., 1—3 Maiu, 22—23 Iunie, 7—9
 Aug., 26—27 Oct., 11—12 Dec. — 25 Febr., 4 Maiu,
 24 Iunie, 10 Aug., 28 Oct., 13 Dec.
- Roșla-montană 29 Martie, 11 Oct. — 30—31 Mart.,
 12—13 Oct.
- Rovine (jud. Arad) 6 Maiu, 9 Sept. — 7—8 Maiu,
 10—11 Sept.

- Rușii-Munți** ☉ 30 Martie, 30 Septembrie.
Săbăd 🐄 14—16 Aprilie, 4—6 Oct. — ☉ 17 Aprilie 7 Oct.
Săcel (jud. Sibiu) 🐄 și ☉ 20 Maiu, 25 Oct.
Sălașul-de-sus 🐄 20—21 Aprilie, 26—27 Sept. — ☉
 23 Apr., 29 Sept.
Sălciua-de-jos (Turda) 🐄 și ☉ 4 Apr., 8 Maiu, 10 Aug.,
 20 Octombrie.
Săliște (jud. Sibiu) 🐄 și 🐄 4 Apr., 11 Iunie, 4 Oct. —
 🐄 5 Apr., 12 Iun., 5 Oct. — ☉ 6 Aprilie, 14 Iunie,
 8 Octombrie
Sâmbăta-de-jos 🐄 22—23 Aprilie, 14 Sept. — ☉ 24 Apr.,
 15 Septembrie.
Sândonic 🐄 16—18 Martie, 7—10 Nov. — ☉ 19 Mart.,
 16 Noembrie.
Sângeorgiul-de-pădure 🐄 3 Ian. — 🐄 18 Martie. —
 🐄 4—5 Ianuarie, 19—20 Martie, 2—3 Iulie, 26—27
 Oct — ☉ 5 Ian., 21 Martie, 4 Iulie, 29 Oct.
Sângeorgiul-săsesc 🐄 29—31 Ian., 5—7 Maiu, 29—31
 Iulie, 29—31 Oct. — ☉ 1 Febr., 8 Maiu, 1 August,
 1 Nov.
Sânmartin 🐄 1—2 Maiu, 7—8 Nov. — ☉ 3 Maiu, 9 Nov.
Sânmiclăuș (jud. T.-mică) 🐄 7 Apr., 11 Sept. — 🐄 22—24
 Apr., 18—20 Sept., 10—12 Dec. — ☉ 20 Aprilie,
 21 Sept., 13 Decembrie.
Sân-Nicolaul-Mare (j. Torontal) 🐄 și ☉ 1 Aprilie, 1 Iulie,
 21 Octombrie, 18 Decembrie.
Sân-Paul (jud. T.-mică) 🐄 9—11 Aprilie, 25—27 Aug.
 — ☉ 12 Aprilie, 28 August.
Sântămăria-de-piatră 🐄 și ☉ 13 Ian., 18 Aprilie.
Sântămăria-Orlea 🐄 27—29 Martie, 4—5 Septembrie, —
 🐄 29—30 Mart., 6—7 Sept. — ☉ 31 Mart., 8 Sept.
Șărcaia 🐄 8—9 Maiu, 21—22 August, 9—10 Nov. —
 ☉ 10 Maiu, 23 Aug., 11 Noembrie.
Șărmașul 🐄 15—16 Ianuarie, 18—19 Aprilie, 8—9 Iunie,
 27—28 August, 8—9 Oct., 4—5 Dec. — ☉ 17 Ian.,
 20 Aprilie, 10 Iunie, 29 August, 10 Oct., 6 Dec.
Șaroșul-săsesc (Târnava-mică) 🐄 7—8 Apr., 17—18 Sept.
 — ☉ 9 Aprilie, 19 Septembrie.
Saschiz 🐄 și 🐄 20 Nov. — 🐄 10 Ianuarie, 20 Maiu,
 1 Aug., 22 Nov. — ☉ 12 Ian., 22 Maiu, 3 Aug., 25 Nov.

- Săsciori (jud. Alba) 🐾 28—29 Martie, 24—25 Oct. —
 📦 30 Martie, 26 Oct.
- Săvădisla (jud. Cluj) 🐾 24—26 Apr., 25—27 Oct. —
 📦 27 Apr., 29 Oct.
- Sebeș (jud. Alba) 🐾 26—28 Ianuarie, 21—23 Apr.,
 30—31 Maiu, 21—23 Aug. — 🐾 6—8 Aprilie. —
 📦 29 Ian. 24 Apr., 24 August.
- Șeica-mare 🐾 9 Maiu, 28 Aug., 10—11 Decemvrie. —
 📦 13 Maiu, 30 Aug., 13 Decemvrie.
- Șeica-mică 🐾 21 Iunie, 8 Nov. — 📦 24 Iunie, 11 Nov.
- Șeliștat 🐾 19 Maiu, 22 Sept. — 📦 21 Maiu, 24 Sept.
- Senereuș (jud. T.-mică) 🐾 10—11 Aprilie, 28—29 Iunie,
 26—27 Octomvrie. — 📦 12 Aprilie, 30 Iunie, 29 Oct.
- Sf. Gheorghe 🐾 26 Iunie. — 📦 7—8 Martie, 25—26
 Apr. 27—28 Iunie, 10—11 Octomvrie.
- Sibiu 🐾 26—28 Aprilie, 7—9 Sept. — 🐾 9—10 Ian.,
 29—30 Aprilie, 10—11 Sept. — 🐾 11—12 Ian.,
 2—3 Maiu, 12—13 Septemvrie. — 📦 13 Ianuarie,
 3 Maiu, 15 Septemvrie.
- Sic (jud. Someș) 🐾 și 📦 24 Febr., 8 Iulie, 27 Sept.,
 18 Oct., 30 Nov.
- Simeria (jud. Hunedoara) 🐾 26—27 Febr., 21—22 Iunie,
 11—12 Sept., 23—24 Oct. — 📦 1 Martie, 24 Iunie,
 14 Sept., 26 Oct.
- Șieu (jud. Năsăud) 🐾 16 Ian., 14 Aprilie, 14 Iulie, 9 Oct.
 — 📦 17 Ianuarie, 15 Aprilie, 15 Iulie, 10 Octomvrie.
- Șeul-mare 🐾 30 Septemvrie. — 📦 1 Octomvrie.
- Șighetul Marmației 📦 15—16 Febr., 23—24 Maiu, 19—20
 Iulie, 4—5 Sept., 16—17 Oct., 18—19 Dec.
- Șighișoara 🐾 15—16 Ian., 13—14 Martie, 21—22 Iunie,
 15—16 Sept., 1—2 Nov. — 📦 16 Martie, 24 Iunie,
 4 Noemvrie.
- Șilmeghi (vezi Ulmeni).
- Șilindia 📦 30 Maiu, 10 Oct., 19 Decemvrie.
- Șimandul de sus 🐾 11 Februarie, 12 Maiu, 8 Sept.
 — 📦 12 Februarie, 13 Maiu, 9 Septemvrie.
- Șimleul-Silvaniei 🐾 23 Martie, 18 Maiu, 22 Iunie,
 7 Septemvrie, 26 Oct., 21 Dec. — 📦 18 Martie,
 23 Iunie, 8 Sept., 22 Dec.

- Șinca-veche.** 🐾 10 Martie, 29 Aprilie, 20 Iulie, 24 Oct.
 — 🐾 și 🐾 11 Martie, 30 Aprilie, 21 Iulie, 25 Oct.
Șimon (jud. Brașov) 🐾 și 🐾 9 Aug., 21 Noemvrie.
Șutereag (jud. Someș) 🐾 2 Feb., 23 Iunie. — 🐾 3 Feb.,
 24 Iunie.
Șiria 🐾 11 Martie, 3 Iunie, 19 August, 25 Nov. —
 🐾 12 Martie, 4 Iunie, 20 August, 26 Nov.
Slimnic 🐾 1 Iunie, 14 Oct. — 🐾 2 Iunie, 15 Oct.
Șoarș (jud. Târnava-m.) 🐾 7–8 Aprilie, 17–18 Sept. —
 🐾 9 Apr., 19 Sept.
Soborșin 🐾 14 Febr., 13 Maiu, 18 August, 3 Decemvrie.
Șomârtiu 🐾 13 Aprilie, 28 Iulie, 5 Nov. — 🐾 16 Apr.,
 31 Iulie, 8 Nov.
Somcuta-mare 🐾 3 Martie, 21 Aprilie, 2 Iunie, 18 Aug.,
 10 Nov., 15 Dec — 🐾 4 Martie, 22 Aprilie, 3 Iunie,
 19 August, 11 Noemvrie, 16 Dec.
Someș-Guruslău (jud. Sălaj) 🐾 1 Maiu, 7 August,
 8 Nov. — 🐾 2 Maiu, 8 August, 9 Noemvrie.
Spermezeu 🐾 19 Maiu, 9 Sept. — 🐾 20 Maiu, 10 Sept.
Strelu-Sângeorgiu (jud. Huned.) 🐾 și 🐾 6 Maiu, 18 Dec.
Supural-de-Jos 🐾 16 Febr., 17 Maiu, 9 Aug., 15 Nov.
Taga 🐾 25 Februarie, 6 Iunie.
Tâlcmaclu 🐾 27 Febr., 23 Iunie, 3 Nov. — 🐾 28 Febr.,
 24 Iunie, 4 Nov.
Târgu-Murâș 🐾 13–16 Ian., 6–9 Aprilie, 15–18 Iunie,
 1–3 Septemvrie, 7–10 Noemvrie — 🐾 17 Ianuarie,
 10 Aprilie, 19 Iunie, 4 Septemvrie, 11 Noemvrie.
Târgu-Săcuiesc 🐾 7–8 Ianuarie, 6–7 Maiu, 26–27 Oct.
 — 🐾 9 Ianuarie, 8 Maiu, 28 Octomvrie
Tășnad 🐾 și 🐾 17 Febr., 5 Apr., 11 Maiu, 6 Iulie, 7 Sept.
 19 Oct., 16 Nov.
Teaca 🐾 30–31 Ianuarie 29–30 Aprilie, 25–26 Iunie,
 3–4 Noemv. — 🐾 10–12 Apr. — 🐾 1 Febr., 1 Maiu,
 27 Iunie 5 Noemvrie.
Teluș 🐾 17–18 Februarie, 26–27 Aprilie, 24–25 Iunie,
 25–26 Aug., 5–6 Noemvrie: — 🐾 15 August. —
 🐾 20 Febr., 28 Aprilie, 26 Iunie, 28 Aug., 8 Nov.
Țicmandru 🐾 31 Martie, 14 Septemvrie, 28 Dec. —
 🐾 1 Aprilie, 15 Sept., 29 Decemvrie. — 🐾 2 Aprilie,
 16 Septemvrie, 30 Decemvrie.

- Ticușul-vechiu** 🐾 11—12 Febr., 24—25 Iunie, 1—2 Nov.
 — 🎲 13 Febr., 26 Iunie. 3 Noemvrie.
- Timișoara** 🐾 și 🎲 16—20 Martie, 1—5 Iunie, 10 14
 Aug., 28 Sept. — 2 Oct., 14—18 Decemvrie.
- Topa mare (deșartă)** 🎲 2 Febr., 22 Aprilie, 6 August,
 22 Octomvrie.
- Toplița** 🐾 27—29 Ian., 22—24 Aprilie, 7—9 Iulie, 2—4
 Oct. — 🎲 30 Ian., 25 Aprilie, 10 Iulie, 5 Oct.
- Trapold (jud. Târnava-m.)** 🐾 24—25 Martie, 8—9 Dec. —
 🎲 26 Mart., 10 Dec.
- Trăscău** 🐾 13—15 Maiu, 7—9 Octomvrie. — 🎲 16 Maiu,
 10 Octomvrie.
- Tulgheș** 🐾 20—22 Apr., 23—25 Oct. — 🎲 23 Apr., 26 Oct.
- Turda** 🐾 1—3 Martie, 21—23 Aprilie, 21—23 Iunie, 5—7
 Sept., 28—30 Oct., 3—5 Dec. — 🎲 4 Martie, 24 Aprilie,
 24 Iunie, 8 Septemvrie. 31 Oct., 6 Dec.
- Ucea de jos** 🐾 17 Apr., 29 Aug., — 🎲 18 Apr., 30 Aug.
- Ulmeni** 🐾 și 🎲 10—11 Ian., 4—5 Aprilie, 6—7 Iunie,
 14—15 August, 24—25 Octomvrie.
- Ungra** 🐾 12 Martie, 30 Iunie, 2 Nov. — 🎲 13 Martie,
 1 Iunie, 3 Nov. Central University Library Cluj
- Vad (jud. Făgăraș)** 🎲 27 Febr., 21 Iunie, 21 Nov. —
 🐾 26 Februarie. 20 Iunie, 20 Noemvrie.
- Valea-Lungă** 🐾 23—25 Febr., 20—22 Iunie, 23—25 Oct.
 — 🎲 26 Februarie. 23 Iunie, 26 Octomvrie.
- Vaidahaza (jud. Cluj)** 🐾 21 Martie, 20 Sept — 🎲 22
 Martie. 21 Sept.
- Vaida-Recea** 🐾 18—19 Ian., 21 Martie, 1—2 August. —
 🎲 18—19 Ianuarie, 1—2 August.
- Vaşcău (j. Bihor)** 🐾 și 🎲 6 Ian., 3 Martie, 5 Maiu,
 7 Iulie, 1 Sept., 4 Nov.
- Vânători (jud. Târnava-m.)** 🐾 7 Mart., 1 Dec. — 🎲
 28 Mart., 2 Dec.
- Veneția-de-jos** 🐾 1—2 Mart., 6—7 Iulie, 23—24 Sept. —
 🎲 3 Mart 8 Iulie, 25 Septemvrie.
- Vinerea** 🐾 18 Aprilie, 27 Decemvrie. — 🎲 21 Aprilie,
 30 Dec
- Vingard (jud. Alba inf.)** 🐾 10—11 Febr., 11 Maiu,
 10—11 Septemvrie. — 🎲 12 Febr., 12 Maiu, 12 Sept.

- Vințul-de-jos 🐾 23—24 Martie, 23—24 Iunie, 13—14 Sept., 23—24 Nov. — 🌀 25 Iunie, 25 Noemvrie.
- Vințul-de-sus 🐾 17—19 Martie, 5—7 Iunie, 20—22 Aug., 16—18 Nov — 🌀 20 Martie, 8 Iunie, 23 Aug., 19 Nov.
- Viștea-de-joș 🐾 4—5 Apr., 11 Iulie, 25—26 Aug. — 🌀 6 Apr., 12 Iulie, 27 August.
- Vișăul de sus (j. Maramurăș) 🐾 și 🌀 13—14 August, 3—4 Septemvrie, 15—16 Oct., 19—20 Decemvrie.
- Vlad 🐾 26 Febr., 20 Iunie, 20 Nov. — 🌀 27 Febr., 21 Iunie, 21 Noemvrie.
- Vlăhița (jud. Odorheiu) 🐾 9 Martie, 26 Nov. — 🌀 12 Martie, 29 Nov
- Volla 🐾 3—4 Maiu, 16—17 Aug. — 🌀 5 Maiu, 18 Aug.
- Voivodeni 🐾 21 Martie, 20 Sept. — 🌀 22 Martie, 21 Sept.
- Voramloc 🐾 și 🌀 2 Aprilie, 7—8 Sept.
- Vulcan (j. Brașov) 🐾 9 Martie, 29 Aug. — 🌀 10 Martie, 30 Aug.
- Vurpăr 🐾 15 Martie, 1 Iulie, — 🌀 16 Martie, 2 Iulie.
- Zábala 🌀 24 Febr., 30 Iulie, 6 Oct., 1 Decemvrie.
- Zágar 🐾 10—11 Febr., 10—11 Apr., 10—11 Iulie, 10—11 Oct — 🌀 12 Febr., 12 Apr., 12 Iulie, 12 Oct.
- Zálau 🐾 și 🌀 2—3 Martie, 1—2 Iunie, 29—30 Iulie, 7—8 Septemvrie, 5—6 Octomvrie, 7—8 Decemvrie.
- Zam 🐾 20 Maiu, 7 Iulie, 28 August, 13 Sept. — 🌀 16 Ian., 22 Mart., 21 Maiu, 8 Iulie, 29 Aug., 14 Sept., 30 Nov.
- Zarand 🐾 13 Febr., 22 Maiu, 7 August, 11 Decemvrie. — 🌀 14 Febr., 23 Maiu, 8 August, 12 Decemvrie.
- Zărnești 🐾 5 Maiu, 20 Septemvrie. — 🌀 6 Maiu, 21 Sept.
- Zeteleaca 🐾 23—24 Febr., 1—2 Nov — 🌀 25 Febr., 3 Nov.
- Zimboru (jud. Cluj) 🐾 și 🌀 18 Apr., 6 Iunie, 28 Aug. 21 Noemvrie
- Zlatna 🐾 17—18 Martie, 16—17 Iunie, 30—31 August, 19—20 Noemvrie, — 🌀 19 Martie, 18 Iunie, 1 Sept., 21 Noemvrie.
- Zorindul mare 🌀 14 Ian., 25 August.
- Zorlențul mare 🌀 18 Iulie, 14 Octomvrie.

Biblioteca populară a „Asociațiunii“

In anii 1931 și 1932 au apărut următoarele numere vrednice de citit de țăranul român:

Nr. 181.	Ingerul a strigat, poezii naționale de I. U. Soricu	Lei 10
„ 182.	Marii cântăreți : V. Alecsandri, Gh. Coșbuc, Grig. Alexandrescu, de Ion Agârbiceanu	„ 10
„ 183.	Arhanghelul dela Turda. Icoane din istoria uciderii lui Mihai Viteazul de A. Nanu	„ 10
„ 184.	Ce trebuie să știm despre boalele molip-sitoare? de Dr. Iosif Stoichiția	„ 10
„ 185.	Copiii Ursuțului, de I. Pop Reteganul	„ 10
„ 186.	Biografii romane, de W. Grube, trad. de N. P.-Petrescu, partea I.	„ 10
„ 187.	Calendarul Asociațiunii pe 1932, de H. P.-Petrescu	„ 15
„ 188.	Tâlcuirea Sf. Liturghii, de Dr. Nicolae Terchilă	„ 10
„ 189.	Pentru țăranul român, de Nicolae Iorga	„ 10
„ 190.	Cultura pomilor, de Ieronim Mardan	„ 10
„ 191.	Bucătăria gospodinei dela sate, de Ana Victor Lazăr (Ed. a 2-a)	„ 5
„ 192.	Pentru temeiul țării, de I. Agârbiceanu	„ 5
„ 193.	Biografii romane, de W. Grube, trad. de N. P.-Petrescu, partea II.	„ 5
„ 194.	Dela frații noștri din Muntenia, de N. Dumitrașcu și I. N. Popescu	„ 5
„ 195.	Ingrijirea mamei și copilului mic, de Dr. Iosif Stoichiția	„ 5
„ 196.	Dascălul Ioniță, de Ion Pop-Reteganul	„ 5
„ 197.	Să luăm aminte, de Petre Petrescu	„ 5
„ 198.	Calendarul „Asociațiunii“ pe 1933, in-tocmit de H. P.-Petrescu	„ 15

BOLILE DE PLĂMÂNI

SE POT VINDECA ?

Această chestiune extrem de importantă preocupă desigur pe toți acei, cari suferă de astmă, catar pulmonar, tuse învechită, înfundarea căilor respiratoare, răgușeală persistentă și cari nu au găsit până acum vindecare. Toți acești bolnavi primesc dela noi

absolut gratuit, o carte cu ilustrațiuni

scrisă de d. dr. med. Gultmann, fost medic șef al instituției Finsenkuranstalt, asupra temei : „Bolile de plămâni se pot vindeca ?” Spre a oferi stecărul bolnav ocaziunea de a se lămuri asupra caracterului boalei sale, am hotărât să trimitem această carte stecărula gratuit și franco, spre binele tuturor. Scrieți o carte postală (francată cu 6— Lei) cu adresa exactă la

PUHLMANN & Co., Berlin 531
Müggelstrasse 25-25 a.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Poze mărite

după orice fotografie
se reproduc în atelierul

EMIL FISCHER

Fotograful Curții Regale

SIBIU, Str. Reg. Maria Nr. 5.

Tot felul de

STAMPILE

din cauciuc, montate pe mânere de lemn, în **doze** sau **ceasornice** portative, frumos nichelate, sigile

din metal pentru ceară, tăblițe emailate, tăblițe din alamă cu inscripții gravate, în orice dimensiuni, precum și tot felul de **imprimare** furnizează pe lângă prețuri modeste

TIPOGRAFIA ȘI PRIMA FABRICĂ
ROMÂNĂ DE STAMPILE

OCT. L. VESTEMEAN

SIBIU, Str. Tribunei 14. — Telefon 113.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

K. PALY & FIU

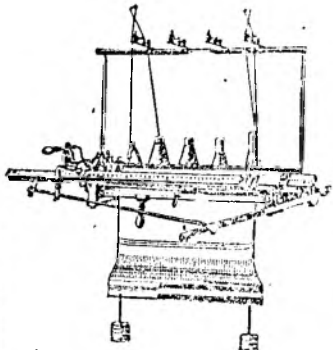
Str. Faurului 11 SIBIU Str. Faurului 11

Primește și îngrijește înmormântări simple și pompoase, transportările morților, precum și exhumări, pe lângă cele mai solide condițiuni și cu cele mai convenabile prețuri.

Mare depozit de cosciuge de metal, stejar, lemn moale, precum și de toate accesoriile.

Căruțe mortuare de sticlă

O carieră nouă

prin confecționarea îmbrăcăminte moderne de sport, pulovere, ciorapi, precum și a tot soiul de tricotaje în modele multicolore pe mașina noastră de tricotaj lată „Sagra” modelul cel mai nou

Patent D. R. G. M.

Instrucție gratuită.

C. reți prospecte gratuit dela

A. BELL Depozit de orice fel de mașini de tricotaj noi și fabricații de tricotaje

Sibiu, strada Avram Iancu Nr. 14, Et. I.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Atelier de pictură de firme și de vopsit

NICOLAE TĂLMĂCEAN

SIBIU, Str. Mitropoliei (Măcelarilor) 30

Execută prompt și solid tot felul de pictură de firme pe sticlă, tintehea și lemn, precum și specialități de lustruire de mobile și binate, în culori de oleu, lac și email.

Preșuri de concurență conform timpului.

Sprijiniți tot ce e românesc!

Vizitați

CINEMA

APOLLO

SIBIU

BCU Cluj / Central University Library Cluj

*Rulează cele mai bune
filme sonore și vorbitoare.*

---

*Zilnic 2 reprezentații. — Duminica
și sărbătoarea 4 reprezentații.*

Asigurați-vă viața și avutul

la

„PRIMA ARDELEANĂ”

Societate Anonimă de Asig. Generale
fostă Banca Gen. de Asigurare „România”, Cluj

Telefon : Nr. 188.

Singura întreprindere națională de asigurări în organizația social-economică ee o aveau sub regimul politic din trecut românii din Transilvania. În prezent, această întreprindere de asigurări din această parte de țară și una din eele mai de seamă din România întregită. Primește asigurări de viață și rente după toate combinațiunile, precum și asigurări populare cu fragere la sorți. Asigurări de incendiu, efracție, grîndină, accidente, răspundere civilă, transport și de geamuri.

Președintele Consiliului de administrație
și administrator-delegat :

I. I. Lapedatu, Director la „Banca Națională a României”, fost ministru de finanțe.

„ALBINA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI DE ECONOMII

Centrala SIBIU

Fondat în anul 1872.

SUCURSALE • Brașov, București, Cluj, Dicioșanmărtin
Lugoj, Mediaș, Tg.-Murăș, Timișoara.

Capital deplin văreat	Lei	100,000.000
Fonduri de rezervă	„	88,000.000
Depuneri spre fructificare	„	900,000.000
Active	„	1.500,000.000

BCU Cluj / Central University Library Cluj
**Cel mai vechiu institut de credit din
întreagă România.**

Legături cu toate centrele din țară și străinătate

Lucrează direct eu multe bănei din
America și are o secție specială
care se ocupă cu afacerile americane.
Efectuează plăți în Lei și Dolari efectiv,
fără nici o detragere. Primește depuneri
spre fructificare atât în Lei, cât și în
Dolari, pe liurete sau în cont-curent,
plătind dobânzi favorabile. La depuneri
în Dolari dobânzile se plătesc tot în
Dolari efectiv.

Diracțiunea.